

ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของการนำกลยุทธ์ ONE HEALTH ไปปฏิบัติ
เพื่อการแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า (RABIES FREE ZONE)
ตำบลเขาสามสិບ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว
FACTORS LEADING TO SUCCESSFUL IMPLEMENTATION OF
ONE HEALTH STRATEGY TO ADDRESS RABIES
(RABIES FREE ZONE) AT KHAO SAM SIP SUB-DISTRICT,
KHAO CHAKAN DISTRICT, SA KAEO PROVINCE

ปิยะ จำรัส

มหาวิทยาลัยบูรพา

2561

3040986764
BTU iThesis 59710059 independent study / recv: 19122561 13:39:01 / seq: 71

59710059_3040986764

ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของการนำกลยุทธ์ ONE HEALTH ไปปฏิบัติ
เพื่อการแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า (RABIES FREE ZONE)
ตำบลเขาสามสืบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว

ปิยะ จำรัส

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการสาธารณะ
วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
2561
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยบูรพา

FACTORS LEADING TO SUCCESSFUL IMPLEMENTATION OF
ONE HEALTH STRATEGY TO ADDRESS RABIES
(RABIES FREE ZONE) AT KHAO SAM SIP SUB-DISTRICT,
KHAO CHAKAN DISTRICT, SA KAEO PROVINCE

PIYA JUMRUS

AN INDEPENDENT STUDY SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF
THE REQUIREMENTS FOR MASTER OF BUSINESS ADMINISTRATION
IN PUBLIC MANAGEMENT
GRADUATE SCHOOL OF COMMERCE
BURAPHA UNIVERSITY

2018

COPYRIGHT OF BURAPHA UNIVERSITY

3040986764

BUU iThesis 59710059 independent study / recv: 19122561 13:39:01 / seq: 71

59710059: สาขาวิชา: การจัดการสาธารณสุข; บธ.ม. (การจัดการสาธารณสุข)
 คำสำคัญ: ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จ, กลยุทธ์ ONE HEALTH, โรคพิษสุนัขบ้า, การแก้ไข
 ปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า, RABIES FREE ZONE

ปิยะ จารัส : ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของการนำกลยุทธ์ ONE HEALTH ไปปฏิบัติเพื่อ
 การแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า (RABIES FREE ZONE) ตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัด
 สระแก้ว. (FACTORS LEADING TO SUCCESSFUL IMPLEMENTATION OF ONE HEALTH
 STRATEGY TO ADDRESS RABIES (RABIES FREE ZONE) AT KHAO SAM SIP SUB-
 DISTRICT, KHAO CHAKAN DISTRICT, SA KAEO PROVINCE) คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์:
 เบนญาดา กระจ่างแจ้ง, Ph.D., นางนุช ศรีสุข, รป.ด. ปี พ.ศ. 2561.

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษา ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของการนำ
 กลยุทธ์ One Health ไปปฏิบัติเพื่อการแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า (Rabies free zone) และเพื่อถอด
 บทเรียนรูปแบบความสำเร็จของการนำกลยุทธ์ One health ไปปฏิบัติเพื่อการแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า
 (Rabies free zone) ตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ
 (Qualitative research) โดยเก็บข้อมูลจากการการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
 3 ระดับ คือ ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ ระดับตำบล จำนวน 14 ท่าน และประชาชน 4 หมู่บ้าน จำนวน
 13 คน รวมจำนวน 27 คน การวิเคราะห์ข้อมูลได้ใช้การวิเคราะห์เชิงปรากฏการณ์วิทยา โดยวิธีการ
 ของเลียวนาร์ด (Leonard's method) โดยการหาสาเหตุที่พยายามเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูล

ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของการนำกลยุทธ์ One health ไปปฏิบัติเพื่อ
 การแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า (Rabies free zone) ตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว
 ประกอบด้วย 8 ปัจจัย คือ 1) ความเข้มแข็ง 2) การมีส่วนร่วมของประชาชน 3) ทรัพยากร 4) การสื่อสาร
 และการประชาสัมพันธ์ 5) ภาครีเครือข่าย 6) การสนับสนุนความรู้ 7) การสร้างมาตรฐานในชุมชน
 และ 8) การเข้าถึงการบริการทางการแพทย์ และพบว่าการถอดบทเรียนรูปแบบความสำเร็จของการนำ
 กลยุทธ์ One health ไปปฏิบัติเพื่อการแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า (Rabies free zone) ตำบล
 เขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว เกิดจากเครือข่ายมีการบูรณาการความร่วมมือ อย่างมี
 ส่วนร่วม ทั้ง 3 หน่วยงานหลัก ได้แก่ สาธารณสุข ปศุสัตว์ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นผล
 มาจากการดำเนินงานตามกลไกการทำงานในระดับพื้นที่อย่างมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน โดยการดำเนินการ
 อย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงของทุกฝ่าย สามารถกระตุ้นสร้างความตระหนักให้ประชาชน
 และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการเฝ้าระวังป้องกัน และควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่ได้เป็นอย่างดี

59710059: MAJOR: PUBLIC MANAGEMENT; M.B.A. (PUBLIC MANAGEMENT)
 KEYWORDS: FACTORS TO SUCCEED, ONE HEALTH STRATEGY, RABIES, RABIES
 DISEASE, RABIES FREE ZONE

PIYA JUMRUS : FACTORS LEADING TO SUCCESSFUL IMPLEMENTATION
 OF ONE HEALTH STRATEGY TO ADDRESS RABIES (RABIES FREE ZONE) AT KHAO
 SAM SIP SUB-DISTRICT, KHAO CHAKAN DISTRICT, SA KAEO PROVINCE. ADVISORY
 COMMITTEE: BENYADA KRAJANGJAENG, Ph.D., NONGNUCH SRISUK, D.P.A. 2018.

This research attempts to study factors leading to succeed the implementation of One Health strategy to solve rabies problem (Rabies free zone) and to establish a model using One Health strategy to solve rabies problem at Khao Sam Sip Sub-district, Khao Chakan District, Sa Kaeo Province. This qualitative research study collected the data from in-depth interview with 27 key informants including 14 three-level officers (from province, district and, sub-district), 13 residents from 4 villages. Leonard's method was used to analyze the data to find the causes to link the relationship of the data.

The findings reveal that key factors to succeed One Health strategy for the implementation at Khao Sam Sip Sub-district, Khao Chakan District, Sa Kaeo Province consist of 8 factors included 1) strength, 2) residents' participation, 3) resource, 4) communication and public relation, 5) partner's network, 6) knowledge support, 7) standard establishment in community and, 8) accessibility for healing. In addition, it was also found that the creation of model from successful implementation of One Health strategy at rabies free zone at Khao Sam Sip Sub-district, Khao Chakan District, Sa Kaeo Province can be existed from the cooperation of integrated network of three departments: public health, livestock development, local administration organization. The participation in all procedures and systematic operation with all related organizations can urge the awareness of the residents and related organization to prevent and control rabies in their safe zone.

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ได้พิจารณางาน
นิพนธ์ของ ปิยะ จำรัส ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการสาธารณะ ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

(ดร. เบญญาดา กระจ่างแจ้ง)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(ดร. นงนุช ศรีสุข)

คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

..... ประธาน

(ดร. เบญญาดา กระจ่างแจ้ง)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กฤษ จริน โท)

..... กรรมการ

(ดร. นงนุช ศรีสุข)

วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการสาธารณะ ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีวิทยาลัย

พาณิชยศาสตร์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ระพีพร ศรีจำปา)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

กิตติกรรมประกาศ

งานนิพนธ์ฉบับนี้ ประสบความสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี โดยได้รับความกรุณาอย่างดียิ่งจาก อาจารย์ ดร.เบญญาดา กระจ่างแจ้ง อาจารย์ที่ปรึกษาหลักงานนิพนธ์ ดร.นงนุช ศรีสุข อาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์ร่วม คณะกรรมการผู้สอบงานนิพนธ์ทุกท่านที่ให้ความรู้ ให้คำปรึกษา ข้อคิดเห็น ตรวจทาน แก้ไข และให้กำลังใจในการทำงานนิพนธ์ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และคณาจารย์วิทยาลัย พาณิชยศาสตร์ทุกท่าน ที่ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ด้านวิชาการและหลักการตลอดการทำงาน นิพนธ์ในครั้งนี้

ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บรรพต วิรุณราช ดร.ทักษญา สง่าโยธิน คณาจารย์ วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ และ ดร.อักรกิติ์ พัฒนสัมพันธ์ คณาจารย์คณะวิทยาศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ขอขอบคุณ ท่านนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด ท่านปลัดจังหวัด ท่านสาธารณสุขอำเภอ ท่านปลัดตัวอำเภอ และท่านนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามสิบ ตลอดจนผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัย และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า ในตำบลเขาสามสิบ อำเภอ เขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้วทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการทำกรเก็บรวบรวมข้อมูลและดำเนิน กิจกรรมเป็นอย่างดี

ท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณตา คุณย่า ที่ให้กำลังใจ ส่งเสริม สนับสนุนด้วยดียิ่ง เสมอมา และขอขอบคุณผู้ช่วยเหลือทุกท่านที่ไม่ได้กล่าวนามไว้ในที่นี้ คุณประโยชน์ของงานนิพนธ์ ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบุพการี คณาจารย์ และทุกท่านที่มีส่วนให้ชีวิตและปัญญาแก่ ผู้วิจัย จนประสบความสำเร็จในการทำวิจัยครั้งนี้

ปิยะ จำรัส

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง	ฌ
สารบัญรูปภาพ	ฎ
บทที่ 1	1
บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญ	1
วัตถุประสงค์ในการศึกษา.....	3
คำถามในการวิจัย.....	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์.....	6
บทที่ 2	8
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
แนวคิดเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การกำจัดโรคพิษสุนัขบ้า	8
แนวคิด One health	18
แนวคิดเกี่ยวกับชุมชนเข้มแข็ง	26
แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน.....	29

แนวคิดเกี่ยวกับตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว	32
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	32
บทที่ 3	37
วิธีดำเนินการวิจัย	37
กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants).....	37
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือการวิจัย	39
การทดสอบคุณภาพและความเชื่อมั่นของเครื่องมือ.....	41
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	42
การวิเคราะห์ข้อมูล	44
บทที่ 4	45
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของการนำกลยุทธ์ One health ไปปฏิบัติเพื่อการแก้ไข ปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า (Rabies free zone)	45
สรุปผลการวิเคราะห์.....	96
บทที่ 5	99
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	99
สรุปผลการวิจัย.....	99
อภิปรายผล	103
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งนี้	108
บรรณานุกรม.....	110
ประวัติย่อของผู้วิจัย	132

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 ผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นในประเด็นตัวชี้วัด การสร้างความเข้มแข็งชุมชนในตำบล เขาสามลึบ อำเภอลำดก จังหวัดสระแก้ว ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า ในชุมชน.....	46
ตารางที่ 2 สรุปประเด็น การสร้างความเข้มแข็งชุมชนในตำบลเขาสามลึบ อำเภอลำดก จังหวัดสระแก้ว ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชน.....	52
ตารางที่ 3 ผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นในประเด็นตัวชี้วัด การมีส่วนร่วมของประชาชน ในตำบลเขาสามลึบ อำเภอลำดก จังหวัดสระแก้ว ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา โรคพิษสุนัขบ้าในชุมชน	53
ตารางที่ 4 สรุปประเด็น การมีส่วนร่วมของประชาชนในตำบลเขาสามลึบ อำเภอลำดก จังหวัดสระแก้ว ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชน.....	59
ตารางที่ 5 ผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นในประเด็นตัวชี้วัด การสนับสนุนทรัพยากร ในตำบลเขาสามลึบ อำเภอลำดก จังหวัดสระแก้ว ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา โรคพิษสุนัขบ้าในชุมชน	59
ตารางที่ 6 สรุปประเด็น การสนับสนุนทรัพยากรในตำบลเขาสามลึบ อำเภอลำดก จังหวัดสระแก้ว ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชน.....	66
ตารางที่ 7 ผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นในประเด็นตัวชี้วัด การสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ ในตำบลเขาสามลึบ อำเภอลำดก จังหวัดสระแก้ว ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา โรคพิษสุนัขบ้าในชุมชน	66
ตารางที่ 8 สรุปประเด็น การสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ในตำบลเขาสามลึบ อำเภอลำดก จังหวัดสระแก้ว ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชน.....	72
ตารางที่ 9 ผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นในประเด็นตัวชี้วัด ภาาติเครือข่ายในตำบลเขาสามลึบ อำเภอลำดก จังหวัดสระแก้ว ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชน	73
ตารางที่ 10 สรุปประเด็น ภาาติเครือข่ายในตำบลเขาสามลึบ อำเภอลำดก จังหวัดสระแก้ว ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชน.....	78

ตารางที่ 11 ผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นในประเด็นตัวชี้วัด การสนับสนุนความรู้ให้ประชาชน
 ในตำบลเขาสามลิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า
 ในชุมชน.....79

ตารางที่ 12 สรุปประเด็น การสนับสนุนความรู้ให้ประชาชนในตำบลเขาสามลิบ อำเภอเขาฉกรรจ์
 จังหวัดสระแก้ว ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชน.....85

ตารางที่ 13 ผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นในประเด็นตัวชี้วัด การสร้างมาตรฐานในชุมชน
 ของประชาชนในตำบลเขาสามลิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว ในการป้องกัน
 และแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชน 85

ตารางที่ 14 สรุปประเด็น การสร้างมาตรฐานในชุมชนของประชาชนในตำบลเขาสามลิบ
 อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชน 90

ตารางที่ 15 ผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นในประเด็นตัวชี้วัด การเข้าถึงบริการทางการแพทย์
 ของประชาชน ในตำบลเขาสามลิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว ในการป้องกัน
 โรคพิษสุนัขบ้า 90

ตารางที่ 16 สรุปประเด็น การเข้าถึงบริการทางการแพทย์ของประชาชนในตำบลเขาสามลิบ
 อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชน 95

ตารางที่ 17 สรุปประเด็น ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของการนำกลยุทธ์ One health ไปปฏิบัติ
 เพื่อแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า (Rabies free zone) ตำบลเขาสามลิบ อำเภอเขาฉกรรจ์
 จังหวัดสระแก้ว 96

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
ภาพที่ 2 แผนภาคภูมิเครือข่าย One health อำเภอเขาฉกรรจ์.....	23
ภาพที่ 3 วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อแสดงผลการถอดบทเรียนรูปแบบความสำเร็จของการนำกลยุทธ์ One health ไปปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า (Rabies free zone) ตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว.....	102

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงปัจจัยทั้งภายในและภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อระบบสุขภาพ ทั้งในปัจจุบันและอนาคต เช่น การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของประชากรไทย การเปลี่ยนแปลงฐานเศรษฐกิจ ไปสู่ยุคดิจิทัล การเกิดโรคอุบัติใหม่และอุบัติซ้ำ การเสียชีวิตด้วยโรคไม่ติดต่อที่สามารถป้องกันได้ ปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม ภัยพิบัติธรรมชาติ และภัยก่อการร้าย เป็นต้น กระทรวงสาธารณสุขจึงจัดทำแผนยุทธศาสตร์กระทรวงสาธารณสุข ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานของหน่วยงานภายในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ในการพัฒนาระบบสุขภาพ เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของบริบททางสังคม นโยบาย และยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี รวมไปถึงการปฏิรูปประเทศและปฏิรูประบบสุขภาพ ไปสู่ความเป็นประเทศไทย 4.0 (กองยุทธศาสตร์และแผนงาน, 2561)

แผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) อยู่ภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 เป็นแผนพัฒนาระยะ 5 ปี และเป็นกลไกเชื่อมต่อเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ด้านสุขภาพ ให้สามารถนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม จึงได้ยึดหลักการ ดังนี้ 1) ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 2) ยึดคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนาเพื่อให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี 3) ยึดเป้าหมายอนาคตประเทศไทยปี พ.ศ. 2579 ควบคู่กับกรอบเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) 5) การปรับโครงสร้างประเทศไทยไปสู่ประเทศไทย 4.0 6) ประเด็นการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข 7) ธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ 2 8) กรอบแนวทางแผนระยะ 20 ปี ด้านสาธารณสุข เพื่อวางฐานรากของระบบสุขภาพ ในระยะ 5 ปี ให้เข้มแข็งเพื่อคนไทยมีสุขภาพแข็งแรง สามารถสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม (กองยุทธศาสตร์และแผนงาน, 2560)

โรคพิษสุนัขบ้ายังคงเป็นสาเหตุการเสียชีวิตของมนุษยชาติทั่วโลก ในแต่ละปีมีผู้เสียชีวิตจากโรคพิษสุนัขบ้าไม่ต่ำกว่า 55,000 ราย เนื่องจากโรคพิษสุนัขบ้าเป็นโรคติดต่อจากสัตว์สู่คน (Zoonosis) ที่มีความรุนแรง ผู้ป่วยทุกรายจะเสียชีวิตไม่มียารักษา ซึ่งเป็นผลมาจากอาการทางสมองและไขสันหลังอักเสบ เกิดอาการกล้ามเนื้อคอกระตุกเกร็งขณะกลืนอาหาร หรือสลับเวลาคัดมีน้ำแขนขาอ่อนแรง และอัมพาตของกล้ามเนื้อในระบบทางเดินหายใจ (กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข, 2560)

ในปัจจุบัน สถานการณ์โรคพิษสุนัขบ้าในประเทศไทย พบผู้ป่วยและเสียชีวิตสูงสุด ในปี พ.ศ. 2523 จำนวน 370 ราย หลังจากนั้นแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยพบผู้ป่วยน้อยกว่าปีละ 10 ราย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554-2558 พบผู้ป่วย และเสียชีวิตด้วยโรคพิษสุนัขบ้าจำนวน 8, 4, 7, 6 และ 5 รายตามลำดับ แต่ในปี พ.ศ. 2559 พบผู้ป่วยและเสียชีวิตด้วยโรคพิษสุนัขบ้าเพิ่มขึ้นเป็น 14 ราย ซึ่งสูงสุด ในรอบ 8 ปี และลดลงเหลือ 11 ราย ในปี พ.ศ. 2560 (สำนักโรคระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค, 2561)

โรคพิษสุนัขบ้าเป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญของประเทศไทย เนื่องจากยังไม่มีทางรักษา โรคนี้ได้ ผู้ป่วยต้องเสียชีวิตทุกราย ประเทศไทย โดยกระทรวงสาธารณสุข ได้เร่งสร้างพื้นที่ในชนบท และเขตเมืองทั่วประเทศให้ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า ตั้งเป้าครบ 100 เปอร์เซ็นต์ปี พ.ศ. 2558 เพื่อกำจัด โรคพิษสุนัขบ้าให้หมดไปจากประเทศไทยในปี พ.ศ. 2563 และองค์การควบคุมโรคระบาดสัตว์ ระหว่างประเทศกำหนด โดยร่วมมือกับกรมปศุสัตว์และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และด้วย พระปณิธานของศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี ที่มีต่อพสกนิกรชาวไทยและสรรพชีวิตในข้อทรงห่วงใยปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า ที่เป็นปัญหาสำคัญของชาติ รวมถึงพระวิสัยทัศน์ที่เกี่ยวกับสุขภาพโลกหนึ่งเดียว โดยมีพระประสงค์ให้โรคพิษสุนัขบ้า หมดไปจากประเทศไทย ดังนั้นเพื่อสนองพระปณิธานและพระวิสัยทัศน์ดังกล่าว เห็นควรดำเนิน โครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้า ตามพระปณิธานศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์อัครราชกุมารี เพื่อให้การดำเนินงานโครงการ ฯ เห็นผล เป็นรูปธรรมตามพระปณิธาน ศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี ทรงรับเป็นประธานกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินโครงการ ฯ และพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าสิริภาจุฑาภรณ์ทรงรับเป็นรองประธานกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินโครงการ ฯ รัฐบาลจึงอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 11 (6) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 และที่แก้ไขเพิ่มเติม แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินโครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้า ตามพระปณิธาน (สำนักโรคติดต่อทั่วไป กรมควบคุมโรค, 2560)

จังหวัดสระแก้ว เป็นจังหวัดชายแดนของประเทศไทย มีพื้นที่ชายแดนติดกับราชอาณาจักร กัมพูชา ซึ่งการดำเนินงานด้านสาธารณสุขตามมาตรฐานกฏอนามัยระหว่างประเทศ (IHR 2005) จังหวัดชายแดนต้องมีระบบเฝ้าระวังตามเกณฑ์มาตรฐาน ระบบเฝ้าระวังป้องกันโรคติดต่อจากสัตว์ สู่คน ซึ่งโรคพิษสุนัขบ้าเป็นโรคที่มีความสำคัญในการเฝ้าระวัง จังหวัดสระแก้ว มีการติดต่อค้าขาย ระหว่างประเทศโดยการผ่านเข้าออกช่องทางด่านเข้าออกประเทศ ซึ่งมีการเคลื่อนย้ายทั้งคน สัตว์ และสิ่งของ รวมถึงประชากรสัตว์และมนุษย์ โอกาสที่จะเกิดโรคก็มีมากขึ้นหากมีระบบป้องกัน และเฝ้าระวังโรคที่ยังไม่ดีพอ จังหวัดสระแก้วมีระบบเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า โดยสำนักงานปศุสัตว์ เป็นหน่วยงานหลักในการเฝ้าระวังโรคในสัตว์ สาธารณสุขเป็นหน่วยงานหลัก

ด้านการเฝ้าระวังและป้องกันโรคในคน ทั้งนี้ตำบลเขาสามสืบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว ประสบความสำเร็จในการป้องกันและเฝ้าระวังโรคพิษสุนัขบ้า โดยการร่วมมือกันของทุกภาคส่วน เป็นภาคีเครือข่ายสุขภาพหนึ่งเดียว โดยใช้กลยุทธ์หลัก One health ในการแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสระแก้ว, 2561)

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของการนำกลยุทธ์ One health ไปปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า (Rabies free zone) ตำบลเขาสามสืบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว เพื่อนำแนวทางปัจจัยแห่งความสำเร็จของกลยุทธ์ไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาแก้ไขกลยุทธ์ One health ในการแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชนอื่นต่อไป

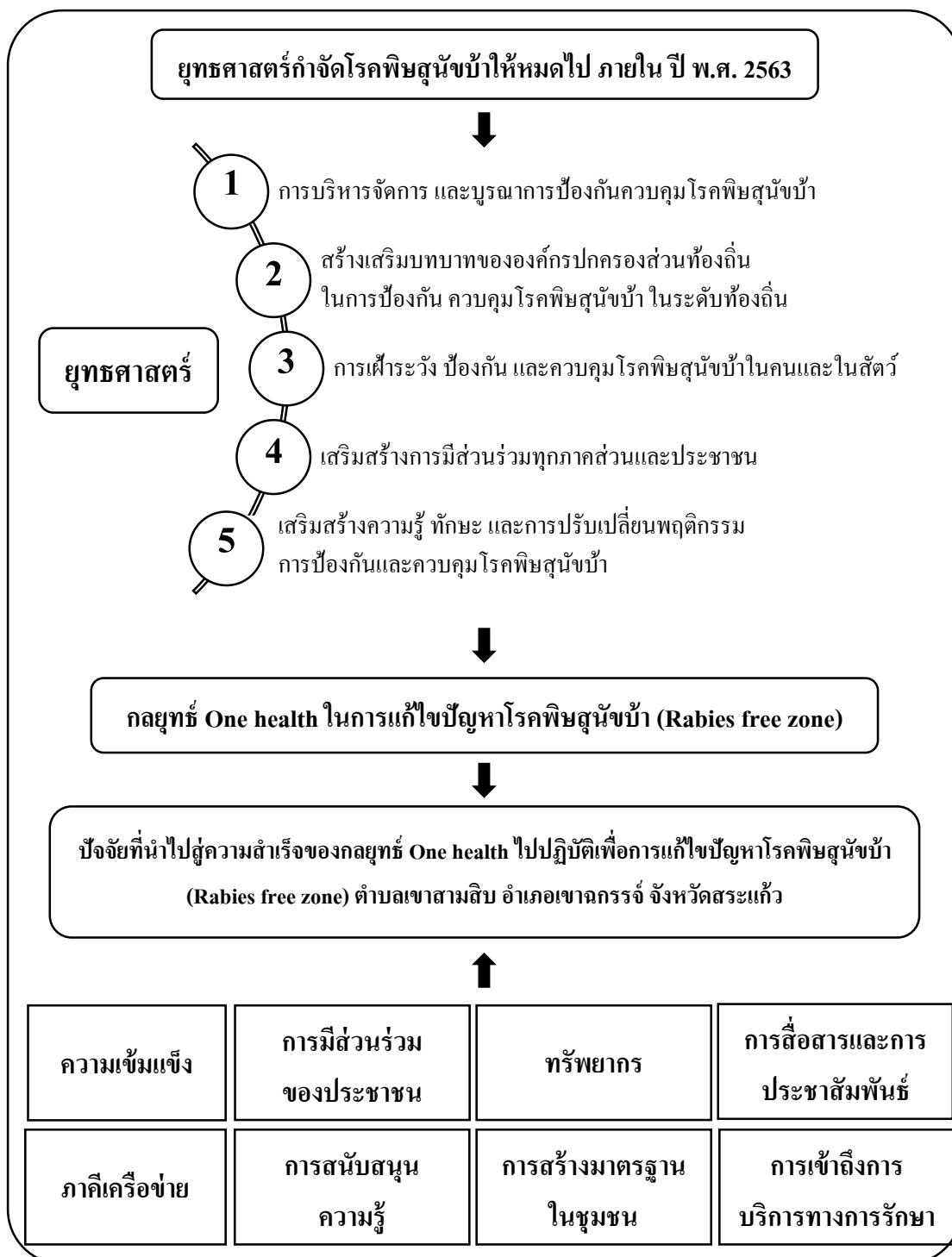
วัตถุประสงค์ในการศึกษา

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของการนำกลยุทธ์ One health ไปปฏิบัติเพื่อการแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า (Rabies free zone) ตำบลเขาสามสืบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว
2. เพื่อถอดบทเรียนรูปแบบความสำเร็จของการนำกลยุทธ์ One health ไปปฏิบัติเพื่อการแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า (Rabies free zone) ตำบลเขาสามสืบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว

คำถามในการวิจัย

ปัจจัยอะไรที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำกลยุทธ์ One health ไปปฏิบัติเพื่อการแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า (Rabies free zone) ตำบลเขาสามสืบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้มาเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขหาโรคพิษสุนัขบ้า (Rabies free zone) ของหน่วยงานภายใต้กำกับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสระแก้ว
2. เพื่อทราบถึงปัจจัยอะไรบ้าง ที่มีผลต่อความสำเร็จของกลยุทธ์ One health ในการแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า (Rabies free zone) ตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว
3. เพื่อสร้างระบบเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า ในการเฝ้าระวังโรคในคนและสัตว์
4. นำผลการถอดบทเรียนไปปฏิบัติและพัฒนาเป็นต้นแบบ ในด้านการเฝ้าระวัง และป้องกันโรคในคนและสัตว์ กับชุมชนอื่นต่อไป

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของการนำกลยุทธ์ One health ไปปฏิบัติ เพื่อแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า (Rabies free zone) ตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยดังนี้

ขอบเขตด้านพื้นที่

การศึกษครั้งนี้เป็นการศึกษาในเขตพื้นที่ตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว

ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย

ส่วนราชการจังหวัดสระแก้ว แบ่งผู้ให้ข้อมูลสำคัญออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับจังหวัด ประกอบด้วย นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดสระแก้ว และปลัดจังหวัดสระแก้ว ระดับอำเภอ ประกอบด้วย ปลัดจังหวัดอำเภอเขาฉกรรจ์ สาธารณสุขอำเภอเขาฉกรรจ์ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลเขาฉกรรจ์ ระดับตำบล ประกอบด้วย นายกองค้การบริหารส่วนตำบลเขาสามสิบ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเขาสามสิบ ผู้ใหญ่บ้าน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน และประชาชน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของการนำกลยุทธ์ One health ไปปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า (Rabies free zone) ตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว

ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาการศึกษาเดือนเมษายน-พฤศจิกายน พ.ศ. 2561

นิยามศัพท์

ยุทธศาสตร์กำจัดโรคพิษสุนัขบ้าให้หมดไป ภายในปี พ.ศ. 2563 หมายถึง กรมควบคุมโรค และกรมปศุสัตว์ ได้ร่วมกันจัดทำแผนยุทธศาสตร์กำจัดโรคพิษสุนัขบ้าให้หมดไปจากประเทศไทย ภายในปี พ.ศ. 2563 (ค.ศ. 2020) เพื่อนำไปใช้เป็นแผนแม่บทในการป้องกันควบคุมและกำจัดโรคพิษสุนัขบ้า ประกอบกับ ปีพ.ศ. 2542 รัฐบาลได้กำหนดนโยบายกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น มีการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ทำหน้าที่บริหารจัดการทุกด้าน เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น รวมทั้งด้านสุขภาพอนามัย ซึ่งครอบคลุมถึงการกำจัดโรคพิษสุนัขบ้าให้หมดไปจากชุมชนด้วย แผนยุทธศาสตร์กำจัดโรคพิษสุนัขบ้าให้หมดไป ภายในปี พ.ศ. 2563

กลยุทธ์ One health ในการแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า หมายถึง กลยุทธ์การดำเนินงานของอำเภอเขาคกรรจ์ ในการแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า ในพื้นที่ตำบลเขาสามลิบ อำเภอเขาคกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว จนประสบความสำเร็จ

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ หมายถึง ปัจจัยที่ประกอบไปด้วย 1) ชุมชนมีความเข้มแข็ง 2) การมีส่วนร่วมของชุมชน 3) การได้รับการสนับสนุนทรัพยากร 4) การสื่อสาร/ประชาสัมพันธ์ 5) ภาวศึเรือข่าย 6) การเข้าถึงความรู้ 7) การสร้างมาตรฐานทางสังคม 8) การเข้าถึงบริการ

ความเข้มแข็ง หมายถึง ผู้นำชุมชน ประชาชน และภาวศึเรือข่ายมีความเข้มแข็ง ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่อย่างจริงจัง และเข้มแข็ง

การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง ประชาชนในชุมชนมีการเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่อง เช่น ประชาชนในพื้นที่สามารถเป็นอาสาในการประชาสัมพันธ์ส่งเสริมการป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า และการดูแลกันและกันในชุมชน การรณรงค์ผ่านเวทีประชาคมจนเป็นวิถีของชุมชน เป็นต้น

ทรัพยากร หมายถึง การได้รับสนับสนุนทรัพยากรจากรัฐและท้องถิ่น อาทิ สื่อประชาสัมพันธ์ สื่อความรู้ คู่มือ โรคพิษสุนัขบ้า และการสนับสนุนวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า มีความเพียงพอและเหมาะสม

การสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ หมายถึง การสื่อสารสาระความรู้ หรือสื่อสารความร่วมมือในการช่วยกันป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า ซึ่งการประชาสัมพันธ์สื่อสารนั้นมีหลากหลายช่องทาง อาทิ การประชาสัมพันธ์เสียงตามสายในชุมชน การจัดประชุมสมาคมหมู่บ้าน การเดินรณรงค์ป้องกัน หรือ การแจ้งเตือน ส่งข่าว ทาง วารสารประชาสัมพันธ์ ผู้นำชุมชนอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เจ้าหน้าที่รัฐ หรือการใช้เครื่องมือสื่อสาร เช่น โทรศัพท์ อินเทอร์เน็ต แอปพลิเคชัน ไลน์ เฟกบุ๊ก หรือช่องทางอื่น ๆ ที่สามารถทำให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัย ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของการนำกลยุทธ์ One health ไปปฏิบัติ เพื่อแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า (Rabies free zone) ตำบลเขาสามลือ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดสระแก้ว ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การกำจัดโรคพิษสุนัขบ้า
2. แนวคิดเกี่ยวกับ One health
3. แนวคิดเกี่ยวกับชุมชนเข้มแข็ง
4. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การกำจัดโรคพิษสุนัขบ้า

นโยบายกำจัดโรคพิษสุนัขบ้าให้หมดไป ภายในปี พ.ศ. 2563 (ค.ศ. 2020)

โรคพิษสุนัขบ้าเป็นโรคติดต่อจากสัตว์สู่คน (Zoonosis) ที่เป็นอันตรายร้ายแรง จากสถิติผู้เสียชีวิตด้วยโรคติดต่อต่าง ๆ ทั่วโลก พบว่า โรคพิษสุนัขบ้าก็เป็นสาเหตุต้น ๆ ที่คร่าชีวิตชาวโลกปีละประมาณ 55,000 ราย โดยสถิติของผู้เสียชีวิตมากกว่าครึ่งมาจากประเทศอินเดีย สาเหตุสำคัญที่โรคพิษสุนัขบ้าแพร่ระบาดอย่างมากในประเทศอินเดีย เพราะมีสุนัขติดเชื้อเป็นจำนวนมาก และส่วนใหญ่ก็เป็นสุนัขจรจัดที่ไม่ได้รับการฉีดวัคซีน อีกทั้งยังพบว่ามี การแพร่โรคทุกทวีป แต่พบชุกชุมในทวีปเอเชีย ทวีปแอฟริกา และมีหลายประเทศที่มีรายงานว่าปลอดจากโรคพิษสุนัขบ้า ซึ่งส่วนใหญ่จะมีภูมิประเทศเป็นเกาะ อาทิเช่น สหราชอาณาจักร สเปน โปรตุเกส สวีเดน ฟินแลนด์ นอร์เวย์ กรีซ ญี่ปุ่น และสิงคโปร์ โดยที่แต่เดิมประเทศออสเตรเลียก็มีเชื้อติดอยู่ในกลุ่มนี้ แต่มาเมื่อปี พ.ศ. 2539 มีคนถูกค้างคาวที่เรียกว่า Flying fox กัด และเสียชีวิต เนื่องจากติดเชื้อไวรัสโรคพิษสุนัขบ้า ตำนานของการเป็นประเทศที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้าจึงเป็นอันสิ้นสุด และยังเป็นที่มาของ Genotype ล่าสุดที่ให้ชื่อว่า Australian bat lyssavirus อีกด้วย ดังนั้น องค์การอนามัยโลก (WHO) และองค์การควบคุมโรคระบาดสัตว์ระหว่างประเทศ (OIE) จึงได้ตกลงร่วมกันกำหนดเป้าหมายให้ประเทศที่มีอุบัติการณ์ของโรคจะต้องร่วมมือกันกำจัดโรคนี้ให้หมดไป ภายในปี พ.ศ. 2563 (ค.ศ. 2020) ประเทศไทยซึ่งเป็นประเทศหนึ่งที่เป็นสมาชิกองค์กรทั้งสองแห่ง และมีการระบาดของโรคทั้งในคนในสัตว์ จึงได้ประกาศรับนโยบายดังกล่าว พร้อมทั้งมอบหมายให้กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

3040986764

BTU -Thesis 59710059 independent study / rev: 19122561 13:39:01 / seq: 71

และกรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินงาน (Focal point) หลังจากนั้น ได้มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ในการดำเนินการป้องกันควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า เพื่อนำยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม สังคม เศรษฐกิจและการเมืองที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วทั้งในประเทศและนอกประเทศ ต่อมาได้มีการเพิ่มหน่วยงานหลักในการดำเนินงานขึ้นมาอีก 1 แห่ง ได้แก่ กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย (กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข, 2560)

แนวคิดเกี่ยวกับยุทธศาสตร์กำจัดโรคพิษสุนัขบ้าให้หมดไป ภายใน ปี พ.ศ. 2563

กรมควบคุมโรค และกรมปศุสัตว์ ได้ร่วมกันจัดทำแผนยุทธศาสตร์กำจัดโรคพิษสุนัขบ้าให้หมดไปจากประเทศไทย ภายในปี พ.ศ. 2563 (ค.ศ. 2020) เพื่อนำไปใช้เป็นแผนแม่บทในการป้องกันควบคุมและกำจัดโรคพิษสุนัขบ้า ประกอบกับ ปี พ.ศ. 2542 รัฐบาลได้กำหนดนโยบายกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น มีการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ทำหน้าที่บริหารจัดการทุกด้าน เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ที่มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น รวมทั้งด้านสุขภาพอนามัย ซึ่งครอบคลุมถึงการกำจัดโรคพิษสุนัขบ้าให้หมดไปจากชุมชนด้วย แผนยุทธศาสตร์กำจัดโรคพิษสุนัขบ้าให้หมดไป ภายในปี พ.ศ. 2563 มีดังต่อไปนี้

1. วิสัยทัศน์ (Vision): กำจัดโรคพิษสุนัขบ้าให้หมดไปจากประเทศไทย ภายในปี พ.ศ. 2563
2. พันธกิจ (Mission) ได้แก่
  - 2.1 ผลักดันให้ทุกภาคส่วนมีบทบาทในการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่
  - 2.2 ส่งเสริมให้มีการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าให้กับสุนัขทุกตัว
  - 2.3 ควบคุมจำนวนสุนัขที่ไม่มีผู้รับผิดชอบให้น้อยลง หรือหมดไป
  - 2.4 มีการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์และคนอย่างต่อเนื่องทุกพื้นที่
  - 2.5 สร้างความ ความเข้าใจและความตระหนักให้กับประชาชนในการป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า
  - 2.6 ดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
3. เป้าประสงค์ (Goals): ไม่มีคน และสัตว์เสียชีวิตด้วยโรคพิษสุนัขบ้าแบบยั่งยืน
4. ยุทธศาสตร์กำจัดโรคพิษสุนัขบ้าให้หมดไปจากประเทศไทย ภายในปี พ.ศ. 2563 ได้แก่
  - ยุทธศาสตร์ที่ 1 การบริหารจัดการ และบูรณาการป้องกันควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าประกอบด้วย 3 กลยุทธ์ ได้แก่
    - กลยุทธ์ที่ 1 บูรณาการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าในทุกระดับ ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ภายใต้ นโยบายการกระจายอำนาจ

กลยุทธ์ที่ 2 จัดตั้งเครือข่าย และบูรณาการดำเนินงานป้องกันควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า

กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมการนำกฎหมายที่เกี่ยวข้องมาบังคับใช้ป้องกันควบคุมโรค

กลยุทธ์ที่ 4 สนับสนุนการศึกษาวิจัยแบบครบวงจรในการป้องกันควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า

กลยุทธ์ที่ 5 เร่งรัด ควบคุม กำกับ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน

ยุทธศาสตร์ที่ 2 สร้างเสริมบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการป้องกันควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า ในระดับท้องถิ่น ประกอบด้วย 5 กลยุทธ์ ได้แก่

กลยุทธ์ที่ 1 บริหารจัดการป้องกันควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าตามบทบาท หน้าที่ ภายใต้งานบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการป้องกันควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า

กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องในการควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า

กลยุทธ์ที่ 4 ส่งเสริมการนำผลงานวิจัย เทคนิค อุปกรณ์ เครื่องมือใหม่ ๆ มาใช้ในการป้องกันควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า

กลยุทธ์ที่ 5 พัฒนาระบบฐานข้อมูลในแต่ละชุมชน อาทิเช่น จำนวนสุนัขและแมว จำนวนสัตว์ที่ฉีดวัคซีน จำนวนสัตว์ที่ทำหมัน จำนวนสัตว์ที่เกิดใหม่ จำนวนคนถูกกัดหรือสัมผัสโรค และได้รับการฉีดวัคซีน

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าในคนและในสัตว์ ประกอบด้วย 5 กลยุทธ์ ได้แก่

กลยุทธ์ที่ 1 การเฝ้าระวังโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์

กลยุทธ์ที่ 2 การป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์

กลยุทธ์ที่ 3 การเฝ้าระวังโรคพิษสุนัขบ้าในคน

กลยุทธ์ที่ 4 การป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าในคน

กลยุทธ์ที่ 5 การควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า เมื่อเกิดโรคระบาด

ยุทธศาสตร์ที่ 4 เสริมสร้างการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วนและประชาชน ประกอบด้วย 6 กลยุทธ์ ได้แก่

กลยุทธ์ที่ 1 สร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนและประชาชนในการป้องกันควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาศักยภาพของเครือข่ายให้สามารถดำเนินกิจกรรมป้องกันควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า

กลยุทธ์ที่ 3 ปลุกกระแสหน้าที่ความรับผิดชอบ สร้างความตระหนักแก่ประชาชน

กลยุทธ์ที่ 4 ส่งเสริม สนับสนุน สรรหาทรัพยากร และข้อมูลทางด้านวิชาการ ในการดำเนินงานกิจกรรมป้องกันควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า

กลยุทธ์ที่ 5 สร้างเสริมแรงจูงใจเพื่อเป็นขวัญกำลังใจในการดำเนินงานของเครือข่ายยุทธศาสตร์ที่ 5 เสริมสร้างความรู้ ทักษะ และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมป้องกันการควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ ได้แก่

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนามาตรการสื่อสารความเสี่ยงที่มีคุณภาพ และส่งผลต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

กลยุทธ์ที่ 2 ประชาสัมพันธ์ถ่ายทอดองค์ความรู้แก่ประชาชนในแนวกว้างและแนวลึก

กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาระบบการสนเทศการสื่อสาร รูปแบบ ช่องทางการสื่อสาร

กลยุทธ์ที่ 4 ส่งเสริมการศึกษาวิจัย และพัฒนาการป้องกันควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า (กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข, 2560)

แนวคิดโครงการเร่งรัดกำจัดโรคพิษสุนัขบ้าให้หมดไป ภายใน ปี พ.ศ. 2563

ประเทศไทยยังพบผู้เสียชีวิตด้วยโรคพิษสุนัขบ้าทุกปี และมีแนวโน้มลดลงมาก จากปี พ.ศ. 2533 ที่มีรายงานพบผู้เสียชีวิต จำนวน 370 ราย ต่อมาใน ปี พ.ศ. 2555 มีรายงานพบผู้เสียชีวิต เพียง 5 ราย เท่านั้น สำหรับแนวทางของประเทศไทยในการกำจัดโรคพิษสุนัขบ้า เพื่อเตรียมพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (AEC) ในปี พ.ศ. 2558 ได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์การกำจัดโรคพิษสุนัขบ้า กลยุทธ์ และกิจกรรมที่นำไปสู่การปฏิบัติด้วยการบูรณาการจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ทั้งกระทรวงสาธารณสุข โดยกรมควบคุมโรค กระทรวงเกษตร และสหกรณ์ โดยกรมปศุสัตว์ กระทรวงมหาดไทย โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และองค์กรเอกชนต่าง ๆ อาทิ เช่น สมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย สมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย สมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย ส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์การบริหารส่วนตำบล และเทศบาล ร่วมมือกับหน่วยงานสาธารณสุข และหน่วยงานปศุสัตว์ ในการดูแลพื้นที่เขตชนบท และเขตเมือง เพื่อดำเนินการตามนโยบายการสร้างพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า พร้อมทั้งกำหนดเป้าหมายที่จะกำจัดโรคพิษสุนัขบ้าให้หมดไปจากประเทศไทย ภายในปี พ.ศ. 2563 หรือ ค.ศ. 2020 เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายขององค์การอนามัยโลก (WHO) องค์การโรคระบาดสัตว์ระหว่างประเทศ (OIE) และสมาชิกประเทศกลุ่มประชาคมอาเซียน (กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข, 2560)

แนวคิดเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การกำจัดโรคพิษสุนัขบ้า จังหวัดสระแก้ว

กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข สนับสนุนเขตสุขภาพที่ 6 ดันแบบความร่วมมือเครือข่ายในการแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่ โดยมี 3 หน่วยงานสำคัญร่วมดำเนินการ คือ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดในพื้นที่ 8 จังหวัด เขตสุขภาพที่ 6 และร่วมลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ของภาคีเครือข่ายสุขภาพหนึ่งเดียวพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า

เมื่อวันที่ 25 เมษายน พ.ศ. 2560 ที่โรงแรมเดอะ เวโล ฯ จังหวัดสระแก้ว นายแพทย์เจษฎา โชคดำรงสุข อธิบดีกรมควบคุมโรค พร้อมนายอำพันธ์ เวฬุตันติ ปศุสัตว์เขต 2 นายแพทย์ธีรศกร ทรัพย์นิรันดร์ ผู้ตรวจราชการกระทรวง เขตสุขภาพที่ 6 และนายแพทย์อภิชาติ รอดสม สาธารณสุขนิเทศก์ เขตสุขภาพที่ 6 ร่วมเป็นพยานในพิธีลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ของภาคีเครือข่ายสุขภาพหนึ่งเดียวพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า เขตสุขภาพที่ 6 มี 8 จังหวัด ประกอบด้วย สมุทรปราการ ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี และสระแก้ว และแต่ละจังหวัดมีผู้แทนจาก 3 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด กระทรวงสาธารณสุข ร่วมลงนามในครั้งนี้

นายแพทย์เจษฎา กล่าวว่า ประเทศไทยมียุทธศาสตร์การกำจัดโรคพิษสุนัขบ้าให้หมดไปภายในปี พ.ศ. 2563 ซึ่งสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การดำเนินโครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัยจากโรคพิษสุนัขบ้า ตามพระปณิธานศาสตราจารย์ ดร.สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์อัครราชกุมารี ปี พ.ศ. 2560-2563 ทั้งนี้ การที่จะให้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคประชาชน และภาคีเครือข่ายต่าง ๆ

ปัจจุบัน โรคพิษสุนัขบ้ายังคงเป็นปัญหาของประเทศไทย โดยเฉพาะในพื้นที่ภาคตะวันออกหรือเขตสุขภาพที่ 6 ในปี พ.ศ. 2559 ทั่วประเทศพบผู้ป่วย 14 ราย อยู่ในพื้นที่เขตสุขภาพที่ 6 ถึง 9 ราย อย่างไรก็ตาม ทุกหน่วยงานในเขตสุขภาพที่ 6 ได้บูรณาการทำงานเพื่อแก้ไขปัญหาการระบาดของโรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่มาอย่างต่อเนื่อง และในปีนี้ได้นำแนวคิด “สุขภาพหนึ่งเดียว” (One health) ซึ่งเป็นแนวความคิดของการพัฒนาภาวะสุขภาพโดยรวม สร้างความสมดุลระหว่างคน สัตว์ และสิ่งแวดล้อม โดยความร่วมมือของสหวิชาชีพ ทั้งแพทย์ สัตวแพทย์ และผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างกันอย่างรวดเร็วและร่วมมือในการแก้ไขปัญหาได้อย่างยั่งยืน

ทั้งนี้ เขตสุขภาพที่ 6 ได้ร่วมกับหน่วยงานภาคีเครือข่ายในพื้นที่ จัดทำโครงการสุขภาพหนึ่งเดียวพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้าขึ้น เพื่อสร้างความร่วมมือของทุกภาคส่วนในการแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า เพื่อนำไปสู่เป้าหมายพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า ในปี พ.ศ. 2563 และมีพิธีลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือของภาคีเครือข่ายสุขภาพหนึ่งเดียวของแต่ละจังหวัด รวม 8 จังหวัด โดยมีสาระสำคัญของ MOU คือ ทั้ง 3 หน่วยงานร่วมกันด้านการประสานงาน การบริหารจัดการ วิชาการ และระดมทรัพยากรร่วมกัน สามารถบูรณาการแผนงานหรือโครงการเรื่องสุขภาพหนึ่งเดียวพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า ซึ่งถือเป็นต้นแบบความร่วมมือที่สำคัญในการทำปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่ถูกกำจัดให้หมดไป (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสระแก้ว, 2561)

แนวคิด ทฤษฎี และความรู้เกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้า

โรคพิษสุนัขบ้า หรือ Rabies ได้รับการตั้งชื่อตามอาการของคนหรือสัตว์ที่ป่วย โดยคำว่า Rabies มาจากศัพท์ Rabidus แปลว่า Mad หรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า โรคกลัวน้ำ หรือ Hydrophobia เชื้อโรคที่เป็นสาเหตุคือ เชื้อไวรัสอยู่ในตระกูล Rhabdovirus genus lyssa virus ซึ่งเป็น RNA Virus พบว่ามี Rabies virus เพียงตัวเดียวที่ก่อให้เกิดโรคในคน หลังจากเชื้อโรคนี้ฟักตัวบริเวณบาดแผลที่ติดเชื้อ จะเดินทางไปตามเส้นประสาทสู่สมอง จะทำให้เกิดความรุนแรงมากขึ้น เมื่อเชื้อเดินทางมาถึงสมองแล้ว ทั้งคนและสัตว์ที่รับเชื้อจะแสดงอาการออกมาได้ และเชื้อไวรัสจะเดินทางมาอยู่ที่ต่อมน้ำลายพร้อมที่จะแพร่ไปสู่คนหรือสัตว์ โรคพิษสุนัขบ้าเป็นโรคติดเชื้อที่รุนแรงเป็นอันตรายถึงกับชีวิต ซึ่งจะมีอาการเป็นอัมพาตที่กล้ามเนื้อคอจึงทำให้กลืนลำบาก และเจ็บทรมาน ผู้ป่วยส่วนใหญ่จะได้รับเชื้อจากสุนัขบ้ากัดหรือข่วนหรือเลีย สำหรับประเทศไทยพบว่าสุนัขนำโรคที่สำคัญที่สุดประมาณ ร้อยละ 95 รองลงมาคือแมว ร้อยละ 2-3 ของสัตว์ที่ตรวจพบเชื้อ นอกจากนี้ยังพบเชื้อได้ใน ชะนี ลิง กระจ่าง กระรอก กระแต วัว ควาย สุกร ม้า ค้างคาว (วาสนา ตันศิริตันทน, 2551) แม้ว่าไวรัสชนิดนี้ จะมีอันตรายมาก แต่ก็สามารถกำจัดได้ง่าย ยิ่งหากเชื้อไวรัสอยู่นอกอวัยวะของสิ่งมีชีวิต โดยหากเชื้อโดนแสงแดดและความร้อนที่อุณหภูมิ 50 องศาเซลเซียส จะอยู่ได้ไม่เกิน 1 ชั่วโมง แต่หากที่ 60 องศาเซลเซียส จะอยู่ได้ไม่เกิน 5 นาที และหากนำไปต้มในน้ำเดือดจะตายภายใน 5 นาที

การก่อโรคและระยะฟักตัวของโรคพิษสุนัขบ้า (พันชนีย์ ธิติชัย, 2555) วิธีก่อโรคพิษสุนัขบ้าทั้งในคนและในสัตว์จะคล้ายกันคือ เมื่อเชื้อจากน้ำลายสัตว์ เข้าสู่ร่างกายทางบาดแผลแล้ว เชื้อไวรัสจะอยู่บริเวณกล้ามเนื้อที่ใกล้บาดแผลนั้น แบ่งตัวเพิ่มจำนวนมากขึ้น แล้วจึงเดินทางเข้าสู่เส้นประสาทส่วนปลายที่เลี้ยงกล้ามเนื้อนั้น ๆ จากเส้นประสาทส่วนปลาย เชื้อไวรัสจะเดินทางต่อไปยังไขสันหลัง โดยมีอัตราความเร็วในการเดินทางประมาณ 12-24 มิลลิเมตร (มม.) ต่อวัน เมื่อเข้าสู่ไขสันหลังได้แล้ว ผู้ป่วยก็จะเริ่มแสดงอาการ (อาการในระยะก่อนเข้าสู่สมอง) ซึ่งระยะเวลา

ตั้งแต่รับเชื้อจนกระทั่งแสดงอาการแรกนี้หรือเรียกว่าระยะฟักตัว ใช้เวลาประมาณ 20-90 วัน (แต่เคยมีรายงานว่าใช้เวลาถึง 19 ปีก็มี) จากไขสันหลังเชื้อก็จะเดินทางเข้าสู่สมองอย่างรวดเร็วในอัตราความเร็วประมาณ 200-400 มม. ต่อวัน ดังนั้นจึงแพร่อยู่ใกล้สมองเท่าไร ระยะฟักตัวก็จะยิ่งสั้น เท่านั้น

เชื้อไวรัสเมื่อเข้าสู่สมองแล้วจะทำให้สมองเกิดการอักเสบ ทำให้ผู้ป่วยมีอาการของสมองอักเสบ หลังจากนั้นเชื้อโรคจะเดินทางกลับเข้าสู่เส้นประสาทส่วนปลายอีกครั้งและเข้าสู่เนื้อเยื่อและอวัยวะต่าง ๆ รวมทั้ง กล้ามเนื้อ ผิวหนัง ดวงตา ตับ ต่อมหมวกไต หัวใจ และที่สำคัญ คือ ต่อม น้ำลายที่ไวรัสสามารถแบ่งตัวเพิ่มจำนวนได้มากมาย ดังนั้นการถูกสัตว์กัดจึงติดเชื้อได้จากเชื้อที่มีอยู่ในน้ำลายสัตว์นั่นเอง

อาการของโรคพิษสุนัขบ้า จำแนกได้เป็น 3 ลักษณะ (Supaporn Wacharapluesadee & Thiravat Hemachudha, 2005) Furious หรือ Encephalitic rabies: (อาการแบบคลุ้มคลั่ง) จะมีระยะการดำเนินโรคเร็วโดยเฉลี่ยเสียชีวิตในเวลา 5 วัน การวินิจฉัย Furious rabies ต้องมีอาการครบ 3 ประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ต้องมีประวัติถูกสัตว์กัดแม้ว่าจะเป็นแบบมีเหตุ โน้มนำหรือไม่ก็ตาม ลักษณะอาการดังกล่าวคือ

1. Fluctuation of consciousness ผู้ป่วยมีอาการสลับเปลี่ยนไปมา ระหว่างสภาวะการรู้ตัวที่ปกติ และลักษณะตื่นเต้นกระวนกระวายต่อสิ่งเร้าไม่ว่าจะเป็นเสียง แสง ซึ่งจะทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ จนผู้ป่วย อาจจะอาละวาด และหุดลุกหุดนั่ง และระหว่างที่ผู้ป่วยกลับอยู่ในสภาวะปกติ จะสามารถพูดคุย ได้ตอบรู้ เรื่องทุกอย่าง แต่บางครั้งจะจำไม่ได้หรือไม่เข้าใจตนเองขณะที่แสดงอาการผิดปกติ สภาพเช่นนี้จะดำเนินไปประมาณ 2-3 วัน ผู้ป่วยจะเริ่มซึม และไม่รู้สึกตัว ในระยะ 24 ชั่วโมงสุดท้ายเริ่มมีความดันโลหิตต่ำ

2. Phobic spasms ได้แก่ อาการกลั้วน้ำ กลั้วลม ลักษณะทั้ง 2 ประเภท อาจไม่พบร่วมกันและไม่จำเป็น ที่จะต้องมีภาวะการเกร็งตัวของกล่องเสียง (Laryngeal spasms) อาการกลั้วน้ำ กลั้วลม จะเห็นได้ชัดเจนที่ผู้ป่วยรู้สึกตัวเท่านั้น เมื่อผู้ป่วยเริ่มซึมอาการเหล่านี้จะหายไป แต่ผู้ป่วยจะมีอาการถอนหายใจเป็นพัก ๆ (Inspiratory spasms) ซึ่งเกิดขึ้นเอง และเป็นอาการสำคัญซึ่งช่วยในการวินิจฉัยเมื่อผู้ป่วยซึมไม่รู้ตัว

3. Autonomic stimulation sign ได้แก่ อาการขนลุกที่ร่างกายบางส่วนหรือทั้งตัว รุม่านตามีสภาพไม่ตอบสนองต่อแสง และอาจขยายเต็มที่ หรือหดตัวเต็มที่ เป็นระยะสั้น ๆ หรือ รุม่านตาไม่เท่ากัน (Anisocoria) และที่สำคัญคือ น้ำลายมากผิดปกติ จนต้องบ้วนหรือถ่มเป็นระยะ นอกจากนี้ อาการคันเฉพาะที่ตรงที่ถูกสัตว์กัดในรูปของคัน ปวดแสบร้อน ปวดลึก ๆ ซึ่งแพร่กระจายไปทั่วแขน ขา หรือหน้าซีกที่ถูกกัด (Local neuropathic symptoms) ก็อาจจะช่วยสนับสนุนการวินิจฉัยได้ โดยที่อาจพบได้ 1 ใน 3 ของผู้ป่วย

4. Dumb หรือ Paralytic rabies (อาการแบบอัมพาต) จะมีระยะการดำเนินโรคช้า โดยเฉลี่ยเสียชีวิตในเวลา 11.5-13 วัน ผู้ป่วยจะมีอาการ รวมทั้งลักษณะของการตรวจคลื่นไฟฟ้าของกล้ามเนื้อและกระแสประสาท คล้ายคลึงกับ ผู้ป่วยที่มีเส้นประสาทอักเสบ (Guillain barre syndrome-GBS) กล่าวคือ มีกล้ามเนื้ออ่อนแรง ลามขึ้นจากขา ไปยังแขนและลามไปทั่วตัว โดยอ่อนแรงบริเวณต้นแขน ขา ทั้งซีกซ้ายและขวาพร้อม ๆ กัน และจะพบกล้ามเนื้อ โบทันอ่อนแรงทั้ง 2 ด้าน (Facial palsy) ร่วมด้วยกับ Deep tendon reflex หายไปเมื่ออาการมากขึ้นจะหายใจไม่ได้ ลักษณะของ Dumb rabies ที่ต่างออกไปจาก Guillain barre syndrome (GBS) คือ

4.1 อาการไข้ ผู้ป่วย Dumb rabies จะพบมีอาการไข้ตั้งแต่ต้น โดยที่ผู้ป่วย GBS จะไม่มีไข้ ยกเว้นแต่มีภาวะแทรกซ้อน เช่น การติดเชื้อในปอดหรือทางเดินปัสสาวะ

4.2 การตรวจระบบรับความรู้สึก (Sensory system) ผู้ป่วย Dumb rabies ระบบรับความรู้สึกจะปกติ ทั้งการตรวจ Pinprick, Joint หรือ Vibration sense ยกเว้นบางรายอาจมีความผิดปกติบริเวณมือ หรือเท้าหรือหน้าด้านที่ถูกกัดในขณะที่ผู้ป่วย GBS อาจพบความผิดปกติดังกล่าวได้บ้างไม่มากนักน้อย

4.3 ลักษณะ Percussion myoedema ในผู้ป่วย Dumb rabies เมื่อใช้ไม้เคาะ Jerk เคาะไปที่บริเวณ Deltoid หรือหน้าอก จะมีรอยนูนปูดขึ้นชั่วขณะ แต่อาการนี้อาจพบได้ในผู้ป่วยที่พอมมาก ผู้ป่วยไตวาย ผู้ป่วย Hypothyroidism หรือผู้ป่วยที่ภาวะโซเดียมในเลือดต่ำ ผู้ป่วยโรคพิษสุนัขบ้าระยะกลางและท้ายมักจะมีโซเดียมต่ำอยู่แล้ว ดังนั้น ให้อธิบายอาการข้อนี้เป็นลักษณะช่วยวินิจฉัยประกอบ และต้องตรวจระดับโซเดียมก่อนเสมอ ถ้าระดับโซเดียมปกติ และมีอาการแขนขาอ่อนแรงดังกล่าวข้างต้น ร่วมกับอาการดังกล่าวอาจจะทำให้นึกถึง Dumb rabies

4.4 อาการทางระบบปัสสาวะ ผู้ป่วย Dumb rabies อาจมีความผิดปกติในการเบ่งหรือกลั้นปัสสาวะ ซึ่งอาจจะไม่เห็นชัดเจนก็ได้ นอกจากต้องสอบถามจากผู้ป่วย

4.5 Atypical หรือ Nonclassic rabies ผู้ป่วยกลุ่มนี้ไม่สามารถวินิจฉัยได้จากอาการอย่างเดียว ต้องมีการตรวจอื่น ๆ ร่วมประกอบการวินิจฉัย เช่น Magnetic resonance imaging (MRI) ผู้ป่วยโรคพิษสุนัขบ้าทั้งสามกลุ่มอาการ จะพบลักษณะเฉพาะตัวของ MRI กล่าวคือ พบความผิดปกติในตำแหน่ง Brainstem, Thalamus, Basal ganglia, Hippocampus, Subcortical และ Deep white matter ในขณะที่ผู้ป่วยรู้สึกตัวจะไม่มี Gadolinium contrast enhancement (จะมี Enhancement ต่อเมื่อผู้ป่วยไม่รู้สึกตัวเท่านั้น) กลุ่มอาการที่สามนี้อาจพบได้ในผู้ป่วยที่ติดเชื้อไวรัสพิษสุนัขบ้า ที่แพร่จากค้างคาวและแม้แต่สุนัขก็ตาม และถือเป็นกลุ่มที่มีความยากลำบากที่สุดในการวินิจฉัย การตรวจยืนยันทางห้องปฏิบัติการที่น่าเชื่อถือ จะสามารถช่วยในการวินิจฉัยที่แม่นยำได้

5. อาการของโรคพิษสุนัขบ้า ในสัตว์ หลังจากที่ได้รับเชื้อเข้าไป ระยะฟักตัวของโรคในสัตว์ชนิดต่าง ๆ อาจแตกต่างกันอยู่บ้าง โดยทั่วไปในสุนัขจะอยู่ระหว่าง 3-8 สัปดาห์ ระยะฟักตัวของโรคจะเร็วขึ้นหรือช้าลงขึ้นอยู่กับความรุนแรงของบาดแผล และตำแหน่งของบาดแผลที่เชื้อเข้าสู่ร่างกาย หากบาดแผลรุนแรงและอยู่ใกล้สมอง ช่วงระยะฟักตัวของโรคมักสั้นกว่าตำแหน่งของบาดแผลที่อยู่ที่อยู่ส่วนปลาย เมื่อพ้นระยะฟักตัวของโรคแล้ว สัตว์ที่เป็นโรคจะแสดงอาการให้เห็น ซึ่งอาการในสัตว์แต่ละชนิดอาจแตกต่างกันไปบ้างแต่อาการที่เป็นรูปแบบชัดเจนที่สุด ได้แก่ อาการในสุนัขและสามารถนำไปเทียบเคียงให้เห็นความแตกต่างกับอาการของสัตว์ชนิดอื่นได้ อาการของโรคพิษสุนัขบ้าในสุนัขแบ่งออกได้ 3 ระยะดังนี้

5.1 อาการนำ (Prodromal phase) เป็นอาการเปลี่ยนแปลงอุปนิสัย และพฤติกรรมที่เคย เป็นอยู่ไปในทางที่ตรงกันข้ามกับปกติ จะสามารถสังเกตเห็นได้ง่าย ถ้าอยู่ใกล้ชิดกับสุนัขที่เลี้ยงไว้ สม่่าเสมอ อาการเริ่มแรกที่พบ ถ้าเป็นสุนัขที่เคยร่าเริง แจ่มใส ชอบคลุกคลีเคล้าเคลียกับเจ้าของมักจะมีการหงุดหงิด ไม่อยากเข้าใกล้ หลบซุกซ่อนอยู่ตามมุมมืดต่าง ๆ และหากพยายามนำออกจากที่ซ่อน มักแสดงอาการเห่า หรือร้องอย่างไม่พอใจ ส่วนสุนัขที่ปกติเคยหวาดระแวง หวาดกลัว กลับมีความกล้ามากขึ้น และหากสังเกตใกล้ชิดในบางรายจะพบว่ามันตาขยายกว้างกว่าปกติ มีการตอบสนองต่อแสงลดลง สุนัขจะแสดงอาการระยะเริ่มแรกนี้ 2-3 วัน

5.2 อาการระยะตื่นเต้น (Excitave phase) เป็นอาการของโรคระยะถัดมาที่เห็นชัดเจนที่สุด เมื่อผ่านพ้นอาการนำแล้ว จะมีอาการลุกโล่ลุกกลนกระวนกระวายมากขึ้น พยายามจะหลบหนีออกจากบ้านหรือที่อยู่เดิม หากหลบหนีออกมาได้จะวิ่งอย่างไม่มีจุดหมายมักแสดงอาการแปลก ๆ เช่น จับลมหรือกัดกินสิ่งแปลกปลอมต่าง ๆ เช่น ก้อนอิฐ ก้อนหิน ดิน หญ้า หรือแม้แต่เศษไม้ มักกัดทุกสิ่งที่ยังหน้าเป็นอาการของความบ้าคลั่งอย่างเด่นชัด หากจับกักขังจะกัดกรงอย่างรุนแรงจนเกิดบาดแผลที่ปาก หรือฟันหักโดยไม่แสดงอาการเจ็บปวด เสียงเห่าหอนจะผิดไป เนื่องจากเกิดอัมพาตของกล้ามเนื้อกล่องเสียง ต่อมาจะเกิดอัมพาตของกล้ามเนื้อที่เกี่ยวข้องกับการเคี้ยวและการกลืน ทำให้ลิ้นห้อยออกนอกปาก น้ำลายไหล ลิ้นมีสีแดงคล้ำ หรือมีร่องรอยของความบอบช้ำ หรือมีสิ่งแปลกปลอมติดอยู่ที่ลิ้น ระยะต่อมามีตัวจะแข็ง หางตก ขาหลังเริ่มอ่อนเพลีย ซึ่งเป็นอาการที่เริ่มเข้าสู่ระยะอัมพาต สุนัขจะแสดงอาการระยะตื่นเต้นอยู่ 1-7 วัน

5.3 อาการอัมพาต (Paralysis phase) เป็นอาการระยะสุดท้ายของอาการของโรค สุนัข แสดงอาการตื่นเต้นและ/ หรือดุร้ายชัดเจน อาการของระยะอัมพาตจะสั้นถึงสั้นมาก กล่าวคือเมื่อเริ่มแสดงอาการขาหลังอ่อนเพลียแล้ว ในที่สุดจะล้มลุกไม่ได้ อัมพาตที่เกิดขึ้นจะแผ่ขยายจากส่วนท้ายของลำตัวไปยังส่วนหัวอย่างรวดเร็ว ทำให้ตายด้วยการเกิดอัมพาตของระบบหายใจ ส่วนรายที่ไม่สังเกตเป็นอาการระยะตื่นเต้นชัดเจน หรือพบในช่วงระยะที่สั้นมาก อาจแสดงอาการ

ระยะอัมพาตยาวนานขึ้น ในกรณีเช่นนี้จะสังเกตเห็นสุนัขมีอาการซึม ปากอ้า คางห้อยตก ลิ้นห้อยยาว ออกนอกปากน้ำลายไหลมาก มักไม่กัดผู้คนและมักแสดงอาการอยู่ 2-4 วันแล้วอัมพาตจะแผ่ขยายทั่วตัว ทำให้ตายด้วยการเกิดอัมพาตของระบบหายใจเช่นเดียวกัน สุนัขที่แสดงอาการของโรคพิษสุนัขบ้า ทั้ง 3 ระยะดังกล่าวนี้ ตั้งแต่เริ่มสังเกตเห็นอาการมักอยู่ได้ไม่เกิน 10 วัน สุนัขที่แสดงอาการระยะ ตื่นเต้นชัดเจน มักเรียกกันว่า “บ้าแบบดุร้าย หรือ Furious rabies” ซึ่งเป็นอาการที่พบเห็นได้มากกว่า “บ้าแบบซึม หรือ Dumb rabies”

การดูแลรักษาผู้สัมผัสเชื้อโรคพิษสุนัขบ้าและการฉีดวัคซีนป้องกันโรค

1. การดูแลรักษาผู้สัมผัสโรคพิษสุนัขบ้า

การปฐมพยาบาลบาดแผลโดยทันที โดยการล้างแผลด้วยน้ำฟอกสบู่หลาย ๆ ครั้งล้างสบู่ ออกให้หมด ถ้าแผลลึกให้ล้างถึงก้นแผลอย่างน้อย 15 นาที ระวังอย่าให้แผลชุ่ม ห้ามใช้ครีมใด ๆ ทาแล้วเช็ดแผลด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อ ควรใช้ยาโพวิโดนไอโอดีน (Povidone iodine) หรือฮิปีเทนในน้ำ (Hibitane in water) ถ้าไม่มีให้ใช้แอลกอฮอล์ 70% หรือทิงเจอร์ไอโอดีน นอกจากนี้ไม่ควรเย็บแผลทันที ควรรอไว้ 2-3 วัน เว้นเสียแต่ว่าเลือดจะออกมากหรือแผลใหญ่ ถ้าเย็บควรเย็บหลวม ๆ และใส่ท่อระบายไว้

การป้องกันบาดทะยัก พิจารณาให้ Tetanus toxoid หรือ Diphtheria tetanus toxoid (dT) ตามประวัติการได้รับวัคซีนป้องกันบาดทะยักมาก่อนและพิจารณาให้ยาปฏิชีวนะตามความเหมาะสม สำหรับ Tetanus antitoxin ให้พิจารณาตามลักษณะแผลเป็นราย ๆ ไป

2. การรักษา ปัจจุบันยังไม่สามารถรักษาโรคนี้ให้หายขาดได้ การรักษาจึงทำได้เพียง การดูแลประคับประคองและรักษาตามอาการ ดังนี้

2.1 แยกผู้ป่วยให้อยู่ในห้องที่สงบ ปราศจากเสียงรบกวน แต่ไม่จำเป็นต้องปิดไฟ

2.2 ให้สารน้ำเข้าทางเส้นเลือดให้เพียงพอ เนื่องจากผู้ป่วยกินอาหารไม่ได้

2.3 ผู้ให้การดูแลผู้ป่วย ควรใส่เสื้อกาวน์ แวนตา ผ้าปิดจมูกเพื่อป้องกัน การสัมผัสสารคัดหลั่ง จากผู้ป่วย และปฏิบัติตามวิธีการป้องกันที่ได้มาตรฐาน (Standard precaution)

2.4 กรณีที่ผู้ป่วยมีอาการกระวนกระวายมาก อาจพิจารณาให้ Morphine หรือยาในกลุ่ม Barbiturate โดยการฉีด

การฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าหลังสัมผัสโรค

1. การฉีดวัคซีนโดยวิธีเข้ากล้ามเนื้อ (Intramuscular, IM) โดยฉีดวัคซีนชนิด HDCV, PCECV, PDEV 1 ml หรือ PVRV, CPRV 0.5 ml. เข้ากล้ามเนื้อต้นแขน (Deltoid) หรือถ้าเป็นเด็กเล็ก ฉีดเข้ากล้ามเนื้อหน้าขาด้านนอก (Anterolateral) ครั้งละ 1 โด๊ส ในวันที่ 0, 3, 7, 14 และ 30

2. การฉีดเข้าในผิวหนัง (Intradermal, ID) ใช้ได้กับวัคซีนที่มีการขึ้นทะเบียนตำรับยา จากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาประเทศไทย สำหรับฉีดเข้าในผิวหนัง และปฏิบัติตาม คำแนะนำขององค์การอนามัยโลก โดยวัคซีนใหม่นั้นต้องแสดงถึงผลการศึกษาทางเล็กลงให้เห็นถึง ประสิทธิภาพ และความปลอดภัยในการใช้เมื่อเทียบกับวัคซีนมาตรฐาน โดยที่ต้องมีการตีพิมพ์ ในวารสารทางการแพทย์ที่ยอมรับในระดับนานาชาติ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญพิจารณาทบทวนการวิจัย

3. การฉีดวัคซีนกระตุ้นสำหรับผู้สัมผัสโรคที่เคยได้รับการฉีดวัคซีนมาก่อนนิยาม ผู้สัมผัสโรคที่เคยได้รับการฉีดวัคซีนมาก่อนหมายถึง ผู้สัมผัสโรคที่เคยได้วัคซีนแบบก่อนสัมผัส โรคครบหรือได้รับวัคซีนแบบหลังสัมผัสโรคด้วยวัคซีนเซลล์เพาะเลี้ยงมาก่อนอย่างน้อย 3 เข็มให้ ฉีดวัคซีนกระตุ้นโดยไม่ต้องให้อิมมูโนโกลบูลิน (RIG) ให้ปฏิบัติและฉีดวัคซีนตามตารางที่ 3 ผู้สัมผัส ที่เคยได้รับวัคซีน แต่ได้รับไม่ครบชุดอย่างน้อย 3 เข็มหรือได้รับวัคซีนสมองสัตว์ครบชุดให้ให้ปฏิบัติ เหมือนผู้ที่ไม่ได้รับวัคซีนมาก่อน

4. การให้อิมมูโนโกลบูลินป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า (RIG) แก่ผู้สัมผัสโรค โดยอิมมูโน โกลบูลินป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าที่มีใช้ในประเทศไทย มี 2 ชนิดคือ ชนิดผลิตจากซีรัมม้า (Equine rabies immunoglobulin, ERIG) ขนาดบรรจุ: 5 ml. (1000 IU) ขนาดที่ใช้: 40 IU/kg. และชนิดผลิต จากซีรัมคน (Human rabies immunoglobulin, HRIG) ขนาดบรรจุ: 2 ml. (300 IU), 5 ml. (300 IU), 2 ml. (750 IU) ขนาดที่ใช้: 20 IU/kg.

5. การฉีดวัคซีนป้องกันโรคสมอง ผู้ที่มีโอกาสสัมผัสเชื้อพิษสุนัขบ้า เช่น สัตว์แพทย์ ผู้ทำงานในห้องปฏิบัติการ หรือเดินทางเข้าไปในพื้นที่โรคพิษสุนัขบ้าชุกชุม ควรได้รับการฉีดยา ป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า และการฉีดวัคซีนกระตุ้นซ้ำเมื่อสัมผัสโรค โดยฉีดวัคซีน HDCV, PCECV, ใช้ปริมาณ 1 ml. หรือฉีดวัคซีน PVRV, CPRV ใช้ปริมาณ 0.5 ml. เข้ากล้ามเนื้อ (IM) 1 เข็มหรือขนาด 0.1 ml. 1 จุดเข้าในผิวหนังบริเวณต้นแขน (ID, Deltoid) 1 ในวันที่ 0, 7, และ 21 หรือ สำหรับผู้ที่ได้รับ การฉีดวัคซีนป้องกันแบบหลังสัมผัสโรคมามากแล้ว 3 ครั้ง เช่นได้รับการฉีดในวันที่ 0, 3, 7 และสังเกต อาการสุนัขและแมวที่กัด พบว่ามีอาการปกตอภายหลัง 10 วันให้หยุดฉีดวัคซีนโดยให้ถือว่าการฉีด ดังกล่าวเป็นการฉีดป้องกันล่วงหน้าเช่นกัน (กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข, 2560)

แนวคิด One health

One health เป็นวิธีการแก้ปัญหาสุขภาพแนวทางใหม่ที่รวมเอาแนวทางปฏิบัติด้านสุขภาพคน สุขภาพสัตว์ และสุขภาพสิ่งแวดล้อม เข้าไว้ด้วยกัน เพื่อนำไปสู่การมีสุขภาพที่ดีโดยองค์รวม

One health เป็นชื่อร่วมสมัย หมายความว่าเกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างวิทยาศาสตร์ หลากแขนงต่างสาขา เพื่อการสร้างสุขภาพที่ดีของส่วนรวม ได้แก่ คน สัตว์ และระบบนิเวศ จัดเป็น

ศาสตร์ใหม่ที่เกิดขึ้นในการประกอบวิชาชีพ จากการตระหนักถึงความสัมพันธ์และทับซ้อนระหว่าง เศรษฐศาสตร์ วัฒนธรรม และกายภาพขององค์ประกอบต่าง ๆ

One health ตระหนักว่า คนมิสามารถอยู่ได้อย่างโดดเดี่ยว แต่เป็นเพียงเสี้ยวหนึ่งของ ระบบนิเวศที่ยิ่งใหญ่มหาศาล ซึ่งแต่ละองค์ประกอบของระบบนิเวศล้วนมีกิจกรรมและหน้าที่ อันต่างก็มีผลกระทบซึ่งกันและกัน

One health เกิดขึ้น มาจากกรณีปัญหาการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้ออุบัติใหม่และโรค ติดเชื้ออุบัติซ้ำ ทำให้แวดวงการแพทย์และสัตวแพทย์ตระหนักถึงความสำคัญที่จะต้องหาแนวทาง การทำงานใหม่เพื่อการแก้ปัญหาและรับมือโรคทั้งสองกลุ่มนั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากตัวอย่างสำคัญ คือ การแพร่ระบาดของโรคไข้หวัดนก หรือ Avian influenza อันเป็นเพียงหนึ่งในโรคที่คุกคาม ต่อสุขภาพมนุษย์ซึ่งอุบัติใหม่ โดยมีจุดกำเนิดจากสัตว์ในช่วงไม่กี่สิบปีที่ผ่านมา ยังมีโรคอื่น ๆ เช่น BSE หรือ Mad cow, SARS, Swing flu ฯลฯ

ฉะนั้นการต่อสู้กับโรคเหล่านี้ทั้งที่รู้จักและไม่รู้จัก จะประสบความสำเร็จมิได้เลย หากปราศจากความร่วมมือกัน ตรวจวินิจฉัย เฝ้าระวัง ติดตาม ป้องกัน รักษา ศึกษาวิจัย ประชาสัมพันธ์ และการแลกเปลี่ยนข้อมูล ฯลฯ ร่วมกัน ระหว่างหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านสุขภาพคน สุขภาพสัตว์เลี้ยง และสุขภาพสัตว์ป่า (อันเสมือนตัวแทนของสิ่งแวดล้อม) ความสำเร็จจึงจะเกิดขึ้นได้ดังที่ประเทศไทย แสดงให้เห็นแล้วจากการควบคุมโรคไข้หวัดนกที่ระบาดเมื่อ พ.ศ. 2547 นั่นคือ แนวทาง One health อันสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาสุขภาพอื่น ๆ อย่างมีประสิทธิภาพอีกต่อไปได้ในอนาคต

One health จะเกิดขึ้นได้นอกเหนือจากเข้าใจหลักการซึ่งง่ายต่อการเข้าใจดังข้างต้น หากว่าการปฏิบัติจริงมักมีปัญหา ฉะนั้นผู้ที่มุ่งหมายจะใช้ One health จึงจำเป็นต้องเปิดใจยอมรับ ความคิดเห็น และเคารพในความเท่าเทียมกันระหว่างวิชาชีพ อาชีพ และศาสตร์ต่าง ๆ ที่ทำงานร่วมกัน (ปานเทพ รัตนากร, 2558)

การดำเนินงานด้านสุขภาพหนึ่งเดียวของประเทศไทย (One health)

ความเป็นมา ในปี พ.ศ. 2551 องค์กรต่าง ๆ ทั่วโลกไม่ว่าจะเป็นองค์กรด้านสาธารณสุข ปศุสัตว์ สัตว์ป่า และอาหาร อันได้แก่ องค์กรอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and agriculture organization of the united nations: FAO) องค์กรโรคระบาดสัตว์ระหว่างประเทศ (World organization for animal health: OIE) และองค์การอนามัยโลก (World health organization: WHO) ได้ร่วมมือกันดำเนินงานตามแนวคิด One health หรือสุขภาพหนึ่งเดียว ซึ่งหมายถึง การดำเนินงานร่วมกันระหว่างสหสาขาวิชาชีพเพื่อเพิ่มศักยภาพในการควบคุมและป้องกันโรค รับมือกับการระบาดของโรคติดต่ออุบัติใหม่และระหว่างสัตว์และคน และจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้น ระหว่างคน-สัตว์-สัตว์ป่า และสิ่งแวดล้อม อันจะส่งเสริมให้เกิดการทำงานร่วมกันอย่างเป็นเอกภาพ

เอื้อต่อการมีสุขภาพที่ดีของทุกชีวิต การดำเนินงานด้าน One health ในประเทศไทย เริ่มต้นในปี พ.ศ. 2548 แนวคิดเรื่อง One health ถูกถ่ายทอดลงสู่หลักสูตรการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในระบบของกระทรวงสาธารณสุข โดยมีการรับสัตวแพทย์เข้าศึกษาในโครงการพัฒนานักระบาดวิทยาภาคสนาม (Field epidemiology training program; FETP) ต่อมาในปี พ.ศ. 2551 โครงการดังกล่าวได้ขยายออกสู่หน่วยงานภายนอกกระทรวง จนเกิดโครงการพัฒนานักระบาดวิทยาภาคสนามของสัตวแพทย์; FETP-V) นอกจากการพัฒนาบุคลากรในระบบ ยังมีการส่งเสริมการสร้างบัณฑิตให้มีสมรรถนะในการทำงานภายใต้แนวคิดสุขภาพหนึ่งเดียว เพื่อการเฝ้าระวัง ควบคุม และตอบโต้โรคติดต่ออุบัติใหม่และโรคติดต่อระหว่างสัตว์และคนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเครือข่ายมหาวิทยาลัยสุขภาพหนึ่งเดียวแห่งประเทศไทย (Thailand one health university network; THOHUN) ซึ่งจัดตั้งอย่างเป็นทางการ ในปี พ.ศ. 2555 เป็นระยะเวลาเดียวกับที่มีโครงการอบรมระยะสั้นด้านระบาดวิทยาและการสอบสวนโรคในพื้นที่แบบบูรณาการระหว่างภาคส่วนนำไปสู่การดำเนินโครงการจังหวัดสุขภาพหนึ่งเดียว ภายใต้แนวคิด One health for network, network for action ในปี พ.ศ. 2556 ใน 5 จังหวัดนำร่อง ซึ่งต่อมาขยายผลเป็น 14 จังหวัด ควบคู่กับการลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ระหว่างหน่วยงานด้านสุขภาพคน สัตว์ สัตว์ป่า และการศึกษา ในการสร้างความเข้มแข็งงานระบาดวิทยา ด้านการเฝ้าระวังสอบสวนโรคอุบัติใหม่และโรคจากการประกอบอาชีพของเครือข่ายสุขภาพหนึ่งเดียว (พ.ศ. 2556-2560) และการพัฒนานักระบาดวิทยาภาคสนามของสัตวแพทย์ด้านสัตว์ป่า แนวคิดเรื่อง One health ยังถูกบรรจุลงในยุทธศาสตร์ของแผนยุทธศาสตร์เตรียมความพร้อม ป้องกัน และแก้ไขปัญหาโรคติดต่ออุบัติใหม่แห่งชาติ (พ.ศ. 2556-2559) ต่อมาในปี พ.ศ. 2557 มีการจัดตั้งศูนย์ประสานงานเครือข่ายสุขภาพหนึ่งเดียวอย่างเป็นทางการ ซึ่งการดำเนินงานของศูนย์ฯ ขับเคลื่อนโดยคณะทำงานศูนย์ประสานงานเครือข่ายสุขภาพหนึ่งเดียว ภายใต้คณะกรรมการพัฒนาระบบเฝ้าระวัง ป้องกัน รักษาและควบคุมโรค ภายใต้แนวคิดสุขภาพหนึ่งเดียวของแผนยุทธศาสตร์เตรียมความพร้อมฯ ในระยะต่อมามีการจัดทำ MOU เรื่อง การดำเนินงานด้านสุขภาพหนึ่งเดียว (One health) เพื่อความมั่นคงทางสุขภาพของประเทศ ระดับปลัดกระทรวง ระหว่าง 8 องค์กร ได้แก่ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงแรงงาน และสภากาชาดไทย ซึ่งลงนามเมื่อวันที่ 27 มกราคม พ.ศ. 2559 ณ โรงแรมเซนทารา แกรนด์ แอท เซนทรัลเวิลด์ ในงานประชุมรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหิดล เพื่อเป็นการต่อยอดและขยายความร่วมมือจาก MOU ฉบับเดิมให้ครอบคลุมหลายภาคส่วนและเพิ่มประสิทธิภาพของการทำงานมากยิ่งขึ้น ต่อมาได้มีการจัดทำแผนปฏิบัติการตาม MOU ดังกล่าว ระหว่างปี พ.ศ. 2560-2564 เพื่อขับเคลื่อนงานตามแนวคิดสุขภาพหนึ่งเดียว

ตั้งแต่ส่วนกลางจนถึงระดับภูมิภาค และระดับจังหวัด การดำเนินงานตามแนวคิดสุขภาพหนึ่งเดียว ยังมีความสอดคล้องกับการดำเนินงานตามนโยบายประชารัฐ ยกตัวอย่างเช่น ที่ประชุมสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ 6 เล็งเห็นความสำคัญในการร่วมมือกันระหว่างภาคส่วนตามแนวคิด One health

จึงขอให้มีการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ และชุมชน นอกจากนี้ กระทรวงสาธารณสุขยังมีการจัดตั้งเครือข่ายรูปแบบสุขภาพหนึ่งเดียว หรือ One health model นำร่องใน 10 จังหวัดเขตเศรษฐกิจพิเศษ การสร้างทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็วระดับตำบล หรือ Surveillance and rapid response team; SRRT นอกจากนี้ ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจน ได้แก่ โครงการนำร่องการเฝ้าระวังและควบคุม โรคระบาดสัตว์ที่ติดต่อถึงคนหรือที่กระทบรายได้ชาวบ้าน โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชน ด้วยเทคโนโลยี ดิจิทัล หรือ เรียกว่า “พอดี้ดี” (Participatory one health disease detection; PODD) ของจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่ง เกิดจากการร่วมมือเป็นเจ้าของระบบ และยึดถือประโยชน์ของชาวบ้านเป็นตัวตั้ง เป็นการส่งเสริมบทบาทของ อาสาสมัครในชุมชน ในการรายงานเหตุที่อาจเป็นปัจจัยการระบาดของโรคในชุมชน โครงการดังกล่าวจึงถือเป็นการแก้ปัญหาการระบาดของโรคได้อย่างดีโดยใช้การมีส่วนร่วมของชุมชน

ในระดับนานาชาติ ในปี พ.ศ. 2559 แนวคิดเรื่อง One health ขยายเข้าสู่กรอบความร่วมมืออาเซียนสาธารณสุข ผ่านเครือข่ายฝึกอบรมระบาดวิทยากลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนบวกสาม (Field epidemiology training network: FETN) ซึ่งเป็นกลไกความร่วมมือที่ผลักดันจากการประชุมรัฐมนตรีสาธารณสุขในประเทศอาเซียน จีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ ผ่านคณะผู้เชี่ยวชาญด้านโรคติดต่ออาเซียน (Expert group on communicable diseases; AEGCD) องค์กรระหว่างประเทศต่างให้ความสำคัญกับ One health จึงให้การสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากรในการดำเนินงานด้าน One health ไม่ว่าจะเป็นการสนับสนุนเงินทุนภายใต้โครงการ Emerging pandemic threats 2-preparedness and response project ขององค์การเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศของสหรัฐอเมริกา (United states agency for international development; USAID) การสนับสนุนของมูลนิธิซีไอฮุน (South east asia one health university foundation; SEAOHUN) และศูนย์ความร่วมมือไทย-สหรัฐอเมริกาด้านสาธารณสุข หรือ Thailand ministry of public health-United states centers for diseases control and prevention collaboration; TUC

การดำเนินงานด้านสุขภาพหนึ่งเดียวในประเทศไทยเป็นกลไกความร่วมมือทุกภาคส่วนที่จะช่วยลด ผลกระทบมหาศาลต่อเศรษฐกิจ ชุมชน และสิ่งแวดล้อม มีความสอดคล้องกับการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐในด้านต่าง ๆ เช่น นโยบายประชารัฐ หรือการดำเนินงานที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายภาคส่วน ทำให้การประสานงาน ระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งระหว่างหน่วยงานราชการ ต่างกระทรวง และระหว่างภาครัฐและเอกชนหรือชุมชน มีความ มั่นคงและราบรื่นมากยิ่งขึ้น ดังนั้น

หากมีเครือข่ายความร่วมมือที่เข้มแข็ง ชัดเจนและเป็นรูปธรรม มีสรรพกำลังที่พร้อมจะ ให้ความร่วมมือ จะส่งผลดีต่อเสถียรภาพในการปฏิบัติงานของภาครัฐอันก่อให้เกิดความมั่นคงและยั่งยืนในอนาคต สืบไป (กองยุทธศาสตร์และแผนงาน, 2560)

องค์กรความร่วมมือสุขภาพหนึ่งเดียว “One health”

ตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ เรื่อง การดำเนินงานด้านสุขภาพหนึ่งเดียวเพื่อความมั่นคงทางสุขภาพของประเทศ ระหว่างกระทรวงการเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการพัฒนาสังคมและมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงแรงงาน กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข และสภากาชาดไทย ได้ลงนามบันทึกข้อตกลง ซึ่งต่อไปจะเรียกว่า “องค์กรความร่วมมือสุขภาพหนึ่งเดียว” ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการสร้างความร่วมมือของทุกภาคส่วนเพื่อ “สุขภาพหนึ่งเดียว” ที่พึ่งพิงกันของคน-สัตว์-สิ่งแวดล้อม ในทุกระดับของสังคมไทย และเพื่อแก้ไขปัญหาด้าน โรคติดต่ออุบัติใหม่และโรคติดต่อระหว่างสัตว์และคน ที่มีความสัมพันธ์กันอย่างซับซ้อน และมีผลกระทบต่อการสูญเสียทางเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรง โดยอาศัยกรอบแผนยุทธศาสตร์เตรียมความพร้อม ป้องกัน และแก้ไขปัญหาโรคติดต่ออุบัติใหม่แห่งชาติ พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 พระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องและมติสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ

ดังนั้น องค์กรความร่วมมือสุขภาพหนึ่งเดียว มีเจตจำนงที่จะร่วมมืออย่างเต็มที่ ในด้านการประสานงานการบริหารจัดการ วิชาการ และทรัพยากร เพื่อบูรณาการแผนงานหรือโครงการเรื่องสุขภาพหนึ่งเดียว ส่งเสริมให้มีการจัดทำแผน เรื่องสุขภาพหนึ่งเดียว

ข้อ 1 พัฒนากลไกความร่วมมือระหว่างกันเพื่อพัฒนา แลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นในการค้นหา ตรวจสอบ และแจ้งเหตุการณ์ผิดปกติของโรคติดต่ออุบัติใหม่ โรคติดต่อระหว่างสัตว์และคน และความผิดปกติที่อาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพ

ข้อ 2 เพื่อประสิทธิภาพการทำงานอย่างบูรณาการในระดับนโยบาย และระดับปฏิบัติ เพื่อส่งเสริมการป้องกัน การแก้ไขปัญหา และการควบคุม โรคติดต่อระหว่างสัตว์และคน โรคติดต่ออุบัติใหม่ อย่างมีประสิทธิภาพและทันเวลา โดยคำนึงถึงผลกระทบต่ออนุรักษสัตว์ป่า และสิ่งแวดล้อม

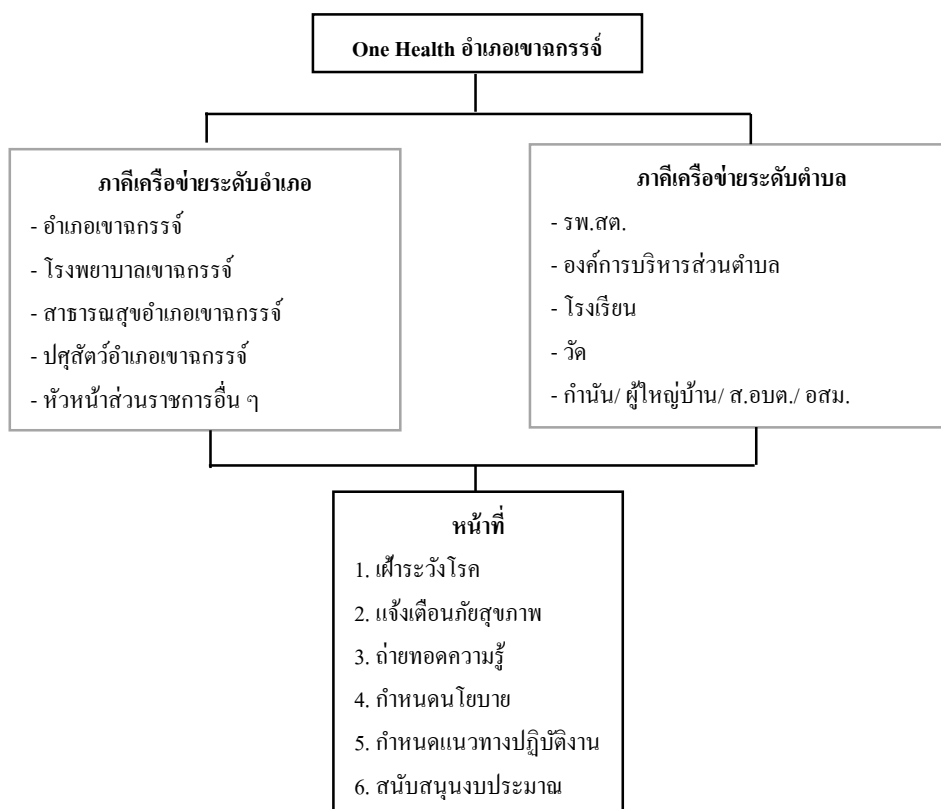
ข้อ 3 สนับสนุนการสร้างบุคลากรรุ่นใหม่ และพัฒนาศักยภาพบุคลากรในการทำงาน โดยใช้แนวคิดสุขภาพหนึ่งเดียว

ข้อ 4 ปลุกฝัง เผยแพร่ความรู้ ข่าวสาร และสร้างความสำนึกของสังคม ชุมชน เรื่องแนวคิดสุขภาพหนึ่งเดียว

บันทึกข้อตกลงความร่วมมือนี้ มีผลบังคับใช้นับตั้งแต่วันที่ 27 มกราคม พ.ศ. 2559 เป็นต้นมา

แนวคิดเกี่ยวกับกลยุทธ์ One health ในการแก้ไขโรคพิษสุนัขบ้า อำเภอเขาคกรรจ์

การดำเนินงานสุขภาพหนึ่งเดียว One health ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 อำเภอเขาคกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว โดยการทำงานแบบภาคีเครือข่าย “การแก้ไขปัญหา จำเป็นต้องใช้สหสาขาวิชาชีพ ทำงานภายใต้แนวคิดสุขภาพหนึ่งเดียว” One health team มีเครือข่าย และองค์กรที่เกี่ยวข้อง ในระดับ อำเภอ ระดับตำบล โดยท่านนายอำเภอ หัวหน้าส่วนราชการ และทุกภาคีเครือข่ายได้ร่วมทำงานภายใต้แนวคิดสุขภาพหนึ่งเดียว (สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเขาคกรรจ์, 2561)

ภาพที่ 2 แผนภาคีเครือข่าย One health อำเภอเขาคกรรจ์

การดำเนินภายใต้แนวคิดสุขภาพหนึ่งเดียว One health concept ในอำเภอเขาคกรรจ์

1. แต่งตั้งคณะกรรมการระดับอำเภอ
2. ประชุมคณะทำงานและชี้แจงการดำเนินงาน
3. จัดตั้งศูนย์ประสานงานสุขภาพหนึ่งเดียวอำเภอเขาคกรรจ์

4. กำหนดบทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบ และ Flow chart การประสานงานตอบโต้สถานการณ์
  5. รวมถึง เฝ้าระวัง สอบสวนโรคร่วมกัน ระหว่าง SRRT เวชกรรมสังคม การดำเนินงานกำจัดโรคพิษสุนัขบ้า
    1. เฝ้าระวังโรคพิษสุนัขบ้า ในพื้นที่แต่ละอำเภอ อำเภอเขาฉกรรจ์ และติดตามผู้ป่วยที่ถูกสุนัขหรือแมวกัดให้ได้รับวัคซีนครบตามกำหนด
    2. รมรงค์ ให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลป้องกัน และการไปรับวัคซีนเมื่อถูกสุนัขหรือแมวกัด
    3. อบรมทีม อสพท. ในอำเภอ (อาสาสมัครสาธารณสุขท้องถิ่น) เพื่อการดำเนินงานฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่
    4. ส่งหัวตัวอย่างตำบลละ 1 หัว เพื่อตรวจหาเชื้อในสัตว์
    5. รมรงค์ ให้ความรู้ป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าในสุนัขและแมวในพื้นที่ การขับเคลื่อนนโยบายเน้นหนักอำเภอเขาฉกรรจ์ กิจกรรมสำคัญที่จะขับเคลื่อนให้บรรลุผลสำเร็จในปี พ.ศ. 2561
      1. จัดทำคำสั่ง
      2. จัดตั้งศูนย์ประสานงานภาคีเครือข่ายสุขภาพหนึ่งเดียวในทุกระดับ
      3. จัดประชุมคณะกรรมการและภาคีเครือข่าย
      4. จัดกิจกรรมเปิดตัว Kick off ตำบล One health
      5. ตำบลต้นแบบ จัดลำดับความสำคัญของปัญหาสุขภาพในพื้นที่
      6. ตำบลต้นแบบ พัฒนาศูนย์ประสานงานภาคีเครือข่ายสุขภาพหนึ่งเดียว
      7. จังหวัดนิเทศติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน อย่างน้อย 2 ครั้ง
      8. จัดมหกรรมสุขภาพหนึ่งเดียวในระดับตำบลและระดับอำเภอ
- การสนับสนุน งบประมาณจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นทางการ เทศบาล อบต. กองทุนสุขภาพชุมชน ปศุสัตว์ เกษตร องค์กร เอกชน วัด ประชาชน โรงพยาบาลคู่สัญญาหลัก (CUP) มีการจัดสรรทรัพยากรเพื่อการควบคุมโรคและภัยสุขภาพอย่างเป็นทางการ

ผลสำเร็จของการดำเนินงาน

ในปี พ.ศ. 2557 ตำบลเขาสามสิบ ได้รับการคัดเลือกให้เป็นตำบลสุขภาพหนึ่งเดียว ได้รับรางวัลในการประกวดระดับจังหวัด โดยการดำเนินงานเน้นการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการดูแลสุขภาพคน สัตว์ และสิ่งแวดล้อม จากมติที่ประชุม ได้เลือกโรคที่เป็นปัญหาของพื้นที่ คือ โรคพิษสุนัขบ้า ดำเนินการด้วยการแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการของทุกภาคส่วนทั้งสาธารณสุข

ปศุสัตว์ และองค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามสิบ เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา จนเกิดผลสำเร็จ ในการดำเนินงานตำบลสุขภาพหนึ่งเดียวและเป็นพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้าระดับ A ต่อมาในปี พ.ศ. 2559 อำเภอเขาลงกรรจจึงได้พยายามผลักดันให้ขยายผลไปยังแต่ละตำบล ดำเนินงานตำบลสุขภาพหนึ่งเดียวโดยอาศัยความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายจากทุกระดับในแต่ละตำบล ในการบริหารจัดการและดำเนินงานตำบลสุขภาพหนึ่งเดียว (One health) ไม่ว่าจะเป็นการดำเนินงานตรวจคัดกรองพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีในเขตพื้นที่ตำบลหนองหัว ซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนสุขภาพรวม ถึงได้รับความร่วมมือร่วมมือจากเครือข่ายภายในตำบลและอำเภอเป็นอย่างดี ไม่เพียงแค่นี้ ในปี พ.ศ. 2559 ทุกตำบลยังมีผลการดำเนินงานฉีดวัคซีน ป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า เกินร้อยละ 80 ทุกพื้นที่ทุกหมู่บ้าน และจากการส่งหัวสุนัขตรวจหาเชื้อโรคพิษสุนัขบ้า ไม่พบหัวสุนัขตัวอย่างที่มีเชื้อ

อำเภอเขาลงกรรจจึงได้จัดตั้งคณะกรรมการลงประเมินการดำเนินการป้องกันการโรคพิษสุนัขบ้า ในการประเมินติดตามการดำเนินงานขึ้น และได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ พิจารณาเห็นชอบ ประกาศให้พื้นที่อำเภอเขาลงกรรจเป็นอำเภอปลอดโรคพิษสุนัขบ้าระดับ A ในปี พ.ศ. 2559

กระบวนการดำเนินงาน

จากการดำเนินงานสุขภาพหนึ่งเดียวที่ผ่านมา อำเภอเขาลงกรรจยังคงมีแนวคิดการดำเนินงาน เรื่อง One health บรรลุลงในยุทธศาสตร์ พ.ศ. 2560-2564 เพื่อเตรียมความพร้อม ป้องกัน และแก้ไข ปัญหาโรคและภัยสุขภาพต่าง ๆ โดยมีการขับเคลื่อนโดยคณะทำงานศูนย์ประสานงานเครือข่ายสุขภาพหนึ่งเดียวแต่ละตำบล ภายใต้งาน 4 ดี วิธีชีวิตพอเพียงซึ่งเป็นนโยบายของจังหวัดสระแก้ว

สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเขาลงกรรจ จึงได้กำหนดทิศทางการทำงานให้สอดคล้องกับ ปัญหาของพื้นที่และตอบสนองนโยบายด้านสุขภาพของกระทรวงสาธารณสุข ภายใต้วิสัยทัศน์ “ชาวสระแก้วสุขภาพดีด้วยวิถีพอเพียง” เน้นให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย ในการขับเคลื่อนการทำงานแบบบูรณาการให้เป็นรูปธรรมชัดเจน ครอบคลุม 3 ประเด็นหลักแล้ว ยังได้จัดทำยุทธศาสตร์ด้านสุขภาพเน้นการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์แพทย์แผนไทย และ One health โดยได้สนับสนุนงบประมาณส่วนหนึ่งจากเครือข่ายบริการสุขภาพระดับอำเภอและองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นจะร่วมสมทบ ด้วยการจัดทำโครงการนำร่องตำบล 4 ดี (คนดี รายได้ดี สุขภาพดี สิ่งแวดล้อมดี) และตำบล One health ที่เน้นการดูแลสุขภาพคน สัตว์ สิ่งแวดล้อม เพื่อให้ประชาชน ในอำเภอเขาลงกรรจมีสุขภาพอนามัยที่ดี

แนวทางพัฒนางาน

จากการดำเนินงานสุขภาพหนึ่งเดียวที่ผ่านมา ก็ยังมีสิ่งที่จะต้องพัฒนาเพื่อให้ดียิ่งขึ้น อำเภอเขาลงกรรจจึงมีแนวคิดที่จะพัฒนางานสุขภาพหนึ่งเดียวในทุกตำบลในมีความเข้มแข็ง และมีประสิทธิภาพ

มากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการดำเนินงานป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าถึงแม้ว่าพื้นที่อำเภอเขาฉกรรจ์จะเป็นพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้าระดับ A ก็ตาม การดำเนินงานฉีดวัคซีน ทำหมันสุนัขและแมว ก็ยังคงต้องดำเนินงานให้ผ่านเกณฑ์เพื่อรักษาระดับต่อไป รวมถึงจะขยายพื้นที่ไปทุกตำบล ในการตรวจคัดกรองพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี เพื่อคนหากกลุ่มเสี่ยงและผู้ป่วย ทั้งนี้เพื่อสุขภาพที่ดีของประชาชนในอำเภอเขาฉกรรจ์

1. เสริมสร้างความเข้มแข็งของการป้องกันโรคติดต่ออุบัติใหม่แบบบูรณาการ
2. บูรณาการระบบเฝ้าระวังโรคติดต่ออุบัติใหม่ ระหว่างภาค คน สัตว์ สัตว์ป่า และสิ่งแวดล้อม
3. พัฒนาระบบการวินิจฉัย ดูแลรักษาพยาบาล และควบคุมโรคติดต่ออุบัติใหม่
4. เสริมสร้างความเข้มแข็งของการสอบสวน และการคุมโรคเชิงบูรณาการ

แนวคิดเกี่ยวกับชุมชนเข้มแข็ง

จากการวิฤติเศรษฐกิจของประเทศที่เริ่มขึ้นในปลายปี พ.ศ. 2539 ต่อเนื่องมาจนถึงต้นปี พ.ศ. 2540 ซึ่งเป็นปีแรกของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ได้ก่อให้เกิดปัญหา ด้านเศรษฐกิจและสังคมต่าง ๆ ส่งผลกระทบต่อประชาชนชั้นและทุกภาคส่วนของสังคม ประเด็นเรื่อง ชุมชนเข้มแข็ง จึงได้รับการหยิบยกขึ้นมากล่าวถึงเป็นอันมาก ในฐานะที่เป็นทางเลือกที่สำคัญของการพัฒนา เนื่องจากปัญหาที่เกิดขึ้นได้เพียงลำพังดั่งนั้นหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน จึงต้องเข้ามาแก้ไขปัญหาาร่วมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งจำเป็นต้องให้ความสำคัญต่อกระบวนการพัฒนาที่เน้นคนเป็นศูนย์กลางตามหลักปรัชญาของแผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ 8 โดยการเพิ่มศักยภาพของคนและชุมชนให้เข้มแข็ง มีความพร้อมในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและ การดูแลสุขภาพสิ่งแวดล้อมให้ยั่งยืน ความเข้มแข็งของชุมชนจึงเป็นฐานสำคัญในการลดผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงการสร้างกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่ยั่งยืนในอนาคต ซึ่งเป็นแนวทางการพัฒนาที่สำคัญประการหนึ่งต่อเนื่องมาถึงแผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ 9

ความหมายของชุมชนเข้มแข็ง

เพื่อให้การพัฒนาประเทศเป็นไปอย่างยั่งยืน จึงต้องเริ่มจากการใช้จุดแข็งในสังคม และทุนทางสังคมที่มีอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ชุมชนซึ่งเป็นทุนทางสังคมที่สำคัญในการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนในการแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง

ในแผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ 8 ได้มีการให้แนวคิดและความหมายของชุมชน และความเข้มแข็งของชุมชน เพื่อเป็นแนวทางและการนำไปสู่การปฏิบัติตามยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาไว้ดังนี้

ชุมชน หมายถึง กลุ่มคนที่มีวิถีชีวิตเกี่ยวพันกัน และมีการติดต่อสื่อสารเกี่ยวข้องกันอย่างเป็นปกติต่อเนื่อง อันเนื่องมาจากการอยู่ในพื้นที่ร่วมกันหรือมีอาชีพร่วมกันหรือการประกอบกิจการซึ่งมีวัตถุประสงค์ร่วมกัน หรือการมีวัฒนธรรม ความเชื่อ หรือความสนใจร่วมกัน โดยความเป็นชุมชนอาจหมายถึง การที่คนจำนวนหนึ่งเท่าใดก็ได้มีวัตถุประสงค์ร่วมกัน มีการติดต่อสื่อสารหรือรวมกลุ่มกัน มีความเอื้ออาทรต่อกัน มีการเรียนรู้ร่วมกัน ในการกระทำ มีการจัดการ เพื่อให้เกิดความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ร่วมกัน

จากความหมายข้างต้นจึงอาจกล่าวได้ว่า ชุมชนมีความหมายมากกว่าการที่คนแต่ละคนมาอยู่ร่วมกัน แต่ได้สร้างความสัมพันธ์กันโดยมีหลักการ เงื่อนไข กติกา ซึ่งเราเรียกโดยรวมว่าระเบียบบรรทัดฐานของการอยู่ร่วมกัน ชุมชนจึงมีลักษณะเป็นองค์กรทางสังคมที่สามารถตอบสนองความต้องการในชีวิตประจำวันของสมาชิก และสามารถช่วยให้สมาชิกสามารถจัดการกับปัญหาต่าง ๆ ที่มีอยู่ร่วมกันได้

ความเข้มแข็งของชุมชน จึงหมายถึง การที่ประชาชนในชุมชนต่าง ๆ ของเมืองหรือชนบทรวมตัวกันเป็น “องค์กรชุมชน” โดยมีการเรียนรู้ การจัดการและการแก้ไขปัญหาาร่วมกันของชุมชนแล้วถึงได้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือการพัฒนาทั้งทางด้านเศรษฐกิจสังคมวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมภายในชุมชนตลอดจนมีผลกระทบสู่ภายนอกชุมชนที่ดีขึ้นตามลำดับ โดยจะเรียกชุมชนนี้ว่า กลุ่มชมรม สหกรณ์ บริษัท องค์กรชาวบ้าน เครือข่ายหรืออื่น ๆ ที่มีความหมายแสดงถึงการร่วมมือช่วยเหลือกันเพื่อผลประโยชน์ร่วมกัน และด้วยความเอื้ออาทรต่อชุมชนอื่น ๆ ในสังคมด้วย

ทั้งนี้ องค์กรชุมชน หมายถึง กลุ่มหรือชมรมหรือสหกรณ์ หรือในชื่ออื่นใด โดยจะมีการจดทะเบียนตามกฎหมายหรือไม่ก็ตาม อันเป็นองค์กรที่เกิดจากการรวมตัวด้วยความสมัครใจของประชาชนจำนวนหนึ่งที่มีวัตถุประสงค์และอุดมคติร่วมกัน มีมิตรภาพและความเอื้ออาทรต่อกัน มีการเรียนรู้กันอย่างต่อเนื่องในการทำงานเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาเศรษฐกิจ จิตใจ สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม มีผู้นำตามธรรมชาติเกิดขึ้น โดยผ่านกระบวนการทำงานร่วมกัน

การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนอาศัยอยู่บนพื้นฐานของกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยในแต่ละชุมชนจะมีการพัฒนาไปสู่ความเข้มแข็งของชุมชนในมิติต่าง ๆ เช่น มิติทางด้านเศรษฐกิจมิติทางด้านทรัพยากรธรรมชาติ มิติทางด้านสังคม และมิติทางด้านวัฒนธรรม ซึ่งในการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนนั้น อาจพัฒนาความเข้มแข็งได้เพียงบางมิติเท่านั้น เนื่องจากเงื่อนไขและกระบวนการที่นำไปสู่ความเข้มแข็งในแต่ละมิติของแต่ละชุมชนมีความแตกต่างกัน

องค์ประกอบของชุมชนเข้มแข็ง

จากการดำเนินงานเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน คณะอนุกรมเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาวิกฤตภายใต้คณะกรรมการนโยบายสังคมแห่งชาติ ได้กำหนดกรอบองค์ประกอบของชุมชนเข้มแข็งไว้ว่าจะต้องประกอบด้วย

1. บุคคลหลากหลายที่รวมตัวกันเป็นองค์กรชุมชนอย่างเป็นทางการหรือไม่ก็ตาม
2. มีเป้าหมายร่วมกันและยึดโยงเกาะเกี่ยวกันด้วยประโยชน์สาธารณะและของสมาชิก
3. มีจิตสำนึกของการพึ่งตนเอง รักษาเอื้ออาทรต่อกัน และมีความรักท้องถิ่น รักชุมชน
4. มีอิสระในการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมทำและร่วมรับผิดชอบ
5. มีการระดมใช้ทรัพยากรในชุมชนอย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ
6. มีการเรียนรู้ เชื่อมโยงกัน เป็นเครือข่ายและติดต่อสื่อสารกันหลายรูปแบบ
7. มีการจัดทำกิจกรรมที่เป็นสาธารณะของชุมชนอย่างต่อเนื่อง
8. มีการจัดการบริหารกลุ่มที่หลากหลายและเครือข่ายที่ดี
9. มีการเสริมสร้างผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่หลากหลายของชุมชนสืบทอดกันตลอดไป

ลักษณะของชุมชนเข้มแข็ง ชุมชนที่มีความเข้มแข็งมีลักษณะที่สำคัญดังนี้ คือ

1. สมาชิกของชุมชนมีความเชื่อมั่นในศักยภาพของตนและชุมชนที่จะแก้ไขปัญหาและพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของตนเอง

2. สมาชิกของชุมชนพร้อมที่จะร่วมกันจัดการกับปัญหาของตนและชุมชน

3. มีกระบวนการของชุมชนที่มีการเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่องจน เป็นวิถีของชุมชน ภายใต้การสนับสนุนของผู้นำองค์กรชุมชน ในลักษณะเปิดโอกาสให้กับสมาชิกทั้งหมดเข้ามามีส่วนร่วมไปรงใส และพร้อมที่จะให้ตรวจสอบ

4. สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการประเมินสถานการณ์ของชุมชนกำหนดวิสัยทัศน์ร่วมคิด ตัดสินใจ ดำเนินงาน ติดตามและประเมินผลการแก้ปัญหาและการพัฒนาของชุมชนผ่านกระบวนการชุมชน

5. สมาชิกชุมชนเกิดการเรียนรู้ผ่านการเข้าร่วมในกระบวนการของชุมชน

6. มีแผนของชุมชนที่ประกอบด้วยการพัฒนาทุก ๆ ด้านของชุมชน ที่มุ่งการพึ่งตนเองเอื้อประโยชน์ต่อสมาชิกชุมชนทุก ๆ คนและมุ่งหวังการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน การพึ่งความช่วยเหลือจากภายนอก เป็นการพึ่งเพื่อให้ชุมชนสามารถพึ่งตนเองได้ในที่สุดไม่ใช่การพึ่งพาตลอดไป

7. มีเครือข่ายความร่วมมือกับภาคีการพัฒนา อาจเป็นหมู่บ้านชุมชนอื่น ๆ ท้องถิ่น ภาคราชการ องค์กรเอกชน นักธุรกิจ นักวิชาการ และอื่น ๆ ในลักษณะของการมีความสัมพันธ์ที่เท่าเทียมกัน

เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน เพื่อเป็นฐานรองรับการแก้ไขปัญหา และการพัฒนาทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พร้อมกันทุกด้าน หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน รวมไปถึงภาคีการพัฒนาต่าง ๆ ทั้งภายใน และภายนอกประเทศจึงต้องผนึกกำลังดำเนินงานการเสริมความเข้มแข็งให้กับชุมชนในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง ด้วยการกระตุ้นและสร้างกระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วม รวมทั้ง การสร้างสภาพแวดล้อมให้ชุมชนร่วมกันคิด ร่วมกันทำและมีการเรียนรู้เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อันจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนในระยะยาว ทั้งนี้มีกิจกรรมหลักที่ดำเนินการเสริมสร้างความเข้มแข็ง ของชุมชน ได้แก่

1. การส่งเสริมกระบวนการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนเพื่อเผชิญปัญหาวิกฤต โดยพัฒนาศักยภาพให้คนในชุมชนรวมกลุ่มกันร่วมคิดร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ และร่วมรักษาผลประโยชน์ ของชุมชนด้วยตนเอง รวมทั้งให้ความสำคัญกับการปรับวิถีคิดและวิธีการทำงานของบุคลากรภาครัฐ จากการเป็นผู้สั่งการเป็นผู้สนับสนุนในการจัดการและแก้ไขปัญหาของชุมชนเอง
2. การส่งเสริมกระบวนการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมของชุมชนในลักษณะ “ร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมเรียนรู้” เพื่อส่งเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ประกอบด้วยกระบวนการส่งเสริม และสนับสนุนชุมชนได้มีการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์เพื่อการพัฒนาอาชีพและเศรษฐกิจ ชุมชน การพัฒนาสวัสดิการสังคมและสวัสดิภาพของชุมชน การฟื้นฟูอนุรักษ์และจัดการทรัพยากร ธรรมชาติของชุมชน การค้นหาศักยภาพและการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนการจัดทำแผน ความต้องการของชุมชน รวมทั้งการสร้างประชาคมภายในชุมชนและการสร้างเครือข่ายของชุมชน

แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

ประเทศไทยมีรัฐธรรมนูญมาแล้วถึง 18 ฉบับ ทุกฉบับมีหลักการที่ตรงกันประการหนึ่ง คือ ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจสูงสุดที่เรียกว่า อำนาจอธิปไตยแม้ว่าในอดีตที่ผ่านมา ประชาชนไทย จะมิได้มีส่วนร่วมในการเมืองการปกครองเท่าที่ควร แต่เมื่อกระแสการเป็นประชาธิปไตยของโลก ได้เข้าสู่ประเทศไทยก็ทำให้ประชาชนรู้ถึงการที่ตนควรมีสติ สติภาพ และมีส่วนร่วมในทางการเมือง มากขึ้น นำมาสู่การปฏิรูประบบการเมืองไทยที่เห็นได้ชัดในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ต่อเนื่องมาจนถึงรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ซึ่งให้ความสำคัญกับกระบวนการ มีส่วนร่วมของประชาชนเป็นอย่างมาก

ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน

การมีส่วนร่วม (Participation) ตามพจนานุกรมอังกฤษฉบับอ็อกฟอร์ด ได้ให้คำนิยามไว้ว่า “เป็นการมีส่วนร่วม (ร่วมกับคนอื่น) ในการกระทำบางอย่างหรือบางเรื่อง” คำว่า การมีส่วนร่วม โดยมากมักจะใช้ในความหมายตรงข้ามกับคำว่า “การเมินเฉย (Apathy)” ฉะนั้น คำว่าการมีส่วนร่วมตามความหมายข้างต้น จึงหมายถึง การที่บุคคลกระทำการในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือในประเด็นที่บุคคลนั้นสนใจ ไม่ว่าเขาจะได้ปฏิบัติการเพื่อแสดงถึงความสนใจอย่างจริงจังหรือไม่ก็ตาม และไม่จำเป็นที่บุคคลนั้นจะต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับกิจกรรมนั้น โดยตรงก็ได้ แต่การมีทัศนคติความคิดเห็น ความสนใจ ห่วงใย ก็เพียงพอแล้วที่จะเรียกว่าเป็นการมีส่วนร่วมได้ และยังได้ให้คำจำกัดความของการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า “การมีส่วนร่วมของประชาชน” หมายถึง การที่กลุ่มประชาชน หรือ ขบวนการที่สมาชิกของชุมชนที่กระทำการออกมาในลักษณะของการทำงานร่วมกัน ที่จะแสดงให้เห็นถึงความต้องการร่วม ความสนใจร่วม มีความต้องการที่จะบรรลุถึงเป้าหมายร่วมทางเศรษฐกิจ และสังคมหรือการเมือง หรือการดำเนินการร่วมกันเพื่อให้เกิดอิทธิพลต่อรองอำนาจ มติชน ไม่ว่าจะ เป็นทางตรงหรือทางอ้อม หรือการดำเนินการเพื่อให้เกิดอิทธิพลต่อรองอำนาจทางการเมือง เศรษฐกิจ การปรับปรุงสถานภาพทางสังคมในกลุ่มชุมชน (เกียรติกมล วัจนะสวัสดิ์, 2550)

นอกจากนี้ ยังมีนักวิชาการอีกหลายท่านที่ได้ให้นิยามคำว่า “การมีส่วนร่วมของประชาชน” ไว้ เช่น เจมส์ แอล เกรย์น ได้กำหนดความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า เป็นกระบวนการที่รวบรวมเอาความห่วงกังวล ความต้องการและค่านิยมต่าง ๆ ของสาธารณชนไว้อยู่ในกระบวนการตัดสินใจของรัฐและเอกชน เป็นการสื่อสารสองทาง และเป็นการมีปฏิสัมพันธ์ที่มีเป้าหมายเพื่อการตัดสินใจที่ดีกว่าและที่ได้รับการสนับสนุนจากสาธารณชน (เจมส์ แอล. เกรย์ตัน, 2551)

ศ.ดร.บวรศักดิ์ อุวรรณโณ และ ดร.ถวิลวดี บุรีกุล กล่าวถึง การมีส่วนร่วมในระบบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมว่า หมายถึง การที่อำนาจในการตัดสินใจไม่ควรเป็นของกลุ่มคนจำนวนน้อย แต่อำนาจควรได้รับการจัดสรรในระหว่างประชาชน เพื่อทุก ๆ คนได้มีโอกาสที่จะมีอิทธิพลต่อกิจกรรมส่วนรวม (บวรศักดิ์ อุวรรณโณ และถวิลวดี บุรีกุล, 2545)

คะเนิงนิจ ศรีบัวเอี่ยม และคณะ ให้ความหมายการมีส่วนร่วมของประชาชน (Public participation) หมายถึง การกระจายโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง และการบริหารเกี่ยวกับการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ รวมทั้ง การจัดสรรทรัพยากรของชุมชนและของชาติ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน โดยการให้ข้อมูล แสดงความคิดเห็น ให้คำแนะนำปรึกษา ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ รวมตลอดจนการควบคุมโดยตรงจากประชาชน (คะเนิงนิจ ศรีบัวเอี่ยม, ถวัลย์รัฐ วรเทพพุดพิงษ์, พิสิฐ สุกรีพิงษ์, พัชรีย์ สิโรต, ถวิลวดี บุรีกุล และโสภารัตน์ จารุสมบัติ, 2545)

ปีพม่า สืบค้นได้สรุปความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ในรายงานการศึกษา เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ ว่าหมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีสิทธิในกระบวนการนโยบายสาธารณะทั้งในด้านการให้และรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การให้ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ การร่วมตัดสินใจ ทั้งในขั้นตอนการริเริ่มนโยบาย การจัดทำแผนงาน โครงการหรือกิจกรรมที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม การจัดการสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้งการปฏิบัติ การติดตามและประเมินผลตามนโยบายแผนงาน โครงการหรือกิจกรรมนั้น (บวรศักดิ์ อุวรรณโณ และถวิลวดี บุรีกุล, 2554)

ประโยชน์ของการมีส่วนร่วมของประชาชน (เจมส์ แอล. เครย์ตัน, 2551)

1. คุณภาพของการตัดสินใจดีขึ้น เนื่องจากกระบวนการปรึกษาหารือกับสาธารณชนจะช่วยสร้างความกระจ่างให้กับวัตถุประสงค์และความต้องการของโครงการหรือนโยบาย และบ่อยครั้งที่การมีส่วนร่วมของประชาชนนำมาสู่การพิจารณาทางเลือกใหม่ ๆ ที่น่าจะเป็นคำตอบที่มีประสิทธิภาพที่สุดได้
2. ใช้ต้นทุนน้อยและลดความล่าช้าลง แม้ว่าการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมจะต้องใช้เวลาและมีค่าใช้จ่ายมากกว่าการตัดสินใจฝ่ายเดียว แต่การตัดสินใจฝ่ายเดียวที่ไม่คำนึงถึงความต้องการแท้จริงของประชาชนนั้น อาจนำมาซึ่งการโต้แย้งคัดค้านหรือการฟ้องร้องกัน อันทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงในระยะยาว เกิดความล่าช้า และความล้มเหลวของโครงการได้ในที่สุด
3. การสร้างฉันทามติ การมีส่วนร่วมของประชาชนจะสร้างข้อตกลงและข้อผูกพันอย่างมั่นคงในระยะยาวระหว่างกลุ่มที่มีความแตกต่างกัน ช่วยสร้างความเข้าใจระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ลดข้อโต้แย้งทางการเมืองและช่วยให้เกิดความชอบธรรมต่อการตัดสินใจของรัฐบาล
4. การนำไปปฏิบัติง่ายขึ้น การเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจทำให้ประชาชนมีความรู้สึกของการเป็นเจ้าของการตัดสินใจนั้น และทันทีที่การตัดสินใจได้เกิดขึ้น พวกเขา ก็อยากเห็นมันเกิดผลในทางปฏิบัติ และยังสามารถเข้ามาช่วยกันอย่างกระตือรือร้นอีกด้วย
5. การหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าที่เลวร้ายที่สุด เพราะการเปิดโอกาสให้ฝ่ายต่าง ๆ เข้ามาแสดงความต้องการและข้อห่วงกังวลตั้งแต่เริ่มต้น โครงการ จะช่วยลดโอกาสของการโต้แย้งและการแบ่งฝ่าย ที่จะเป็นปัจจัยให้เกิดการเผชิญหน้าอย่างรุนแรงได้
6. การคงไว้ซึ่งความน่าเชื่อถือและความชอบธรรม เนื่องจากกระบวนการตัดสินใจที่โปร่งใสและเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม จะสร้างความน่าเชื่อถือต่อสาธารณชน และเกิดความชอบธรรมโดยเฉพาะเมื่อต้องมีการตัดสินใจในเรื่องที่มีการโต้แย้งกัน

7. การคาดการณ์ความห่วงกังวลและทัศนคติของสาธารณชน เพราะเมื่อเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้มาทำงานร่วมกับสาธารณชนในกระบวนการมีส่วนร่วม พวกเขาจะได้รับความห่วงกังวล และมุมมองของสาธารณชนต่อการทำงานขององค์กร ซึ่งจะทำให้เจ้าหน้าที่สามารถคาดการณ์ปฏิกิริยาตอบสนองของสาธารณชนต่อกระบวนการและการตัดสินใจขององค์กรได้

8. การพัฒนาภาคประชาสังคม ประโยชน์อย่างหนึ่งของการมีส่วนร่วมของประชาชนคือ ทำให้ประชาชนมีความรู้ทั้งในส่วนของเนื้อหาโครงการและกระบวนการตัดสินใจของรัฐ รวมทั้งเป็นการฝึกอบรมผู้นำ และทำให้ประชาชนได้เรียนรู้ทักษะการทำงานร่วมกัน เพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพในอนาคต

แนวคิดเกี่ยวกับตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว

ตำบลเขาสามสิบได้รับการคัดเลือกให้เป็นตำบลสุขภาพหนึ่งเดียว ได้รับรางวัลในการประกวดระดับจังหวัด โดยการดำเนินงานเน้นการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการดูแลสุขภาพคน สัตว์ และสิ่งแวดล้อม จากมติที่ประชุมได้เลือกโรคที่เป็นปัญหาของพื้นที่คือ โรคพิษสุนัขบ้า ดำเนินการด้วยการแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการของทุกภาคส่วนทั้งสาธารณสุข ปศุสัตว์ และองค์กรบริหารส่วนตำบลเขาสามสิบ เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาจนเกิดผลสำเร็จในการดำเนินงานตำบลสุขภาพหนึ่งเดียวและเป็นพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้าระดับ A ต่อมาในปี พ.ศ. 2559 อำเภอเขาฉกรรจ์จึงได้พยายามผลักดันให้ขยายผลไปยังแต่ละตำบลดำเนินงานตำบลสุขภาพหนึ่งเดียว โดยอาศัยความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายจากทุกระดับในแต่ละตำบลในการบริหารจัดการและดำเนินงานตำบลสุขภาพหนึ่งเดียว (One health) ไม่ว่าจะเป็นการดำเนินงานตรวจคัดกรองพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี ในเขตพื้นที่ตำบลหนองหว้าซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนสุขภาพรวม ถึงได้รับความร่วมมือร่วมใจจากเครือข่ายภายในตำบล และอำเภอ เป็นอย่างดี ไม่เพียงแค่นี้ ในปี พ.ศ. 2559 ทุกตำบลยังมีผลการดำเนินงานฉีดวัคซีน ป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า เกินร้อยละ 80 ทุกพื้นที่ทุกหมู่บ้าน และจากการส่งหัวสุนัขตรวจหาเชื้อโรคพิษสุนัขบ้า ไม่พบหัวสุนัขตัวอย่างที่มีเชื้อ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชาญุฑท ศรีภูวณย์ และคณะ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการดำเนินงานเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าทั้งในคนและในสัตว์โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน อำเภอ กันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่า พบสุนัขบ้า จำนวน 6 ตัว กักกันสัตว์สัมผัสโรค 135 ตัว (ร้อยละ 24.50) ค้นหาผู้สัมผัสโรค จำนวน 138 คน (ร้อยละ 10.37) ไม่มีสัตว์สัมผัสโรคเพิ่ม

ผู้สัมผัสได้รับวัคซีนครบทุกราย กำจัดแหล่ง โรคได้ ไม่มีผู้เสียชีวิตด้วยโรคพิษสุนัขบ้า การมีส่วนร่วมของชุมชนเกิดมาตรการในการดำเนินงานด้วยชุมชนที่เข้มแข็ง รูปแบบ Spark model ดังนี้ 1) Surveillance เฝ้าระวัง สอบสวน ค้นหาคนและสัตว์ที่สัมผัสโรคพิษสุนัขบ้า ประสานศูนย์เฉพาะกิจควบคุมโรค 2) Public relation ประชาสัมพันธ์เชิงรุก ทั้งวัด บ้าน โรงเรียน สื่อต่าง ๆ คาถา 5 ย. หมอลำประยุกต์ 3) Arrangement การเตรียมการวัสดุ อุปกรณ์ วัคซีน บุคลากร และความพร้อม 4) Raising ระดมเครือข่ายเฝ้าระวังโรคอย่างต่อเนื่อง 5) Knowledge สร้างความรู้ ความตระหนักในการเลี้ยงสัตว์ ความรู้ ความเข้าใจ พ.ร.บ. โรคติดต่อ พ.ศ. 2535 โดยสรุป การประสานทำให้เกิดพลังเครือข่ายในการพัฒนาการดำเนินงาน การทำงานที่ไม่แยกส่วน ทำให้เกิดประสิทธิภาพในการเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าในคนและสัตว์ได้ สามารถเชื่อมโยงสู่ระดับอำเภอและระดับจังหวัดนำไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่บริบทใกล้เคียงได้

หทัยกาญจน์ ยางศรี (2560) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการดำเนินงานและการเฝ้าระวังโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชน เพื่อให้เป็นเขตพื้นที่ปลอดโรค อำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ ผลการวิจัยดำเนินงานและการเฝ้าระวังโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชน เพื่อให้เป็นเขตพื้นที่ปลอดโรค อำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ ประกอบด้วย 10 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาบริบทของชุมชน 2) ประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม 3) การวางแผนการดำเนินงาน 4) การเฝ้าระวังโรคพิษสุนัขบ้าในคน 5) การเฝ้าระวังโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ 6) การสำรวจสัตว์พาหะนำโรคพิษสุนัขบ้า 7) การฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ 8) การควบคุมจำนวนสุนัข 9) ติดตามผลในพื้นที่ และ 10) ประเมินผลหลังการพัฒนา ผลการศึกษาพบว่า เครือข่ายมีการบูรณาการความร่วมมืออย่างมีส่วนร่วม ทั้ง 3 หน่วยงานหลัก ได้แก่ หน่วยงานปศุสัตว์ สาธารณสุข และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้ได้รูปแบบการดำเนินงานใหม่ที่เรียกว่า รูปแบบของการดำเนินงานและการเฝ้าระวังโรคพิษสุนัขบ้า แบบไตรภาคี Rabies free zone จากผลการดำเนินงานพบว่า พื้นที่อำเภอเมืองบึงกาฬยังไม่สามารถประกาศเป็นเขตพื้นที่ปลอดโรคได้ เนื่องจากต้องมีการดำเนินกิจกรรมให้ผ่านตามเกณฑ์ และได้รับการประเมินเพื่อให้เป็นเขตพื้นที่ปลอด หลังการดำเนินงานพบว่า ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก การมีส่วนร่วมและความพึงพอใจเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) โดยสรุป ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการดำเนินงานและการเฝ้าระวังโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชน เพื่อให้เป็นเขตพื้นที่ปลอดโรค อำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ คือ การบูรณาการแบบมีส่วนร่วมของการทำงานร่วมกันระหว่างเครือข่ายผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยเฉพาะหน่วยงานหลัก 3 หน่วยงาน ได้แก่ หน่วยงานปศุสัตว์ สาธารณสุข และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและการสื่อสาร การประสานงานระหว่างภาคีเครือข่าย ซึ่งเป็นผลมาจากการดำเนินงานตามกลไกการทำงานในระดับพื้นที่อย่างมี

ส่วนร่วมทุกขั้นตอน มีการดำเนินการอย่างเป็นระบบเกิดการดำเนินงานที่ราบรื่นและเกิดการเชื่อมโยง มีการดำเนินงานเป็นไปอย่างต่อเนื่อง

คณัฐพงศ์ โชคดีอชัย (2559) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า ในเขตเทศบาลตำบลนาจอมเทียน อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุอยู่ในช่วง 31-40 ปี ระดับการศึกษาระดับอนุปริญญา อาชีพรับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,001 บาทขึ้นไป มีระยะเวลาที่เลี้ยงสุนัข 3-5 ปี และมีจำนวนสุนัขที่เลี้ยงมากกว่า 1 ตัว การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้และเจตคติ รวมถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า พบว่า ด้านการปฏิบัติตน เมื่อถูกสุนัขกัด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาด้านการความรู้ในการป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า และด้านการสร้างความรู้ในการป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าในด้านการทราบถึงสาเหตุของโรคพิษสุนัขบ้า อยู่ในระดับปานกลาง การมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านการดำเนินกิจกรรมป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เป็นอันดับแรก ส่วนด้านการวางแผนป้องกันด้านการดำเนินกิจกรรมป้องกัน และด้านการประเมินผลของกิจกรรมการป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า ภาพรวมอยู่ในระดับมีส่วนร่วม ปานกลาง การรับรู้ข้อมูลข่าวสารแตกต่างกัน ความรู้และเจตคติของประชาชนในการป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า ไม่แตกต่างกัน และความรู้และเจตคติ มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า

ธีรศักดิ์ ชักนา (2557) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการจัดระบบการเฝ้าระวังโรคพิษสุนัขบ้า ในประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า 1) สถานการณ์ทางระบาดวิทยาของโรคพิษสุนัขบ้าในประเทศไทย มีผู้เสียชีวิตด้วยโรคพิษสุนัขบ้ามีแนวโน้มลดลง แต่จำนวนและชนิดตัวอย่างหัวสัตว์ส่งตรวจโรคพิษสุนัขบ้า ไม่เป็นตัวแทนของสัตว์รังโรคที่แท้จริง สุนัขเป็นสัตว์รังโรคที่สำคัญที่สุด ซึ่งส่วนใหญ่เป็นลูกสุนัขน้อยกว่า 3 เดือน และเป็นสัตว์มีเจ้าของ 2) ปัญหาของระบบเฝ้าระวังโรคพิษสุนัขบ้า ที่พบคือ การตัดหัวสัตว์เพื่อการเฝ้าระวังโรคมีความยุ่งยาก การลดจำนวนห้องปฏิบัติการตรวจหัวสัตว์ ทำให้ประชาชนไม่สามารถเข้าถึงการส่งตรวจได้ 3) แนวทางการจัดระบบเฝ้าระวังโรคพิษสุนัขบ้า ในประเทศไทยต้องบูรณาการระบบการเฝ้าระวังทั้งสามระบบเข้าด้วยกัน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรเข้าร่วมในกิจกรรมการเฝ้าระวังโรคพิษสุนัขบ้าทั้งในคนและในสัตว์มากยิ่งขึ้น นโยบายการเฝ้าระวังโรคพิษสุนัขบ้าต้องควบคู่ไปกับการบังคับใช้กฎหมาย

สุรสนันท์ กัลยวรรณนะ (2557) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าในเขตเทศบาลตำบลร่องคำ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัย พบว่า การพัฒนาการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า ตามแผนปฏิบัติการทำให้มีกระบวนการ 10 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การสร้างภาคีเครือข่ายป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า 2) จัดทำทะเบียนสุนัขและแมว

ที่มีเจ้าของและไม่มีเจ้าของ 3) เฝ้าระวังป้องกันควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าในคน 4) ฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าให้สุนัขและแมว ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 5) ส่งหัวสัตว์เพื่อตรวจหาเชื้อโรคพิษสุนัขบ้า 6) การลดจำนวนสุนัขโดยการทำหมัน 7) การประชาสัมพันธ์ให้เข้าถึงประชาชนมากขึ้น 8) ความเข้มงวดในการเคลื่อนย้ายสุนัข 9) กักขังหรือติดตามอาการสัตว์ 10) มีคลินิกรักษาสัตว์ ให้บริการรักษาสัตว์และฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าตลอดเวลา ผลการดำเนินงานกลุ่มเป้าหมายมีความรู้และการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$) โดยสรุปการพัฒนาการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าในเขตเทศบาลตำบลร่องคำ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ มีปัจจัยของความสำเร็จในการพัฒนาครั้งนี้ คือ ภาวการณ์ช่วยความรู้และความเข้าใจ การปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทความรับผิดชอบ การทำงานเป็นทีม การมีส่วนร่วมของชุมชน ให้ความสำคัญต่อการดำเนินงานป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า มีการจัดตั้งคลินิกรักษาสัตว์ที่ให้บริการรักษาสัตว์และให้ข่าวสารข้อมูลแก่เจ้าของสัตว์ มีการสำรวจวัคซีนเพียงพอกับจำนวนสัตว์

สร้อยนภา กรองสะอาด และวนิดา แจ่มประจักษ์ (2556) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า เป็นหนทางหนึ่งในการช่วยสังคมให้อยู่อย่างปกติสุข ประชาชนควรตระหนักถึงอันตรายของโรคพิษสุนัขบ้า และวิธีการปฏิบัติตนให้ถูกต้องเพื่อป้องกันตนเองจากโรคพิษสุนัขบ้าอย่างรู้เท่าทัน การเลี้ยงสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมชนิดใดก็ตาม ควรให้ความใส่ใจดูแล ไม่ปล่อยปละละเลยให้เป็นภาระแก่สังคม หากผู้เลี้ยงไม่สามารถรับภาระในการเลี้ยงดู สัตว์เลี้ยงได้ ก็ควรที่จะรู้วิธีการลดจำนวนประชากรสัตว์เลี้ยงลง ด้วยการทำหมัน ซึ่งกิจกรรมนี้ กรมปศุสัตว์และส่วนท้องถิ่นได้ให้การสนับสนุนอย่างสม่ำเสมอ ผู้เลี้ยงต้องรู้หลักการว่าคราวใดที่ควรต้องให้วัคซีนแก่สัตว์เลี้ยงเป็นหลักสำคัญ ให้ตระหนักถึงพิษภัยของโรคพิษสุนัขบ้าที่เป็นแล้วตายทุกรายไป

ธวัชชัย กมลธรรม (2555) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบและยุทธศาสตร์การกำจัดโรคพิษสุนัขบ้าในระดับชุมชนโดยภาคีเครือข่ายและประชาชน ตามกระบวนการแผนที่ทางเดินยุทธศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบและยุทธศาสตร์กำจัดโรคพิษสุนัขบ้าระดับชุมชนโดยภาคีเครือข่ายและประชาชนตามกระบวนการแผนที่ทางเดินยุทธศาสตร์ ตำบลป่าไถ่ ประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 มิติ 13 ยุทธศาสตร์ หลังจากติดตามผลการแปลงยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ ในระยะเวลา 1 ปี มีการดำเนินการต่อเนื่องตามแผนกลยุทธ์ระดับปฏิบัติการ (ตาราง 11 ช่อง) ประสพผลสำเร็จสามารถบรรลุเป้าหมายหลัก คือ ทีมงานและประชาชนตำบลป่าไถ่ มีความรู้และปฏิบัติตามมาตรการทางสังคม ไม่พบว่ามีใครถูกลงโทษตามมาตรการที่กำหนดไว้พบว่า และไม่มีผู้เสียชีวิตด้วยโรคพิษสุนัขบ้า ปัจจัยแห่งความสำเร็จประกอบด้วย 1) ชุมชนมีความเข้มแข็ง 2) การมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีการเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่องผ่านเวทีประชาคมจนเป็นวิถีของชุมชน 3) การสนับสนุนทรัพยากรจากรัฐและท้องถิ่นมีความเพียงพอ 4) การสื่อสารมีหลายช่องทางและมีการวางแผนประชาสัมพันธ์ในชุมชน 5) ผู้นำชุมชนและภาคี/

เครือข่ายมีความเข้มแข็ง 6) ความรู้และความมุ่งมั่นของผู้แทนภาครัฐ 7) การสร้างและบังคับใช้
มาตรการทางสังคมอย่างจริงจัง 8) ผู้สัมผัสโรคพิษสุนัขบ้าสามารถเข้าถึงบริการรักษาพยาบาล

ธีรพงศ์ ยืนยงโอฬาร (2554) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตรวจพบโรคพิษสุนัขบ้า
ในสัตว์โดยวิเคราะห์ข้อมูลผลการตรวจโรคพิษสุนัขบ้าจากห้องปฏิบัติการตรวจชันสูตรโรคพิษสุนัขบ้า
ทั่วประเทศ จำนวน 35 แห่ง ระหว่างปี พ.ศ. 2549-2554 จากจำนวนตัวอย่างสะสมทั้งหมด 8,899
ตัวอย่างที่มีการตรวจพบโรคพิษสุนัขบ้าสะสมในระยะเวลา 6 ปี คิดเป็นร้อยละ 19.63 (1,747/ 8,899)
โดยพบอัตราการพบเชื้อจากตัวอย่างที่ส่งตรวจมากที่สุดในพื้นที่ปศุสัตว์เขตที่ 9 คิดเป็นร้อยละ 48.60
(209/403) และมี 14 จังหวัดที่ตรวจไม่พบโรคพิษสุนัขบ้าจากตัวอย่างที่พบเชื้อ จำนวน 1,747 ตัวอย่าง
สุนัขเป็นสัตว์ที่ตรวจ พบเชื้อมากที่สุดคือ ร้อยละ 90.27 รองลงมา ได้แก่ โคและแมวคิดเป็นร้อยละ
5.09 และ 3.61 ตามลำดับ สัตว์ไม่มีเจ้าของมีโอกาสตรวจพบโรคพิษสุนัขบ้า มากกว่าสัตว์มีเจ้าของ
2.27 เท่า สัตว์ที่มีอายุมากมีโอกาสตรวจพบโรคพิษสุนัขบ้าได้มากกว่าสัตว์อายุน้อยกว่า 3 เดือน โดยสัตว์
ที่มีอายุระหว่าง 3-6 เดือน 6-12 เดือนและมากกว่า 12 เดือนมีโอกาสตรวจพบโรคได้มากกว่าลูกสุนัข
อายุน้อยกว่า 3 เดือน 1.54 เท่า และ 1.75 เท่า ตามลำดับสัตว์ที่ได้รับการฉีดวัคซีนในระยะเวลา 1 เดือน
ขึ้นไป ก่อนสัมผัสเชื้อมีโอกาสตรวจพบโรคพิษสุนัขบ้าน้อยกว่าสัตว์ที่ไม่ได้รับการฉีดวัคซีนและสัตว์
ที่ตรวจพบโรคพิษสุนัขบ้าส่วนมากจะแสดงอาการร้ายโดยไล่กัดทั้งคนและสัตว์

อภิรมย์ พวงหัตถ์ และวิรงรอง หุ่นสุวรรณ (2552) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นต่อการป้องกันควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า ผลการศึกษาพบว่า บทบาทของ อปท.
ต่อการป้องกันควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า พบว่ามีการสร้างพื้นที่ปลอดโรค พิษสุนัขบ้าต่ำกว่าที่ควรจะ
เป็นและยังมีสิ่งที่เป็นอุปสรรค ทำให้การป้องกันและควบคุมโรคได้ผลอย่างยั่งยืน
และครอบคลุมทั่วประเทศ อาทิ การสำรวจประชากรสุนัขที่ทำได้เพียง ร้อยละ 39.4 เท่านั้น อปท.
ร้อยละ 83.7 มีกิจกรรมแผนงานโครงการป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า โดยมีทั้งที่ดำเนินการเองและร่วมกับ
ปศุสัตว์อำเภอ มีการจัดตั้งงบประมาณเพื่อซื้อวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า (ร้อยละ 87.5) และยา
คุมกำเนิดสุนัข (ร้อยละ 57.7) การฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าให้สุนัข/ แมวเป็นการให้บริการ
ฟรีมากที่สุด (ร้อยละ 69.2) ร้อยละ 23.1 มีการสร้างพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า ในปีที่ผ่านมา โดย อปท.
ร้อยละ 60.6 ไม่มีการสำรวจสุนัข สำหรับการควบคุมสุนัขไม่มีเจ้าของส่วนใหญ่ใช้วิธีการฉีดยาคุมกำเนิด
สุนัขเพศเมีย (ร้อยละ 55.8) มีระเบียบ/ ข้อบังคับเกี่ยวกับการควบคุมสุนัขของท้องถิ่นและมีสถานที่
กักขังสุนัขจรจัดเพียงร้อยละ 1.9 และร้อยละ 1 ตามลำดับ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของการนำกลยุทธ์ One health ไปปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า (Rabies free zone) ตำบลเขาสามลือ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดสระแก้ว ครั้งนี้เป็น การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของการนำกลยุทธ์ One health ไปปฏิบัติเพื่อการแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า (Rabies free zone) ตำบลเขาสามลือ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดสระแก้ว และเพื่อถอดบทเรียนรูปแบบความสำเร็จของการนำกลยุทธ์ One health ไปปฏิบัติเพื่อการแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า (Rabies free zone) ตำบลเขาสามลือ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดสระแก้ว โดยมีแนวทางการวิเคราะห์และวิธีการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
2. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants)

กลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยเก็บข้อมูลจากการการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) โดยแบ่งออกเป็น 3 ระดับ จำนวน 27 คน ประกอบด้วย

ระดับจังหวัด

1. นายอภิรัตน์ กัตัญญุตานนท์
ตำแหน่ง นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดสระแก้ว
สังกัด สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสระแก้ว
2. นายไทยวิวัฒน์ วรรณสุข
ตำแหน่ง นายสัตวแพทย์ชำนาญการพิเศษ (หัวหน้ากลุ่มพัฒนาสุขภาพสัตว์)
สังกัด ปศุสัตว์จังหวัดสระแก้ว

3040986764

BTU -Thesis 59710059 independent study / recv: 19122561 13:39:01 / seq: 71

ระดับอำเภอ

1. นายศวีรพงศ์ เกษุรธำรงค์
ตำแหน่ง ปศุสัตว์อำเภอวังสมบูรณ์ ปฏิบัติราชการแทนปศุสัตว์อำเภอเขาฉกรรจ์
สังกัด ปศุสัตว์อำเภอวังสมบูรณ์
2. นายเสกสิทธิ์ บุญสิทธิพันธ์
ตำแหน่ง นักวิชาการสาธารณสุข
สังกัด สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเขาฉกรรจ์
3. นางสาววารีย์ วาสนารวยรุ่ง
ตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
สังกัด โรงพยาบาลเขาฉกรรจ์

ระดับตำบล

1. นายจรัญ ขำสุขเลิศ
ตำแหน่ง นายกองจัดการบริหารส่วนตำบลเขาสามสิบ
สังกัด องค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามสิบ
2. นายสุคใจ ประกอบผล
ตำแหน่ง รองนายกองจัดการบริหารส่วนตำบลเขาสามสิบ
สังกัด องค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามสิบ
3. นางพิศมร เพิ่มพูน
ตำแหน่ง นักวิเคราะห์นโยบายและแผน
สังกัด องค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามสิบ
4. นายสิทธิพงษ์ ยังกระโทก
ตำแหน่ง เจ้าพนักงานสาธารณสุข
สังกัด โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเขาสามสิบ
5. นายบุญนอม ฉุนกระโทก
ตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้านตำบลเขาสามสิบ หมู่ 3
สังกัด องค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามสิบ
6. นายอนุสรณ์ ฉาวเกียรติ
ตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้านตำบลเขาสามสิบ หมู่ 9
สังกัด องค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามสิบ

3040986764

BUU-IThesis 59710059 independent study / recv: 19122561 13:39:01 / seq: 71

7. นายสมพงษ์ แสนหาร
ตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้านตำบลเขาสามลิบ หมู่ 11
สังกัด องค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามลิบ
8. นายไสว แสงสุด
ตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้านตำบลเขาสามลิบ หมู่ 12
สังกัด องค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามลิบ
9. นางวินัย คำคำ
ตำแหน่ง ประธานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านตำบลเขาสามลิบ
สังกัด โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเขาสามลิบ
10. นางบุญล้อม กำเนิด
11. นายพัฒนา ชาวเมือง
12. นางแดง ก้อนคำ
13. นางสาวไวย พิมพวงษ์
14. นายทองหุ่ย สนวนไธสง
15. นางสงกรานต์ สีตั้ง
16. นายทองแดง สโมสร
17. นางรัตเกล้า อุดง
18. นายเทวา อุ่นเคน
19. นางสมบุญ ไกลสิงห์
20. นายสุภชัย สิมศิริวัฒน์
21. นางบุญมี แสงสุด
22. นายศิริชาติ สุดโต้ง

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือการวิจัย

ในการสร้างเครื่องมือการวิจัย มีรายละเอียด ดังนี้

1. วิธีการสร้างเครื่องมือ

ขั้นที่ 1 ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้ารายละเอียดต่าง ๆ จากเอกสารวิชาการ ทฤษฎี และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของการนำกลยุทธ์ One health ไปปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า (Rabies free zone) ตำบลเขาสามลิบ อำเภอเขาคกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว

ขั้นที่ 2 ผู้วิจัยได้เตรียมสร้างแบบสัมภาษณ์ตามกรอบแนวคิดการวิจัยที่ศึกษาจากแนวคิดทฤษฎี ซึ่งการสร้างคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึกที่ใช้เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล โดยคำถามจะมีลักษณะแบบปลายเปิด ผู้ให้สัมภาษณ์จึงสามารถนำเสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยต่าง ๆ ได้อย่างเต็มที่และสมบูรณ์มากที่สุด เพื่อให้ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มีความครอบคลุมขอบเขต และวัตถุประสงค์ในการวิจัย โดยแบบสอบถามในการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้สัมภาษณ์ อาจปรับคำถามเพื่อให้เกิดความเหมาะสม โดยมีแนวคำถามถึง ปัจจัยอะไรที่นำไปสู่ความสำเร็จของการนำกลยุทธ์ One health ไปปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า (Rabies free zone) ตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว ดังนี้

1. ท่านคิดว่าเพราะเหตุใดชุมชนในตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว จึงมีความเข้มแข็งในการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชน และมีตัวชี้วัดความเข้มแข็งหรือไม่อย่างไร
2. ท่านคิดว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชนเป็นอย่างไรบ้าง และผลเป็นอย่างไร
3. ชุมชนในตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว ได้รับการสนับสนุนทรัพยากรเหมาะสมหรือไม่ อาทิ วัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า เพียงพอหรือไม่ และหากไม่พอ มีวิธีการแก้ปัญหาหรือไม่อย่างไร
4. การสื่อสารและประชาสัมพันธ์ของตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชน มีวิธีการหรือไม่อย่างไร
5. ภาาีเครือข่ายตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว มีหน่วยงานอะไรบ้าง ใใครบ้าง และดำเนินการอย่างไร ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชน
6. หน่วยงานภาครัฐมีการให้ความรู้ในเรื่องการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าแก่ประชาชน และประชาชนสามารถเข้าถึงความรู้ได้หรือไม่อย่างไร
7. ประชาชนในชุมชนตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว มีการสร้างมาตรฐานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชนหรือไม่อย่างไร
8. ประชาชนในชุมชนตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว สามารถเข้าถึงบริการทางการแพทย์และการดูแลอย่างเหมาะสมหรือไม่อย่างไร

ขั้นที่ 3 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องภาษาที่ใช้และนำมาปรับปรุงแก้ไข

2. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เพื่อให้เกิดความถูกต้องในระเบียบวิธีการวิจัย นำไปสู่การศึกษาที่มีคุณภาพ ผู้วิจัยจึงได้นำแบบสัมภาษณ์ไปนำเสนอกับอาจารย์ที่ปรึกษา และคณะกรรมการวิจัยเพื่อตรวจสอบและยืนยันความถูกต้องตามวัตถุประสงค์ที่ได้ทำการศึกษาค้นคว้า

3. การใช้เครื่องมือในการศึกษา

3.1 ผู้วิจัยมีการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับผู้ถูกสัมภาษณ์ เพื่อให้เกิดความไว้วางใจในตัวผู้วิจัย อันจะมีผลต่อความถูกต้องและความเป็นจริงของข้อมูล

3.2 ผู้วิจัยมีการยืนยันความถูกต้องของข้อมูล (Member checking) โดยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ด้วยการจดบันทึกอย่างละเอียดนำกลับไป ผู้ถูกสัมภาษณ์ยืนยันความถูกต้องของข้อมูล ว่ามีความถูกต้องและเป็นจริง ตรงกับความรู้สึกของผู้ถูกสัมภาษณ์หรือไม่

3.3 ผู้วิจัยมีการตรวจสอบความไว้วางใจได้ของข้อมูล (Dependability) โดยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ไปตรวจสอบกับอาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์ เพื่อยืนยันความถูกต้องตามวัตถุประสงค์ที่ได้ทำการศึกษาค้นคว้า

3.4 ผู้วิจัยมีการใช้ความสามารถในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ (Transferability) โดยการเขียนระเบียบวิธีการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล และบริบทที่ต้องการศึกษาอย่างชัดเจน เพื่อเป็นการเพิ่มความน่าเชื่อถือของการวิจัย ในการที่จะนำผลการวิจัยไปใช้ในบริบทที่ใกล้เคียงกัน

3.5 ผู้วิจัยมีการยืนยันผลการวิจัย (Conformability) โดยผู้วิจัยจะเก็บเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยไว้เป็นอย่างดีพร้อมสำหรับการตรวจสอบ (Audit trail) เพื่อเป็นการยืนยันข้อมูลที่ได้ ไม่มีความลำเอียงหรือเกิดจากการคิดขึ้นของผู้วิจัย

3.6 โดยมุ่งเน้นจรรยาบรรณในการสร้างและเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมทั้งได้ขอคำแนะนำ และคำปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อให้เกิดความเข้าใจในระเบียบวิธีการวิจัย นำไปสู่การศึกษางานวิจัยในครั้งนี้ที่เป็นไปอย่างมีความครอบคลุม และมีความถูกต้องของด้านเนื้อหาหรือประเด็นที่ต้องการจะศึกษา

การทดสอบคุณภาพและความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

ในการศึกษานี้ได้มีการทดสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ดังนี้

1. ความตรงเชิงเนื้อหา (Validity) ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่ได้จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา จำนวน 3 ท่าน ดังนี้

1. ผศ.ดร.บรรพต วิรุณราช
2. ดร.ทักษญา สว่างโยธิน
3. ดร.อัครกิตติ์ พัฒนสัมพันธ์

จากนั้นนำมาประมวลความเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดที่ได้รับการพิจารณาแบบ สัมภาษณ์เป็นรายชื่อแล้ว นำมาปรับปรุงให้เป็นไปตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และนำมา คำนวณค่าสัมประสิทธิ์ของความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC)

$$\text{สูตร IOC} = \frac{\sum R}{N}$$

กำหนดให้ OC แทน ดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ แทน ค่าคะแนนรวมที่ผู้เชี่ยวชาญให้

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

โดยค่า IOC นี้ สามารถกำหนดได้จากการอ้างอิงบุคคล ทั้งนี้ค่าที่กำหนดให้ผู้เชี่ยวชาญ ให้คะแนน มีดังนี้

- 1 ข้อคำถามสอดคล้องกับงานวิจัย
- 0 ไม่มั่นใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับงานวิจัย แต่อาจจะใช้ได้
- 1 ข้อคำถามไม่สอดคล้องกับงานวิจัย

โดยผู้เชี่ยวชาญจะแสดงความคิดเห็นต่อข้อคำถามเป็นรายชื่อ ผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้มารวมกัน ในแต่ละบุคคล จากนั้นรวมคะแนนของทุกคนเข้าด้วยกันหารจำนวนของผู้เชี่ยวชาญจะได้ผลลัพธ์ ที่เป็นตัวเลข ซึ่งค่าในการยอมรับจะต้องไม่ต่ำกว่า .66 จากการคำนวณได้ค่าสัมประสิทธิ์ของ ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับแบบสัมภาษณ์ทั้งฉบับ เท่ากับ 0.95

ปรับปรุงรูปแบบสัมภาษณ์อีกครั้ง แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อแก้ไขปรับปรุงเพิ่มเติม เพื่อให้ได้แบบสัมภาษณ์ที่มีประสิทธิภาพ และนำแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่ม ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล: เพื่อศึกษาปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของการนำกลยุทธ์ One health ไปปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า (Rabies free zone) ตำบลเขาสามลือ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดสระแก้ว โดยแบ่งลักษณะการแบ่งข้อมูลเป็น 2 ลักษณะ

3040986764

1. แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) ได้มาจากข้อมูลที่ผู้ศึกษาได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นกรอบในการศึกษาวิจัย แล้วนำมาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.2 ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์คำปรึกษาจาก ดร.นงนุช ศรีสุข เพื่อเป็นแนวทางในการทำงานวิจัย

1.3 ผู้วิจัยกำหนดสร้างเครื่องมือที่เป็นคำถามในการสัมภาษณ์ตามกรอบแนวคิดในการวิจัย พร้อมทั้งให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้อง จำนวน 3 ท่าน

1.4 ทำการสัมภาษณ์โดยผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือจากหัวหน้าส่วนราชการ ส่วนราชการระดับอำเภอ ส่วนราชการระดับตำบล ที่รับผิดชอบงานและดำเนินการเกี่ยวกับการเฝ้าระวังและป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัย

1.5 การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม (Field data) โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1.5.1 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วย หัวหน้าส่วนราชการ ส่วนราชการระดับอำเภอ ส่วนราชการระดับตำบล ที่รับผิดชอบงานและดำเนินการเกี่ยวกับการเฝ้าระวังและป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า และประชาชนในพื้นที่ จำนวน 27 คน ซึ่งผู้วิจัยจะเป็นผู้กำหนดเนื้อหาและโครงสร้างการสัมภาษณ์ โดยผู้สัมภาษณ์พยายามหารายละเอียดเบื้องต้นเพื่อทำความเข้าใจในตัวผู้ให้ข้อมูล เป็นลักษณะแบบไม่เป็นทางการ โดยกำหนดคำถามให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับเรื่องที่ทำวิจัย

1.5.2 ก่อนเริ่มทำการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้แสดงถึงวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ โดยขออนุญาตในการจดบันทึกระหว่างการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้มีปฏิสัมพันธ์แบบต่อหน้ากับผู้ให้สัมภาษณ์เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนและแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความร่วมมือของผู้ให้สัมภาษณ์

1.5.3 ในขณะที่สัมภาษณ์ผู้วิจัยจะใช้การจดบันทึกสรุปล้น ๆ เฉพาะประเด็นที่สำคัญ และเมื่อจบการสัมภาษณ์จะทำการบันทึกข้อมูลอื่น ๆ เพิ่มเติมทันที

1.5.4 ข้อมูลที่ทำการบันทึกจะนำมาทำการตรวจสอบข้อมูลที่ไม่ชัดหรือไม่ครบถ้วนเพื่อนำไปศึกษาเพิ่มเติมในการสัมภาษณ์ครั้งต่อไป และข้อมูลที่ได้มาผู้วิจัยจะนำมาตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลอีกครั้งด้วยการทบทวนครั้งต่อครั้ง เพื่อนำมาวิเคราะห์ สรุป และอภิปรายผลต่อไป

2. แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) ที่ได้มาจากการศึกษาค้นคว้าจากตำราที่เกี่ยวข้องกับการทำวิจัย ข้อมูลจากเว็บไซต์และสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ประกอบการกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยและใช้อ้างอิงในการเขียนรายงานผลการวิจัยในครั้งนี้

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ในการวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปรากฏการณ์วิทยา โดยวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลของ เลียนวนาร์ด (Leonard's method) ในการวิเคราะห์ข้อมูลตามแนวคิดของเลี่ยนวนาร์ด (Leonard's method) จะหาสาเหตุที่พยายามเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลในการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น 5 ขั้นตอน ได้ดังนี้

1. ถอดเทปที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบคำต่อคำ (Verbatim) ออกเป็นบทสนทนาตามตัวอักษร ตรวจสอบข้อมูลโดยการเปรียบเทียบข้อมูลจากการฟังเทปหลาย ๆ ครั้ง
  2. นำข้อมูลที่ได้จากการถอดเทป การบันทึกภาคสนาม และจากการสังเกตในพื้นที่มาอ่านทวนซ้ำหลาย ๆ รอบ พยายามสังเกตความหมายของคำบรรยายทุกขั้นตอน คัดสิ่งที่ไม่เกี่ยวข้องออกให้เหลือเฉพาะแก่น (Core) จากนั้นถอดรหัสข้อความ (Coding) ออกจากบทสนทนาแล้วพิจารณาคำต่าง ๆ นั้น ว่าแสดงถึงอะไร เราเรียกว่า ประเด็นย่อย (Categories or sub themes)
  3. สรุปรวมประเภทของเรื่องหรือประเด็นย่อยที่ได้ที่มีเนื้อหาเข้ากลุ่มกัน รวบรวมเข้าเป็นเรื่องเดียวกัน ในขั้นตอนนี้เรียกว่า การสรุปประเด็นหลัก (Themes)
  4. พิจารณาแต่ละประเด็นและความหมายของคำ การตอบสนองของผู้ให้ข้อมูล หรือผู้มีส่วนร่วมในแต่ละเหตุการณ์ จนเรื่องที่ตอบสนองกลายเป็นแบบอย่าง (Exemplars) หรือเป็นเรื่องที่สามารถอธิบายความหมายของสถานการณ์นั้น ๆ ได้
  5. การจำแนกข้อมูลที่ได้ตามความหมาย ที่สามารถอธิบายการกระทำต่าง ๆ ที่เป็นลักษณะเฉพาะได้อย่างสมบูรณ์ ซึ่งจะก่อให้เกิดความเข้าใจภายใต้บริบทนั้น ๆ
- การแปลความข้อมูลตามแนวคิดของ เลี่ยนวนาร์ด (Leonard's method) นั้น เน้นที่ประสบการณ์และความรู้เดิมของผู้วิจัยที่มีต่อเรื่องที่จะศึกษา เนื่องจากจะทำให้ผู้วิจัยสามารถเข้าใจประสบการณ์ของบุคคลในเรื่องที่ศึกษาได้เป็นอย่างดี

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของการนำกลยุทธ์ One health ไปปฏิบัติ เพื่อการแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า (Rabies free zone) ตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง แบบเจาะจง (Purposive sampling) เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์การวิจัย ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของการนำกลยุทธ์ One health ไปปฏิบัติเพื่อการแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า (Rabies free zone) ตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว และเพื่อถอดบทเรียนรูปแบบความสำเร็จของการนำกลยุทธ์ One health ไปปฏิบัติเพื่อการแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า (Rabies free zone) ตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว โดยเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) โดยแบ่งผู้ให้ข้อมูลสำคัญออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับจังหวัด ประกอบด้วย นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดสระแก้ว ปศุสัตว์จังหวัดสระแก้ว ระดับอำเภอ ประกอบด้วย ปศุสัตว์อำเภอเขาฉกรรจ์ สาธารณสุขอำเภอเขาฉกรรจ์ ผู้อำนวยการ โรงพยาบาลเขาฉกรรจ์ ระดับตำบล ประกอบด้วย นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามสิบ รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามสิบ ผู้รับผิดชอบงานควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าตำบลเขาสามสิบ ผู้อำนวยการ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเขาสามสิบ ผู้ใหญ่บ้าน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน จำนวน 14 ท่าน และประชาชน 4 หมู่บ้าน จำนวน 13 คน รวมจำนวน 27 คน นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของการนำกลยุทธ์ One health ไปปฏิบัติเพื่อการแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า (Rabies free zone)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์พบประเด็นสำคัญนำเสนอ ดังนี้

ชุมชนเข้มแข็ง ผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นในประเด็นตัวชี้วัด การสร้างความเข้มแข็งชุมชนในตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชน สรุปนำเสนอในตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นในประเด็นตัวชี้วัด การสร้างความเข้มแข็งชุมชนในตำบล เขาสามสิบ อำเภอเขาคกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า ในชุมชน

ผู้ให้สัมภาษณ์	ความคิดเห็น	สรุปประเด็น
ระดับจังหวัด		
นายอภิรัต กตัญญูตานนท์ (สัมภาษณ์, 31 สิงหาคม 2561)	เนื่องจากการถ่ายถอดนโยบายที่ชัดเจน จากระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล และชุมชน ผู้นำทุกระดับมีการให้ความสำคัญและให้งบประมาณสนับสนุนดำเนินการ	- ภาครีเอช่ายมีความเข้มแข็ง ทั้งระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล และชุมชน - ผู้นำมีการให้ความสำคัญ - มีงบประมาณสนับสนุน
นายไทยวิวัฒน์ วรรณสุข (สัมภาษณ์, 5 กันยายน 2561)	ความร่วมมือของทั้ง 3 ฝ่าย คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สาธารณสุข ปศุสัตว์ ทุกระดับทำงานแบบบูรณาการ ภายใต้รูปแบบของการดำเนินงาน One health	- ภาครีเอช่ายมีความเข้มแข็ง ทั้งระดับจังหวัด อำเภอ ระดับตำบล - การบูรณาการการทำงานร่วมกัน
ระดับอำเภอ		
นายศิวีรพงศ์ เกตุรชามรงค์ (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	ชุมชนมีความเข้มแข็ง โดยเฉพาะ องค์กรบริหารส่วนตำบลเขาสามสิบ จะเน้น ไปเรื่องการสำรวจสุนัขและแมวในพื้นที่ เพื่อจัดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าให้ครอบคลุม	- ชุมชนและองค์กรบริหารส่วนตำบลเขาสามสิบมีความเข้มแข็งในการทำงานร่วมกัน
นายเสกสิทธิ์ บุญสิทธิพันธ์ (สัมภาษณ์, 4 กันยายน 2561)	ตำบลเขาสามสิบมีความเข้มแข็งในภาพของภาครีเอช่ายที่ชัดเจน ผู้นำชุมชน องค์กรบริหารส่วนตำบล นายกมิวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล รวมไปถึงอาสาสมัครสาธารณสุข เจ้าหน้าที่และประชาชน มีการทำแผนร่วมกัน และทำโครงการกันเอง เพื่อให้เกิดประโยชน์ในชุมชนของเขาเอง	- ชุมชน ผู้นำชุมชน มีความเข้มแข็ง - องค์กรบริหารส่วนตำบลเขาสามสิบมีภาครีเอช่ายที่ชัดเจน - อาสาสมัครสาธารณสุข ประชาชนมีความร่วมมือและทำงานร่วมกัน

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ผู้ให้สัมภาษณ์	ความคิดเห็น	สรุปประเด็น
น.ส.วารีย์ วาสนารวยรุ่ง (สัมภาษณ์, 4 กันยายน 2561)	ภาคีเครือข่ายมีความเข้มแข็งตั้งแต่ ผู้นำ นายกองจัดการบริหารส่วนตำบล เขาสามสิบนำผู้นำหมู่บ้านทั้ง 13 หมู่บ้าน มาร่วมขับเคลื่อนไปด้วยกัน มีการสำรวจสุนัขและแมวในพื้นที่ เพื่อจัดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า	- ชุมชนมีความเข้มแข็ง - องค์การบริหารส่วน ตำบลเขาสามสิบมีความ เข้มแข็ง
ระดับตำบล		
นายจรัญ จำสุขเลิศ (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	องค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามสิบ ชนะเลิศอันดับ 3 ของประเทศ เรื่อง การป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคพิษ สุนัขบ้าในชุมชน ด้วยกลยุทธ์ One health การดำเนินงานผมเน้นไปที่การ ให้ความรู้แก่คณะกรรมการ ลงมือ ร่วมกับชาวบ้าน สำรวจมีสุนัขจรจัด กี่ตัว มีเจ้าของกี่ตัว เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ ถูกต้องในการจัดซื้อวัคซีนป้องกัน โรคพิษสุนัขบ้า ทั้งนี้ก็ยังตรวจสอบ เหลือสุนัขที่ตกสำรวจที่ตัว สุนัขวัด สุนัขโรงเรียน ก็จะดำเนินการฉีดให้ ครบ	- ชุมชนมีความเข้มแข็ง - องค์การบริหารส่วน ตำบลเขาสามสิบมีความ เข้มแข็ง - ประชาชนมีความ ร่วมมือ
นายสุคใจ ประกอบผล (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	นายกองจัดการบริหารส่วนตำบลเขา สามสิบ ผู้นำชุมชน ประชาชน มีความ เข้มแข็งในการขับเคลื่อนและ ดำเนินการป้องกันและกำจัด โรคพิษ สุนัขบ้าในชุมชน	- องค์การบริหารส่วน ตำบล ผู้นำชุมชน ประชาชน มีความ เข้มแข็งและความร่วมมือ

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ผู้ให้สัมภาษณ์	ความคิดเห็น	สรุปประเด็น
นางพิศมร เพิ่มพูน (สัมภาษณ์, 5 กันยายน 2561)	องค์การบริหารส่วนตำบลเขาสิบเรา ทำงานร่วมกับโรงพยาบาลส่งเสริม สุขภาพส่วนตำบล แล้วก็ส่วนราชการ ต่าง ๆ ในพื้นที่ ดำเนินการสำรวจและ ควบคุมสัตว์เข้าสัตว์ออก และจัดหา วัคซีน ประสานปศุสัตว์มาอบรม อาสาสมัครสาธารณสุขให้ผ่านจน สามารถฉีดวัคซีนให้สุนัขได้	- ภาาติเครือข่ายองค์การ บริหารส่วนตำบล ปศุสัตว์ สาธารณสุข มีความเข้มแข็ง และมี ความร่วมมือในการ ดำเนินการ
นายสิทธิพงษ์ ชังกระโทก (สัมภาษณ์, 3 กันยายน 2561)	ชุมชนมีผู้นำที่เข้มแข็ง ใส่ใจในเรื่อง งานควบคุมโรค ผู้นำชุมชนเป็น ตัวเชื่อมระหว่างประชาชนกับส่วน ราชการ ผู้นำชุมชนถึงจะเปลี่ยนยุค เปลี่ยนสมัยก็ยังสามารถดำเนินการได้ อย่างต่อเนื่อง	- ชุมชนมีความเข้มแข็ง - ผู้นำชุมชนเป็นตัวเชื่อม ระหว่างประชาชน และส่วนราชการ
นายบุญนอม ฉุนกระโทก (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	ความร่วมมือของคนในชุมชน ที่คอย ติดตามข่าวสารประชาสัมพันธ์ ในช่องทางต่าง ๆ ในช่วงที่เกิดโรค ระบาดมาก แล้วก็ส่วนหนึ่งเป็นความ เข้มแข็งของอาสาสมัครสาธารณสุข ในหมู่บ้าน ชุมชน ในการฉีดวัคซีน สุนัขในพื้นที่ ส่วนหมาจรจัดจะ ประสานปศุสัตว์มาช่วยฉีดวัคซีน เพื่อป้องกันอันตรายและไม่ให้เกิดเหตุ กับอาสาสมัครสาธารณสุข	- ชุมชนมีความเข้มแข็ง - อาสาสมัครสาธารณสุข ประจำหมู่บ้านมีความ เข้มแข็ง - ประชาชนมีส่วนร่วม

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ผู้ให้สัมภาษณ์	ความคิดเห็น	สรุปประเด็น
นายอนุสรณ์ ฉาวเกียรติ (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	อาสาสมัครสาธารณสุขมีการประชุม กัน แบ่งแยกเขต 1 คน ต่อ 10 ครัวเรือน สำรวจสุนัขและแมวใน พื้นที่ และส่งรายงานให้โรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพส่วนตำบลรวบรวม เพื่อขอเบิกวัคซีน	- อาสาสมัครสาธารณสุข ประจำหมู่บ้านมีความ เข้มแข็ง มีความรู้ ความสามารถในการ ดำเนินกิจกรรม
นายสมพงษ์ แสนหาร (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	อาสาสมัครสาธารณสุขมีการสำรวจ จำนวนสุนัขในพื้นที่ เพื่อให้ทราบ จำนวนสุนัข เพื่อจัดทำแผนจัดซื้อ วัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่	- อาสาสมัครสาธารณสุข ประจำหมู่บ้านมีความ เข้มแข็งในการดำเนิน กิจกรรม
นายไสว แสงสุด (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	การที่หน่วยงานองค์การบริหารส่วน ตำบลเขาสามสิบ โรงพยาบาล ปศุสัตว์ อาสาสมัครสาธารณสุข มีการ ประชุมร่วมกัน ออกให้ความรู้กับ ประชาชนในหมู่บ้าน ออกหอกระจาย ข่าว ประชุมหมู่บ้าน ทำให้ประชาชน มีความตระหนักในเรื่องการป้องกัน โรคพิษสุนัขบ้า	- ภาคีเครือข่าย ชุมชน องค์การบริหารส่วน ตำบล และประชาชนมี ความร่วมมือในการ ดำเนินกิจกรรม - ประชาชนมีความ ตระหนักทำให้เกิดการ ขับเคลื่อนกิจกรรม
นางวินัย คำคำ (สัมภาษณ์, 5 กันยายน 2561)	พวกเราอาสาสมัครสาธารณสุข จะต้องดำเนินการสำรวจจำนวนสุนัข และแมวในพื้นที่ว่ามีเท่าไร เราจะ จัดวัคซีนให้เราถูก โดยงบประมาณ ทางองค์การบริหารส่วนตำบล	- องค์การบริหารส่วน ตำบลเขาสามสิบ อาสาสมัครสาธารณสุข ประจำหมู่บ้านมีความ เข้มแข็งในการดำเนิน กิจกรรมร่วมกัน

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ผู้ให้สัมภาษณ์	ความคิดเห็น	สรุปประเด็น
ประชาชน		
นางบุญล้อม กำเนิด (สัมภาษณ์, 5 กันยายน 2561)	ชาวบ้านมีความร่วมมือกันในชุมชน ช่วยจับสุนัขและแมว เมื่อมีเจ้าหน้าที่ และอาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน มาฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า	- ชุมชนและอาสาสมัคร สาธารณสุขมีความ เข้มแข็ง และมีการดำเนิน กิจกรรมร่วมกัน
นายพัฒนา ชาวเมือง (สัมภาษณ์, 5 กันยายน 2561)	อาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้านมีการ ลงพื้นที่ฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัข บ้าให้สุนัขและแมวในพื้นที่	- อาสาสมัครสาธารณสุข มีความเข้มแข็ง ในการดำเนินกิจกรรม
นางแดง ก้อนคำ (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	ชุมชนมีความรู้ความเข้าใจและ ตระหนักในเรื่องการป้องกันและ แก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า และ อาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้านมาฉีด วัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าให้เสมอ	- ชุมชนและอาสาสมัคร สาธารณสุขมีความ เข้มแข็ง และมีการดำเนิน กิจกรรมร่วมกัน
นางสว่างไวย พิมพิงษ์ (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	มีเจ้าหน้าที่มาให้ความรู้เสมอในเรื่อง การป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า และสอน การดูแลผู้ถูกสุนัขกัดเบื้องต้นตั้งแต่ ขั้นตอนแรกจนไปฉีดวัคซีนที่ โรงพยาบาล อาสาสมัครสาธารณสุข ประจำหมู่บ้าน มาดูแลเสมอ	- อาสาสมัครสาธารณสุข มีความเข้มแข็ง ในการดำเนินกิจกรรม
นายทองหยุ่น สวานไชสง (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	อาสาสมัครสาธารณสุขประจำ หมู่บ้านมาดูแล สสำรวจสุนัขและแมว แล้วยังมาช่วยฉีดวัคซีน พวกเราก็ ช่วยกันจับ จับไม่ได้ก็ไปแจ้งปศุสัตว์ มาช่วยจับและฉีดวัคซีนให้	- ชุมชนและอาสาสมัคร สาธารณสุขมีความ เข้มแข็ง และมีการดำเนิน กิจกรรมร่วมกัน

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ผู้ให้สัมภาษณ์	ความคิดเห็น	สรุปประเด็น
นางสงกรานต์ สีตั้ง (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	เจ้าหน้าที่เขามาให้ความรู้ อาสาสมัคร ประจำหมู่บ้านมาช่วยจับสุนัข และแมวให้ มาช่วยฉีดยาให้ มาสำรวจ มาสอนวิธีป้องกันและดูแลเมื่อโดน สุนัขกัด	- อาสาสมัครสาธารณสุข มีความเข้มแข็ง ในการดำเนินกิจกรรม
นายทองแดง สโมสร (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	เขามาดูแลเจ้าหน้าที่อาสาสมัคร สาธารณสุขหมู่บ้าน เขามาฉีด วัคซีนสุนัข มาสำรวจข้อมูล มาให้ ความรู้	- อาสาสมัครสาธารณสุข มีความเข้มแข็ง ในการดำเนินกิจกรรม
นางรัตเกล้า อุดง (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เขามาฉีดวัคซีนสุนัขและแมว	- อาสาสมัครสาธารณสุข มีความเข้มแข็ง ในการดำเนินกิจกรรม
นายเทวา อุ่นเคน (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	มีเจ้าหน้าที่อาสาสมัครสาธารณสุข ประจำหมู่บ้าน เขามาฉีดวัคซีน	- อาสาสมัครสาธารณสุข มีความเข้มแข็ง ในการดำเนินกิจกรรม
นางสมบุญ ไกลสิงห์ (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	เขามาฉีดวัคซีนให้ อาสาสมัคร สาธารณสุขประจำหมู่บ้าน	- อาสาสมัครสาธารณสุข มีความเข้มแข็ง ในการดำเนินกิจกรรม
นายศุภชัย สิมศิริวัฒน์ (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	อาสาสมัครสาธารณสุขประจำ หมู่บ้าน เขามาฉีดวัคซีน	- อาสาสมัครสาธารณสุข มีความเข้มแข็ง ในการดำเนินกิจกรรม
นางบุญมี แสงสุด (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	อาสาสมัครสาธารณสุขประจำ หมู่บ้านมาช่วยจับสุนัขให้ มาฉีด วัคซีนให้	- อาสาสมัครสาธารณสุข มีความเข้มแข็ง ในการดำเนินกิจกรรม

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ผู้ให้สัมภาษณ์	ความคิดเห็น	สรุปประเด็น
นายศิริชาติ สูดโด้ง (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	ผู้นำมีความเข้มแข็ง วิ่งรถ ประชาสัมพันธ์แจ้งกิจกรรม ว่าวัน ไหนอาสาสมัครสาธารณสุขประจำ หมู่บ้านจะมาฉีดวัคซีนสุนัขให้	- ชุมชนและอาสาสมัคร สาธารณสุขมีความ เข้มแข็ง และมีการดำเนิน กิจกรรมร่วมกัน

จากข้อมูลการให้สัมภาษณ์ ผู้วิจัยสามารถสรุปประเด็นในเรื่อง การสร้างความเข้มแข็ง
ชุมชนในตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา
โรคพิษสุนัขบ้าในชุมชน พบว่า ความเข้มแข็งของชุมชนตำบลเขาสามสิบ เกิดจากการมีส่วนร่วม
ของประชาชน ผู้นำชุมชน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน มีความเข้มแข็งและมีจิตอาสา
มุ่งมั่นที่จะทำเพื่อประโยชน์ส่วนร่วมของพี่น้องในตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามสิบ
มีความเข้มแข็ง และมีนโยบายในการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชน

ตารางที่ 2 สรุปประเด็น การสร้างความเข้มแข็งชุมชนในตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์
จังหวัดสระแก้ว ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชน

ประเด็น	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ
1. ภาศึเครืออ่ยอ่ยมีความเข้มแข็ง	4	14.28
2. ประชาชนในชุมชนมีความเข้มแข็ง	12	42.85
3. ผู้นำชุมชนมีความเข้มแข็ง	4	14.28
4. งบประมาณสนับสนุน	1	3.57
5. องค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามสิบ	7	25
6. อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน	18	64.28

จากการสรุปประเด็น การสร้างความเข้มแข็งชุมชนในตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์
จังหวัดสระแก้ว ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชน พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์
ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านมีความเข้มแข็งในการดำเนิน

กิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 64.28 รองลงมือ คือ ประชาชนในชุมชนมีความเข้มแข็งในการดำเนินกิจกรรมร่วมกัน คิดเป็นร้อยละ 42.85 ตามลำดับ

การมีส่วนร่วมของประชาชน ผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นในประเด็นตัวชี้วัด การมีส่วนร่วมของประชาชนในตำบลเขาสามลือ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดสระแก้ว ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชน สรุปนำเสนอในตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 ผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นในประเด็นตัวชี้วัด การมีส่วนร่วมของประชาชนในตำบลเขาสามลือ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดสระแก้ว ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชน

ผู้ให้สัมภาษณ์	ความคิดเห็น	สรุปประเด็น
ระดับจังหวัด		
นายอภิรัตน์ กตัญญูตานนท์ (สัมภาษณ์, 31 สิงหาคม 2561)	ประชาชนในพื้นที่ให้ความร่วมมือดี ตระหนักในเรื่องของโรคพิษสุนัขบ้า ทำให้เกิดการขับเคลื่อนกิจกรรม และการดำเนินงานของทุกฝ่าย	- ประชาชนมีความร่วมมือ และตระหนักในเรื่องของโรคพิษสุนัขบ้า ทำให้เกิดการขับเคลื่อนกิจกรรม
นายไทยวิวัฒน์ วรรณสุข (สัมภาษณ์, 5 กันยายน 2561)	ประชาชนมีความตื่นตัวและตระหนักองค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามลือ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ส่วนตำบล มีความเข้มแข็งทำให้ประชาชนได้รับความรู้ และตระหนัก	- ประชาชนมีความร่วมมือ และตระหนักในเรื่องของโรคพิษสุนัขบ้า ทำให้เกิดการขับเคลื่อนกิจกรรม
ระดับอำเภอ		
นายศวีรพงศ์ เกตุธำมรงค์ (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	ประชาชนให้ความตระหนัก และมีส่วนร่วมเป็นจำนวนมาก โดยที่ประชาชนร้องหาบริการในเรื่องการฉีดวัคซีนโรคพิษสุนัขบ้าในทุก ๆ ปี ด้วยตัวเอง	- ประชาชนมีความร่วมมือ และตระหนักในเรื่องของโรคพิษสุนัขบ้า ทำให้เกิดการขับเคลื่อนกิจกรรม

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ผู้ให้สัมภาษณ์	ความคิดเห็น	สรุปประเด็น
นายเสกสิทธิ์ บุญสิทธิพันธ์ (สัมภาษณ์, 4 กันยายน 2561)	ประชาชนมีส่วนร่วมในการทำแผน เพื่อให้ได้ประโยชน์กับประชาชนที่ แท้จริง	- ประชาชนมีความร่วมมือ และตระหนักในเรื่องของ โรคพิษสุนัขบ้า ทำให้เกิด การขับเคลื่อนกิจกรรม
น.ส.วารีย์ วาสนารวยรุ่ง (สัมภาษณ์, 4 กันยายน 2561)	การมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชน อยู่เป็นพี่เป็นน้อง ว่าจะทำตามกัน และ ตระหนักในปัญหา ผู้นำมีความชัดเจน ชุมชนช่วยเหลือชุมชน	- ประชาชนมีความร่วมมือ และตระหนักในเรื่องของ โรคพิษสุนัขบ้า ทำให้เกิด การขับเคลื่อนกิจกรรม
ระดับตำบล		
นายจรัญ ขำสุขเลิศ (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	ประชาชนมีส่วนร่วม แสดงออก โดย การร่วมมือกับอาสาสมัครสาธารณสุข ประจำหมู่บ้านจับสุนัข มีการแจ้ง อสม. เสมอ มีส่วนร่วมในทุกด้าน	- ประชาชนมีความร่วมมือ และตระหนักในเรื่องของ โรคพิษสุนัขบ้า ทำให้เกิด การขับเคลื่อนกิจกรรม
นายสุคใจ ประกอบผล (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	ประชาชนมีส่วนร่วม ทุกคนมีการ แสดงจิตอาสาออกที่ชัดเจน ทำให้เรา สามารถดำเนินกิจกรรมได้ง่าย	- ประชาชนมีความร่วมมือ และตระหนักในเรื่องของ โรคพิษสุนัขบ้า ทำให้เกิด การขับเคลื่อนกิจกรรม
นางพิศมร เพิ่มพูน (สัมภาษณ์, 5 กันยายน 2561)	ประชาชนมีส่วนร่วมในการจับสุนัข ให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำ หมู่บ้าน และช่วยดูแลในการฉีดวัคซีน ป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า	- ประชาชนมีความร่วมมือ และตระหนักในเรื่องของ โรคพิษสุนัขบ้า ทำให้เกิด การขับเคลื่อนกิจกรรม
นายสิทธิพงษ์ ยังกระโทก (สัมภาษณ์, 3 กันยายน 2561)	ประชาชนสามารถให้ความรู้แก่เพื่อน บ้านได้ ในเรื่องการป้องกันโรคพิษ สุนัขบ้า และสามารถเอาความรู้ไป ถ่ายทอดต่อ ๆ กันได้	- ประชาชนมีความร่วมมือ และตระหนักในเรื่องของ โรคพิษสุนัขบ้า ทำให้เกิด การขับเคลื่อนกิจกรรม

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ผู้ให้สัมภาษณ์	ความคิดเห็น	สรุปประเด็น
นายบุญนอม จุณกระโทก (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	ประชาชนมีส่วนร่วมในการเดิน รณรงค์กิจกรรมประชาสัมพันธ์ ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลเขา สามสิบ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ส่วนตำบล	- ประชาชนมีความร่วมมือ และตระหนักในเรื่องของ โรคพิษสุนัขบ้า ทำให้เกิด การขับเคลื่อนกิจกรรม
นายอนุสรณ์ ฉาวเกียรติ (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	ประชาชนร่วมจับสุนัขให้กับ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำ หมู่บ้านเมื่อมีการมาฉีดวัคซีนป้องกัน โรคพิษสุนัขบ้า เมื่อมีการอบรม ประชาชนก็จะมาร่วมอบรม	- ประชาชนมีความร่วมมือ และตระหนักในเรื่องของ โรคพิษสุนัขบ้า ทำให้เกิด การขับเคลื่อนกิจกรรม
นายสมพงษ์ แสนหาร (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	ประชาชนมีส่วนร่วมในการจับสุนัข ให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำ หมู่บ้าน และช่วยดูแลในการฉีดวัคซีน ป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า	- ประชาชนมีความร่วมมือ และตระหนักในเรื่องของ โรคพิษสุนัขบ้า ทำให้เกิด การขับเคลื่อนกิจกรรม
นายไสว แสงสุด (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	ประชาชนมีการรับรู้ มีการให้ข้อมูล กับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำ หมู่บ้าน ในการสำรวจยอดสุนัขและ แมวในครัวเรือน โดยใช้สมุดคู่มือ สรุปข้อมูลเพื่อจัดซื้อวัคซีน	- ประชาชนมีความร่วมมือ และตระหนักในเรื่องของ โรคพิษสุนัขบ้า ทำให้เกิด การขับเคลื่อนกิจกรรม
นางวินัย คำคำ (สัมภาษณ์, 5 กันยายน 2561)	ประชาชนมีส่วนร่วมในการจับสุนัข ให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำ หมู่บ้าน และช่วยดูแลในการฉีดวัคซีน ป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า	- ประชาชนมีความร่วมมือ และตระหนักในเรื่องของ โรคพิษสุนัขบ้า ทำให้เกิด การขับเคลื่อนกิจกรรม

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ผู้ให้สัมภาษณ์	ความคิดเห็น	สรุปประเด็น
ประชาชน		
นางบุญล้อม กำเนิด (สัมภาษณ์, 5 กันยายน 2561)	ไม่ว่าจะมีกิจกรรมใด ชาวบ้านจะไป ช่วยหมัด ช่วยจับสุนัขให้อาสาสมัคร สาธารณสุขประจำหมู่บ้าน และช่วย ดูแลในการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษ สุนัขบ้า	- ประชาชนมีความร่วมมือ และตระหนักในเรื่องของ โรคพิษสุนัขบ้า ทำให้เกิด การขับเคลื่อนกิจกรรม
นายพัฒนา ชาวเมือง (สัมภาษณ์, 5 กันยายน 2561)	มีส่วนร่วมในการจับสุนัขให้อาสาสมัคร สาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ช่วยดูแลใน การฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า	- ประชาชนมีความร่วมมือ และตระหนักในเรื่องของ โรคพิษสุนัขบ้า ทำให้เกิด การขับเคลื่อนกิจกรรม
นางแดง ก้อนคำ (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	ประชาชนมีส่วนร่วมแสดงออกโดยการ ร่วมมือกับอาสาสมัครสาธารณสุข ประจำหมู่บ้านจับสุนัข มีการแจ้ง อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เสมอ มีส่วนร่วมในทุกด้าน	- ประชาชนมีความร่วมมือ และตระหนักในเรื่องของ โรคพิษสุนัขบ้า ทำให้เกิด การขับเคลื่อนกิจกรรม
นางสว่างไวย พิมพิวงษ์ (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	ประชาชนมีส่วนร่วมในการจับสุนัขให้ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน และช่วยดูแลในการฉีดวัคซีนป้องกัน โรคพิษสุนัขบ้า	- ประชาชนมีความร่วมมือ และตระหนักในเรื่องของ โรคพิษสุนัขบ้า ทำให้เกิดการขับเคลื่อน กิจกรรม
นายทองหยุ่น สวนไธสง (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	ประชาชนให้ความตระหนัก และมีส่วน ร่วมเป็นจำนวนมาก ทั้งยังช่วยจับสุนัข ให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำ หมู่บ้าน และช่วยดูแลในการฉีดวัคซีน ป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า	- ประชาชนมีความร่วมมือ และตระหนักในเรื่องของ โรคพิษสุนัขบ้า ทำให้เกิด การขับเคลื่อนกิจกรรม

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ผู้ให้สัมภาษณ์	ความคิดเห็น	สรุปประเด็น
นางสงกรานต์ สีตั้ง (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	ช่วยจับสุนัขให้อาสาสมัคร สาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ช่วยดูแล ในการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษ สุนัขบ้าในครัวเรือนและข้างครัวเรือน	- ประชาชนมีความร่วมมือ และตระหนักในเรื่องของ โรคพิษสุนัขบ้า ทำให้เกิด การขับเคลื่อนกิจกรรม
นายทองแดง สโมสร (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	ประชาชนมีส่วนร่วมแสดงออกโดย การร่วมมือกับอาสาสมัครสาธารณสุข ประจำหมู่บ้านจับสุนัข มีการแจ้ง อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน	- ประชาชนมีความร่วมมือ และตระหนักในเรื่องของ โรคพิษสุนัขบ้า ทำให้เกิด การขับเคลื่อนกิจกรรม
นางรัตเกล้า อุดง (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	ช่วยจับสุนัขให้อาสาสมัคร สาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ช่วยดูแล ในการฉีดวัคซีนป้องกันโรค พิษสุนัขบ้า	- ประชาชนมีความร่วมมือ และตระหนักในเรื่องของ โรคพิษสุนัขบ้า ทำให้เกิด การขับเคลื่อนกิจกรรม
นายเทวา อุ่นเคน (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	จับสุนัขให้อาสาสมัครสาธารณสุข ประจำหมู่บ้าน และดูแลในการฉีด วัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า	- ประชาชนมีความร่วมมือ และตระหนักในเรื่องของ โรคพิษสุนัขบ้า ทำให้เกิด การขับเคลื่อนกิจกรรม
นางสมบุญ ไกลสิงห์ (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	ประชาชนมีการรับรู้ มีการให้ข้อมูล กับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำ หมู่บ้าน ในการสำรวจยอดสุนัขและ แมวในครัวเรือน โดยใช้สมุดคู่มือ สรุปข้อมูลเพื่อจัดซื้อวัคซีน ช่วยจับ สุนัขให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำ หมู่บ้าน ช่วยดูแลในการฉีดวัคซีน ป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า	- ประชาชนมีความร่วมมือ และตระหนักในเรื่องของ โรคพิษสุนัขบ้า ทำให้เกิด การขับเคลื่อนกิจกรรม

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ผู้ให้สัมภาษณ์	ความคิดเห็น	สรุปประเด็น
นายศุภชัย ลิ้มศิริวัฒน์ (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	ช่วยจับสุนัขให้อาสาสมัคร สาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ช่วยดูแล ในการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัข บ้า	- ประชาชนมีความร่วมมือ และตระหนักในเรื่องของ โรคพิษสุนัขบ้า ทำให้เกิด การขับเคลื่อนกิจกรรม
นางบุญมี แสงสุด (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	ช่วยจับสุนัขให้อาสาสมัคร สาธารณสุขประจำหมู่บ้าน และดูแล อาสาสมัครสาธารณสุขในการฉีด วัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าใน ครัวเรือน	- ประชาชนมีความร่วมมือ และตระหนักในเรื่องของ โรคพิษสุนัขบ้า ทำให้เกิด การขับเคลื่อนกิจกรรม
นายศิริชาติ สุกโด้ (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	ประชาชนมีส่วนร่วมในการจับสุนัข ให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำ หมู่บ้าน และช่วยดูแลในการฉีดวัคซีน ป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า	- ประชาชนมีความร่วมมือ และตระหนักในเรื่องของ โรคพิษสุนัขบ้า ทำให้เกิด การขับเคลื่อนกิจกรรม

จากข้อมูลการให้สัมภาษณ์ ผู้วิจัยสามารถสรุปประเด็นในเรื่อง การมีส่วนร่วมของ
ประชาชน ตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา
โรคพิษสุนัขบ้าในชุมชน พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนตำบลเขาสามสิบ เกิดจากการมี
ส่วนร่วมของประชาชน มีความร่วมมือ ว่ากันว่าตามกัน มีความรักใคร่สามัคคีกัน ประชาชนให้
ความตระหนักในเรื่องของโรคพิษสุนัขบ้า ทำให้เกิดการขับเคลื่อนกิจกรรมอย่างต่อเนื่องและเกิดผล
สำเร็จที่มีประโยชน์ต่อชุมชน สังคม

ตารางที่ 4 สรุปประเด็น การมีส่วนร่วมของประชาชนในตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชน

ประเด็น	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ
ประชาชนมีความร่วมมือและตระหนักในเรื่องของโรคพิษสุนัขบ้า ทำให้เกิดการขับเคลื่อนกิจกรรม	28	100.00

จากการสรุปประเด็น การมีส่วนร่วมของประชาชนในตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชน พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ประชาชนมีความร่วมมือและตระหนักในเรื่องของโรคพิษสุนัขบ้า ทำให้เกิดการขับเคลื่อนกิจกรรมและการดำเนินงานเป็นอย่างดี คิดเป็นร้อยละ 100.00

ทรัพยากร ผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นในประเด็นตัวชี้วัด การสนับสนุนทรัพยากรในตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชน สรุปนำเสนอในตารางที่ 5 ดังนี้

ตารางที่ 5 ผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นในประเด็นตัวชี้วัด การสนับสนุนทรัพยากรในตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชน

ผู้ให้สัมภาษณ์	ความคิดเห็น	สรุปประเด็น
ระดับจังหวัด		
นายอภิรัตน์ กตัญญูตานนท์ (สัมภาษณ์, 31 สิงหาคม 2561)	การสนับสนุนทรัพยากร เช่น วัคซีน ต่าง ๆ องค์กรปกครองท้องถิ่นให้การสนับสนุนวัคซีนและอุปกรณ์ที่เพียงพอ	- ได้รับการสนับสนุนวัคซีนที่เพียงพอจากงบประมาณ องค์กรบริหารส่วนตำบล

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ผู้ให้สัมภาษณ์	ความคิดเห็น	สรุปประเด็น
นายไทยวิวัฒน์ วรรณสุข (สัมภาษณ์, 5 กันยายน 2561)	การสนับสนุนงบประมาณของ องค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามสิบ จัดซื้อวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า โดยการสำรวจสุนัขแมว สัตว์ที่ไม่มี เจ้าของปศุสัตว์เป็นผู้ดูแลในเรื่องวัคซีน และสนับสนุนป้ายห้อยคอสุนัข	- ได้รับการสนับสนุนวัคซีน ที่เพียงพอจากงบประมาณ องค์การบริหารส่วนตำบล
ระดับอำเภอ		
นายศวีรพงศ์ เกียรติธรรมรงค์ (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	องค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามสิบ จัดซื้อวัคซีนให้เพียงพอ โดยการ สำรวจจำนวนสุนัขในพื้นที่เพื่อทำ โครงการจัดซื้อที่ชัดเจน หากตกหล่น เช่น สุนัขไม่มีเจ้าของทางปศุสัตว์จะ ดำเนินการฉีดวัคซีนให้	- ได้รับการสนับสนุนวัคซีน ที่เพียงพอจากงบประมาณ องค์การบริหารส่วนตำบล
นายเสกสิทธิ์ บุญสิทธิรัตน์ (สัมภาษณ์, 4 กันยายน 2561)	การจัดซื้อวัคซีน สาธารณสุขอำเภอ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเขา สามสิบ และอาสาสมัครสาธารณสุข ประจำหมู่บ้านดำเนินการเก็บข้อมูล สำรวจสุนัขแมว ส่วนวัคซีนเป็น บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล	- ได้รับการสนับสนุนวัคซีน ที่เพียงพอจากงบประมาณ องค์การบริหารส่วนตำบล
น.ส.วารีย์ วัฒนารวยรุ่ง (สัมภาษณ์, 4 กันยายน 2561)	องค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามสิบ มีการสำรวจข้อมูลพื้นฐาน เพื่อจัดซื้อ วัคซีนให้เพียงพอต่อจำนวนสุนัขและ แมวในพื้นที่ โดยงบประมาณขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น	- ได้รับการสนับสนุนวัคซีน ที่เพียงพอจากงบประมาณ องค์การบริหารส่วนตำบล

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ผู้ให้สัมภาษณ์	ความคิดเห็น	สรุปประเด็น
ระดับตำบล		
นายจรัญ ขำสุขเลิศ (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	วัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า จัดซื้อ โดยการสำรวจจำนวนสุนัขทุกหมู่บ้าน จำนวนที่ตัว สุนัขกลุ่มเลี้ยง สุนัขจรจัด เพื่อให้สามารถรายงานได้ และฉีดโดย โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเขา สามสิบ และอาสาสมัครสาธารณสุข ประจำหมู่บ้านในพื้นที่ โดยการใช้ งบประมาณ งบอุดหนุน ให้ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเขา สามสิบ	- ได้รับการสนับสนุน วัคซีนที่เพียงพอจาก งบประมาณองค์การ บริหารส่วนตำบล
นายสุคใจ ประกอบผล (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	วัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า จัดซื้อ ด้วยงบประมาณขององค์การบริหาร ส่วนตำบลเขาสามสิบ โดยการสำรวจ จำนวนสุนัขในหมู่บ้าน เพื่อจัดซื้อ วัคซีนให้ครบจำนวน	- ได้รับการสนับสนุน วัคซีนที่เพียงพอจาก งบประมาณองค์การ บริหารส่วนตำบล
นางพิศมร เพิ่มพูน (สัมภาษณ์, 5 กันยายน 2561)	องค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามสิบ ให้อาสาสมัครสาธารณสุขสำรวจ จำนวนสุนัขในหมู่บ้าน เพื่อจัดซื้อ วัคซีนให้ครบจำนวน	- ได้รับการสนับสนุน วัคซีนที่เพียงพอจาก งบประมาณองค์การ บริหารส่วนตำบล
นายสิทธิพงษ์ ยังกระโทก (สัมภาษณ์, 3 กันยายน 2561)	ได้รับการสนับสนุนวัคซีนอย่าง เหมาะสม โดยการสนับสนุนจาก องค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามสิบ	- ได้รับการสนับสนุน วัคซีนที่เพียงพอจาก งบประมาณองค์การ บริหารส่วนตำบล

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ผู้ให้สัมภาษณ์	ความคิดเห็น	สรุปประเด็น
นายบุญนอม ฉุนกระโทก (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	จากการที่ผู้นำได้ร่วมมือกัน ทีมงาน ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำ หมู่บ้าน องค์การบริหารส่วนตำบลเขา สามสิบ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ตำบลเขาสามสิบ จะติดตาม และสำรวจตลอด ว่าวัคซีนพอไหม และจัดทำโครงการจัดซื้อวัคซีน	- ได้รับการสนับสนุน วัคซีนที่เพียงพอจาก งบประมาณองค์การ บริหารส่วนตำบล
นายอนุสรณ์ ฉาวเกียรติ (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเขา สามสิบ ทำโครงการขอสนับสนุน วัคซีนจาก องค์การบริหารส่วนตำบล เขาสามสิบ โดยการสำรวจจำนวน สุนัขและแมวในพื้นที่ เพื่อให้วัคซีน ครอบคลุม	- ได้รับการสนับสนุน วัคซีนที่เพียงพอจาก งบประมาณองค์การ บริหารส่วนตำบล
นายสมพงษ์ แสนหาร (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	อาสาสมัครสาธารณสุขประจำ หมู่บ้านมีการประชุมกัน แบ่งแยกเขต 1 คน ต่อ 10 ครัวเรือน สำรวจสุนัข แมวในครัวเรือน และส่งรายงานให้ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล รวบรวมเพื่อทำโครงการขอสนับสนุน วัคซีนจาก องค์การบริหารส่วนตำบล เขาสามสิบ	- ได้รับการสนับสนุน วัคซีนที่เพียงพอจาก งบประมาณองค์การ บริหารส่วนตำบล
นายไสว แสงสุค (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	องค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามสิบ ให้อาสาสมัครสาธารณสุขสำรวจ จำนวนสุนัขในหมู่บ้าน เพื่อจัดซื้อ วัคซีนให้ครอบคลุมทุกครัวเรือน	- ได้รับการสนับสนุน วัคซีนที่เพียงพอจาก งบประมาณองค์การ บริหารส่วนตำบล

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ผู้ให้สัมภาษณ์	ความคิดเห็น	สรุปประเด็น
นางวินัย คำคำ (สัมภาษณ์, 5 กันยายน 2561)	อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน สำรวจสุนัขและแมวในหมู่บ้าน และ รายงานให้โรงพยาบาลส่งเสริม สุขภาพตำบล รวบรวมเพื่อทำ โครงการขอสนับสนุนวัคซีนจาก องค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามลือ	- ได้รับการสนับสนุนวัคซีน ที่เพียงพอจากงบประมาณ องค์การบริหารส่วนตำบล
ประชาชน		
นางบุญล้อม กำเนิด (สัมภาษณ์, 5 กันยายน 2561)	องค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามลือ เป็นผู้สนับสนุนวัคซีนให้อาสาสมัคร สาธารณสุขประจำหมู่บ้านมา ดำเนินการฉีดวัคซีนสุนัขและแมวใน หมู่บ้านทุกครัวเรือน ทุกหมู่บ้าน	- ได้รับการสนับสนุนวัคซีน ที่เพียงพอจากงบประมาณ องค์การบริหารส่วนตำบล
นายพัฒนา ชาวเมือง (สัมภาษณ์, 5 กันยายน 2561)	อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน มาดำเนินการฉีดวัคซีนสุนัขและแมว ในหมู่บ้าน โดยได้รับการสนับสนุน วัคซีนจากองค์การบริหารส่วนตำบล เขาสามลือ	- ได้รับการสนับสนุนวัคซีน ที่เพียงพอจากงบประมาณ องค์การบริหารส่วนตำบล
นางแดง ก้อนคำ (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	ได้รับการสนับสนุนวัคซีนจาก องค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามลือ โดยอาสาสมัครสาธารณสุขประจำ หมู่บ้าน มาดำเนินการสำรวจและทำ การฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า	- ได้รับการสนับสนุนวัคซีน ที่เพียงพอจากงบประมาณ องค์การบริหารส่วนตำบล
นางสว่างไวย พิมพิวงษ์ (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	องค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามลือ เป็นผู้สนับสนุนวัคซีนให้อาสาสมัคร สาธารณสุขประจำหมู่บ้านมา ดำเนินการฉีดวัคซีนสุนัขและแมว ในหมู่บ้าน	- ได้รับการสนับสนุนวัคซีน ที่เพียงพอจากงบประมาณ องค์การบริหารส่วนตำบล

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ผู้ให้สัมภาษณ์	ความคิดเห็น	สรุปประเด็น
นายทองหยุ่น สนวนไชยสง (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	องค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามสิบ เป็นผู้สนับสนุนวัคซีนให้อาสาสมัคร สาธารณสุขประจำหมู่บ้านมา ดำเนินการฉีดวัคซีนสุนัขและแมว ในหมู่บ้าน	- ได้รับการสนับสนุนวัคซีน ที่เพียงพอจากงบประมาณ องค์การบริหารส่วนตำบล
นางสงกรานต์ สีตั้ง (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	องค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามสิบ เป็นผู้สนับสนุนวัคซีนให้อาสาสมัคร สาธารณสุขประจำหมู่บ้านมา ดำเนินการฉีดวัคซีนสุนัขและแมว ในหมู่บ้าน	- ได้รับการสนับสนุนวัคซีน ที่เพียงพอจากงบประมาณ องค์การบริหารส่วนตำบล
นายทองแดง สโมสร (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	องค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามสิบ เป็นผู้สนับสนุนวัคซีนให้อาสาสมัคร สาธารณสุขประจำหมู่บ้านมา ดำเนินการฉีดวัคซีนสุนัขและแมว ในหมู่บ้าน	- ได้รับการสนับสนุนวัคซีน ที่เพียงพอจากงบประมาณ องค์การบริหารส่วนตำบล
นางรัตเกล้า อุดง (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	ได้รับการสนับสนุนวัคซีนจาก องค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามสิบ โดยอาสาสมัครสาธารณสุขประจำ หมู่บ้าน มาดำเนินการสำรวจและทำ การฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า	- ได้รับการสนับสนุนวัคซีน ที่เพียงพอจากงบประมาณ องค์การบริหารส่วนตำบล
นายเทวา อุ่นเคน (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	องค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามสิบ เป็นผู้สนับสนุนวัคซีนให้อาสาสมัคร สาธารณสุขประจำหมู่บ้านมา ดำเนินการฉีดวัคซีนสุนัขและแมว ในหมู่บ้าน	- ได้รับการสนับสนุนวัคซีน ที่เพียงพอจากงบประมาณ องค์การบริหารส่วนตำบล

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ผู้ให้สัมภาษณ์	ความคิดเห็น	สรุปประเด็น
นางสมบุญ ไกลสิงห์ (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	ได้รับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามสิบเป็นผู้สนับสนุนวัคซีนให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านมาดำเนินการฉีดวัคซีนสุนัขและแมวในหมู่บ้าน	- ได้รับการสนับสนุนวัคซีนที่เพียงพอจากงบประมาณองค์การบริหารส่วนตำบล
นายศุภชัย ลิ้มศิริวัฒน์ (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	องค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามสิบเป็นผู้สนับสนุนวัคซีน และให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน มาดำเนินการฉีดวัคซีนให้ที่ครัวเรือน หมู่บ้าน	- ได้รับการสนับสนุนวัคซีนที่เพียงพอจากงบประมาณองค์การบริหารส่วนตำบล
นางบุญมี แสงสุด (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	การสนับสนุนวัคซีนได้มาจากองค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามสิบ โดยอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน มาดำเนินการสำรวจและทำการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า	- ได้รับการสนับสนุนวัคซีนที่เพียงพอจากงบประมาณองค์การบริหารส่วนตำบล
นายศิริชาติ สุดโค้ง (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	องค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามสิบเป็นผู้สนับสนุนวัคซีน โดยอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน มาดำเนินการสำรวจสุนัขและแมว และมาฉีดวัคซีนสุนัขและแมวในครัวเรือนให้	- ได้รับการสนับสนุนวัคซีนที่เพียงพอจากงบประมาณองค์การบริหารส่วนตำบล

จากข้อมูลการให้สัมภาษณ์ ผู้วิจัยสามารถสรุปประเด็นในเรื่อง การสนับสนุนทรัพยากรในตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาค้อ จังหวัดสระแก้ว ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชน พบว่า การสนับสนุนทรัพยากร โดยเฉพาะวัคซีน ได้รับการสนับสนุนด้วยงบประมาณองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเขาสามสิบ ทำหนังสือขอสนับสนุนวัคซีนขึ้นมาให้องค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามสิบสนับสนุน และมีการทำการสำรวจ

จำนวนสุนัขในพื้นที่ที่ชัดเจนโดยอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ทำให้ไม่มีการตกหล่นสุนัขที่ไม่ได้รับการฉีดวัคซีนมากนัก

ตารางที่ 6 สรุปประเด็น การสนับสนุนทรัพยากรในตำบลเขาสามลือ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดสระแก้ว ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชน

ประเด็น	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ
ได้รับการสนับสนุนวัคซีนที่เพียงพอจากงบประมาณองค์การบริหารส่วนตำบล	28	100.00

จากการสรุปประเด็น การสนับสนุนทรัพยากรในตำบลเขาสามลือ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดสระแก้ว ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชน พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ได้รับการสนับสนุนวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าสำหรับฉีดให้แก่สุนัขที่เพียงพอโดยได้รับงบประมาณสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบล คิดเป็นร้อยละ 100.00

การสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ ผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นในประเด็นตัวชี้วัด การสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ในตำบลเขาสามลือ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดสระแก้ว ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชน สรุปนำเสนอในตารางที่ 7 ดังนี้

ตารางที่ 7 ผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นในประเด็นตัวชี้วัด การสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ในตำบลเขาสามลือ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดสระแก้ว ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชน

ผู้ให้สัมภาษณ์	ความคิดเห็น	สรุปประเด็น
ระดับจังหวัด		
นายอภิรัต กตัญญูตานนท์ (สัมภาษณ์, 31 สิงหาคม 2561)	การสื่อสารและทำความเข้าใจให้กับประชาชนในหมู่บ้าน ทำโดยวิธีการประชุม และประชาคมหมู่บ้าน	- ประชุม - ประชาคมหมู่บ้าน
นายไทยวิวัฒน์ วรรณสุข (สัมภาษณ์, 5 กันยายน 2561)	เครือข่ายอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านดำเนินการประสาน	- กระบอกเสียงโดยอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ผู้ให้สัมภาษณ์	ความคิดเห็น	สรุปประเด็น
ระดับอำเภอ		
นายศวิรพงศ์ เกียรติามรงค์ (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	มีการประชาสัมพันธ์โดยหอกระจาย ข่าวประจำหมู่บ้าน และกระบอกเสียง โดยอาสาสมัครสาธารณสุขประจำ หมู่บ้านในการกระจายข่าว	- หอกระจายข่าวประจำ หมู่บ้าน - กระบอกเสียงโดย อาสาสมัครสาธารณสุข ประจำหมู่บ้าน
นายเสกสิทธิ์ บุญสิทธิพันธ์ (สัมภาษณ์, 4 กันยายน 2561)	การประชาสัมพันธ์ในหมู่บ้านก็จะมี การใช้หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน กระบอกเสียงโดยอาสาสมัคร สาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ผู้นำ ชุมชน และการประชุม	- หอกระจายข่าว - กระบอกเสียงโดย อาสาสมัครสาธารณสุข - ผู้นำชุมชน - ประชุมหมู่บ้าน
น.ส.วารีย์ วาสนารวยรุ่ง (สัมภาษณ์, 4 กันยายน 2561)	กระบอกเสียงโดยอาสาสมัคร สาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ผู้นำ ชุมชน และการประชุม	- กระบอกเสียงโดย อาสาสมัครสาธารณสุข ประจำหมู่บ้าน - ผู้นำชุมชน - ประชุมหมู่บ้าน
ระดับตำบล		
นายจรัญ ขำสุขเลิศ (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	การประชาสัมพันธ์ ตั้งข้าราชการ โดยเฉพาะ 1 คน ในการดูแล และ อาศัยผู้ใหญ่บ้านประชาสัมพันธ์โดย หอกระจายข่าว ประชุมหมู่บ้าน และที่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำ หมู่บ้านเป็นกระบอกเสียง	- หอกระจายข่าวประจำ หมู่บ้าน - กระบอกเสียงโดย อาสาสมัครสาธารณสุข ประจำหมู่บ้าน - ผู้นำชุมชน - ประชุมหมู่บ้าน

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ผู้ให้สัมภาษณ์	ความคิดเห็น	สรุปประเด็น
นายสุคใจ ประกอบผล (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	ให้ผู้นำชุมชนประชาสัมพันธ์ด้วยหอ กระจายข่าว การประชามคมหมู่บ้าน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำ หมู่บ้านเป็นกระบอกเสียง ที่สำคัญ อย่างน้อยก็คือการปลุกฟังให้ ตระหนักถึงโรคพิษสุนัขบ้า ว่าเป็น โรคที่รักษาไม่หาย ประชาชนจะเป็น กระบอกเสียงให้เราตัวเอง	- หอกระจายข่าว - กระบอกเสียงโดย อาสาสมัครสาธารณสุข ประจำหมู่บ้าน - ผู้นำชุมชน - ประชาคมหมู่บ้าน - กระบอกเสียงโดย ประชาชน
นางพิศมร เพิ่มพูน (สัมภาษณ์, 5 กันยายน 2561)	การประชาสัมพันธ์ในที่ประชุม ประจำหมู่บ้าน และองค์การบริหาร ส่วนตำบลเขาสามสืบจะเข้าร่วม ประชุมเสมอ	- ประชาคมหมู่บ้าน
นายสิทธิพงษ์ ยังกระโทก (สัมภาษณ์, 3 กันยายน 2561)	การให้ความรู้ผ่านหอกระจายข่าว ประจำหมู่บ้าน จดหมายข่าว ป้าย ประชาสัมพันธ์ตามหมู่บ้านที่ศาลา กลางหมู่บ้าน	- หอกระจายข่าวประจำ หมู่บ้าน - จดหมายข่าว - ป้ายประชาสัมพันธ์
นายบุญนอม จุนกระโทก (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	การเดินรณรงค์กิจกรรมประชาสัมพันธ์ เรื่องโรคพิษสุนัขบ้า ให้ประชาชน รับรู้ ประชาสัมพันธ์ด้วยหอกระจายข่าว ประจำหมู่บ้าน ที่ประชุม แล้วก็ปาก ต่อปากของชาวบ้าน	- การเดินรณรงค์ - หอกระจายข่าวประจำ หมู่บ้าน - ประชาคมหมู่บ้าน - กระบอกเสียงโดย ประชาชน
นายอนุสรณ์ ฉาวเกียรติ (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	โทรแจ้งข่าวคณะกรรมการหมู่บ้าน และอาสาสมัครสาธารณสุขประจำ หมู่บ้าน แจ้งข่าวและให้ช่วย ประชาสัมพันธ์	- กระบอกเสียงโดย อาสาสมัครสาธารณสุข ประจำหมู่บ้าน - ผู้นำชุมชน

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ผู้ให้สัมภาษณ์	ความคิดเห็น	สรุปประเด็น
นายสมพงษ์ แสนหาร (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	ประชาสัมพันธ์ทางไลน์ ทางหอ กระจายข่าว	- หอกระจายข่าวประจำ หมู่บ้าน - ไลน์
นายไสว แสงสุด (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	การประชุม หอกระจายข่าว ไลน์กลุ่ม อาสาสมัครสาธารณสุขประจำ หมู่บ้าน ไลน์กลุ่มหมู่บ้าน	- หอกระจายข่าวประจำ หมู่บ้าน - ไลน์ - ประชาคมหมู่บ้าน
นางวินัย คำคำ (สัมภาษณ์, 5 กันยายน 2561)	ประชาสัมพันธ์โดยแนวร่วมภาคี เครือข่าย ผู้ใหญ่ อาสาสมัคร สาธารณสุขประจำหมู่บ้าน	- กระทบความเสี่ยงโดย อาสาสมัครสาธารณสุข ประจำหมู่บ้าน - ผู้นำชุมชน
ประชาชน		
นางบุญล้อม กำเนิด (สัมภาษณ์, 5 กันยายน 2561)	อาสาสมัครสาธารณสุขประจำ หมู่บ้านมาแจ้งข่าว ปากต่อปาก ชาวบ้าน ประชาคมหมู่บ้านเขามีเรื่อง ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับโรคพิษสุนัข บ้าเสมอ หอกระจายข่าวหมู่บ้าน	- กระทบความเสี่ยงโดย อาสาสมัครสาธารณสุข ประจำหมู่บ้าน - กระทบความเสี่ยงโดย ประชาชน - ประชาคมหมู่บ้าน - หอกระจายข่าวประจำ หมู่บ้าน
นายพัฒนา ชาวเมือง (สัมภาษณ์, 5 กันยายน 2561)	การประชุมประชาคมหมู่บ้าน หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน	- หอกระจายข่าวประจำ หมู่บ้าน - ประชาคมหมู่บ้าน
นางแดง ก้อนคำ (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	การประชุมประชาคมหมู่บ้าน หอกระจายข่าว ไลน์กลุ่มอาสาสมัคร สาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ไลน์กลุ่ม หมู่บ้าน	- หอกระจายข่าวประจำ หมู่บ้าน - ไลน์ - ประชาคมหมู่บ้าน

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ผู้ให้สัมภาษณ์	ความคิดเห็น	สรุปประเด็น
นางสว่างไวย พิมพิวงษ์ (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	เขามีกิจกรรมเดินรณรงค์ ผู้ใหญ่แจ้ง ทางหอกระจายข่าว ประชาคมหมู่บ้าน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำ หมู่บ้านมาแจ้งข่าว แล้วก็พวกเราแจ้ง ปากต่อปาก	- หอกระจายข่าวประจำ หมู่บ้าน - กระทบความเสี่ยงโดย ประชาชน - ประชาคมหมู่บ้าน - การเดินรณรงค์
นายทองหุ่ย สนวนไรสง (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	ก็ไปร่วมเดินรณรงค์กับเขา ประชาคม หมู่บ้าน ผู้ใหญ่มาแจ้ง มีหอกระจาย ข่าว อาสาสมัครสาธารณสุขประจำ หมู่บ้านมาแจ้งข่าว	- การเดินรณรงค์ - ประชาคมหมู่บ้าน - หอกระจายข่าวประจำ หมู่บ้าน - กระทบความเสี่ยงโดย อาสาสมัครสาธารณสุข ประจำหมู่บ้าน
นางสงกรานต์ สีสั่ง (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	อาสาสมัครสาธารณสุขประจำ หมู่บ้านมาแจ้งข่าว ปากต่อปาก ชาวบ้าน ประชาคมหมู่บ้าน	- กระทบความเสี่ยงโดย อาสาสมัครสาธารณสุข ประจำหมู่บ้าน - กระทบความเสี่ยงโดย ประชาชน - ประชาคมหมู่บ้าน
นายทองแดง สโมสร (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	ประชาคมหมู่บ้าน หอกระจายข่าว บ้านผู้ใหญ่ ไลน์กลุ่ม อาสาสมัคร สาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ไลน์กลุ่ม หมู่บ้าน แล้วก็มีการเดินรณรงค์	- ประชาคมหมู่บ้าน - หอกระจายข่าวประจำ หมู่บ้าน - ไลน์ - กระทบความเสี่ยงโดย อาสาสมัครสาธารณสุข ประจำหมู่บ้าน - การเดินรณรงค์

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ผู้ให้สัมภาษณ์	ความคิดเห็น	สรุปประเด็น
นางรัตเกล้า อุดง (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	รถแห่ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ใหญ่บ้านเดินมา บอก อาสาสมัครสาธารณสุขประจำ หมู่บ้านมาแจ้งข่าว ปากต่อปาก ชาวบ้าน ประชาคมหมู่บ้าน	- กระบอกเสียงโดย อาสาสมัครสาธารณสุข ประจำหมู่บ้าน - กระบอกเสียงโดย ประชาชน - ประชาคมหมู่บ้าน - ผู้นำชุมชน
นายเทวา อุ่นเคน (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	รถแห่ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ใหญ่บ้านเดินมา บอก	- ผู้นำชุมชน
นางสมบุญ ไกลสิงห์ (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	ประชาคมหมู่บ้าน หอกระจายข่าว หมู่บ้าน	- ประชาคมหมู่บ้าน - หอกระจายข่าวประจำ หมู่บ้าน
นายศุภชัย สิมศิริวัฒน์ (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	เดินรณรงค์ ประชาคมหมู่บ้าน หอ กระจายข่าวหมู่บ้าน	- ประชาคมหมู่บ้าน - หอกระจายข่าวประจำ หมู่บ้าน - การเดินรณรงค์
นางบุญมี แสงสุด (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	ประชาคมหมู่บ้าน หอกระจายข่าว หมู่บ้าน รถแห่ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ใหญ่บ้าน เดินมาบอก	- ประชาคมหมู่บ้าน - หอกระจายข่าวประจำ หมู่บ้าน - ผู้นำชุมชน
นายศิริชาติ สูดไต้ (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	หอกระจายข่าวหมู่บ้าน กิจกรรมเดิน รณรงค์ ประชาคมหมู่บ้าน	- หอกระจายข่าวประจำ หมู่บ้าน - ประชาคม - การเดินรณรงค์

จากข้อมูลการให้สัมภาษณ์ ผู้วิจัยสามารถสรุปประเด็นในเรื่อง การสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ในตำบลเขาสามลิบ อำเภอเขาคกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชน พบว่า การสื่อสารประชาสัมพันธ์ที่ทำให้เกิดการรับรู้ในชุมชนมีหลากหลายช่องทาง เช่น ประชาคมหมู่บ้าน หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน กระทบกเสียงอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ประชาชน ผู้นำชุมชน จดหมายข่าว ป้ายประชาสัมพันธ์ สื่อสังคม และการเดินรณรงค์ ทำให้ประชาชนเกิดการรับรู้และสามารถเข้าถึงได้ง่ายและหลากหลาย

ตารางที่ 8 สรุปประเด็น การสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ในตำบลเขาสามลิบ อำเภอเขาคกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชน

ประเด็น	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ
1. ประชาคมหมู่บ้าน	20	71.42
2. กระทบกเสียงโดยอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน	13	46.42
3. กระทบกเสียงโดยประชาชน	5	17.85
4. หอกระจายประจำหมู่บ้าน	18	64.28
5. ผู้นำชุมชน	7	25.00
6. จดหมายข่าว	1	3.57
7. ป้ายประชาสัมพันธ์	1	3.57
8. การเดินรณรงค์	6	21.42
9. สื่อสังคม	4	14.28

จากการสรุปประเด็น การสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ในตำบลเขาสามลิบ อำเภอเขาคกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชน พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า การประชาคมเป็นการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชน ได้เป็นอย่างดี คิดเป็นร้อยละ 71.42 รองลงมา คือ การสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ทางหอกระจาย คิดเป็นร้อยละ 64.28 ตามลำดับ

ภาคีเครือข่าย ผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นในประเด็นตัวชี้วัด ภาคีเครือข่ายในตำบลเขาสามลิบ อำเภอเขาคกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชน สรุปนำเสนอในตารางที่ 9 ดังนี้

ตารางที่ 9 ผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นในประเด็นตัวชี้วัด ภาคีเครือข่ายในตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชน

ผู้ให้สัมภาษณ์	ความคิดเห็น	สรุปประเด็น
ระดับจังหวัด		
นายอภิรัต กตัญญูตานนท์ (สัมภาษณ์, 31 สิงหาคม 2561)	องค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามสิบ ผู้นำหมู่บ้าน ประชาชน เจ้าหน้าที่ทั้งระดับอำเภอ และตำบล	- ภาคีเครือข่ายมีความครอบคลุม และมีมีการดำเนินกิจกรรมร่วมกัน
นายไทยวิวัฒน์ วรรณสุข (สัมภาษณ์, 5 กันยายน 2561)	ปศุสัตว์อำเภอ อาสาสมัครสาธารณสุข ดำเนินการประสาน และมีการจัดอบรมให้ความรู้ร่วมกับ องค์การบริหารส่วนตำบล โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ในเรื่องโรคพิษสุนัขบ้า การฉีดวัคซีน การป้องกันตัว และการดูแลสัตว์เลี้ยง	- ภาคีเครือข่ายมีความครอบคลุม และมีมีการดำเนินกิจกรรมร่วมกัน
ระดับอำเภอ		
นายศวีรพงศ์ เกียรติมงคล (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	ปศุสัตว์ลงไปอบรมให้ความรู้ในการให้ความรู้ การฉีดวัคซีน ให้เครือข่าย อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลเขาสิบ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเขาสามสิบ	- ภาคีเครือข่ายมีความครอบคลุม และมีมีการดำเนินกิจกรรมร่วมกัน
นายเสกสิทธิ์ บุญสิทธิพันธ์ (สัมภาษณ์, 4 กันยายน 2561)	สาธารณสุข ปศุสัตว์ ระดับจังหวัด อำเภอ องค์การบริหารส่วนตำบล ผู้นำหมู่บ้าน ประชาชน เจ้าหน้าที่ทั้งระดับอำเภอ และตำบล โรงเรียน วัด	- ภาคีเครือข่ายมีความครอบคลุม และมีมีการดำเนินกิจกรรมร่วมกัน
น.ส.วารีย์ วาสนารวยรุ่ง (สัมภาษณ์, 4 กันยายน 2561)	ภาคีเขาเข้มแข็งตั้งแต่ผู้นำ นายก องค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามสิบ นำผู้นำหมู่บ้านทั้ง 13 หมู่บ้าน มาร่วมขับเคลื่อนไปด้วยกัน	- ภาคีเครือข่ายมีความครอบคลุม และมีมีการดำเนินกิจกรรมร่วมกัน

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ผู้ให้สัมภาษณ์	ความคิดเห็น	สรุปประเด็น
ระดับตำบล		
นายจรัญ ขำสุขเลิศ (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	ภาคีเครือข่ายที่สำคัญ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โรงพยาบาลส่งเสริม สุขภาพตำบลเขาสามสิบ สาธารณสุข ปศุสัตว์ ในทุก ๆ ระดับ มีความเนบ นิต สนใจกัน สื่อสารสะดวกรวดเร็ว เพราะทุกคนตระหนักในเรื่องของพิษ ภัยโรคพิษสุนัขบ้า	- ภาคีเครือข่ายมีความ ครอบคลุม และมีการ ดำเนินกิจกรรมร่วมกัน
นายสุคดี ประกอบผล (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	องค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามสิบ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อาสาสมัคร สาธารณสุข ประจำหมู่บ้าน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเขา สามสิบ สาธารณสุข ปศุสัตว์ ในทุก ๆ ระดับ	- ภาคีเครือข่ายมีความ ครอบคลุม และมีการ ดำเนินกิจกรรมร่วมกัน
นางพิศมร เพิ่มพูน (สัมภาษณ์, 5 กันยายน 2561)	เราทำงานร่วมกับ โรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพตำบลเขาสามสิบ องค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามสิบ ประสานพื้นที่ แล้วยี่ส่วนราชการ ต่าง ๆ ในพื้นที่ ทั้งปศุสัตว์ สาธารณสุขในทุกระดับ	- ภาคีเครือข่ายมีความ ครอบคลุม และมีการ ดำเนินกิจกรรมร่วมกัน
นายสิทธิพงษ์ ยังกระโทก (สัมภาษณ์, 3 กันยายน 2561)	ปศุสัตว์ สาธารณสุข โรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพตำบลเขาสามสิบ องค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามสิบ วัด โรงเรียน ชุมชน ดำเนินกิจกรรม ร่วมกัน	- ภาคีเครือข่ายมีความ ครอบคลุม และมีการ ดำเนินกิจกรรมร่วมกัน

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ผู้ให้สัมภาษณ์	ความคิดเห็น	สรุปประเด็น
นายบุญนอม ฉุนกระโทก (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	ภาคีเครือข่ายทีมงานของอาสาสมัคร สาธารณสุขประจำหมู่บ้านในหมู่บ้าน ในตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล เขาสามลิบ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเขา สามลิบ ในอำเภอจังหวัด สาธารณสุข ปศุสัตว์	- ภาคีเครือข่ายมีความ ครอบคลุม และมีการ ดำเนินกิจกรรมร่วมกัน
นายอนุสรณ์ ฉาวเกียรติ (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	อาสาสมัครสาธารณสุขประจำ หมู่บ้านในหมู่บ้าน โรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพตำบลเขาสามลิบ ปศุสัตว์ สาธารณสุข องค์การบริหาร ส่วนตำบลเขาสามลิบ	- ภาคีเครือข่ายมีความ ครอบคลุม และมีการ ดำเนินกิจกรรมร่วมกัน
นายสมพงษ์ แสนหาร (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	ภาคีเป็นอาสาสมัครสาธารณสุข ประจำหมู่บ้านในหมู่บ้าน หน่วยงาน ภาครัฐมีส่วนร่วมเยอะเลย โดยเฉพาะ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเขา สามลิบ แม้งานใหญ่คือ องค์การ บริหารส่วนตำบลเขาสามลิบ ปศุสัตว์ สาธารณสุข	- ภาคีเครือข่ายมีความ ครอบคลุม และมีการ ดำเนินกิจกรรมร่วมกัน
นายไสว แสงสุด (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	ภาคีองค์การบริหารส่วนตำบล เขาสามลิบ โรงพยาบาล ปศุสัตว์ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ส่วนตำบล โรงเรียน วัด	- ภาคีเครือข่ายมีความ ครอบคลุม และมีการ ดำเนินกิจกรรมร่วมกัน

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ผู้ให้สัมภาษณ์	ความคิดเห็น	สรุปประเด็น
นางวินัย คำคำ (สัมภาษณ์, 5 กันยายน 2561)	ภาคีเครือข่ายก็คือพวกเราอาสาสมัคร สาธารณสุขประจำหมู่บ้าน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเขา สามสิบ องค์การบริหารส่วนตำบลเขา สามสิบ ปศุสัตว์ สาธารณสุข	- ภาคีเครือข่ายมีความ ครอบคลุม และมีการ ดำเนินกิจกรรมร่วมกัน
ประชาชน		
นางบุญล้อม กำเนิด (สัมภาษณ์, 5 กันยายน 2561)	กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน องค์การบริหาร ส่วนตำบลเขาสามสิบ โรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพส่วนตำบลเขาสามสิบ สาธารณสุข ปศุสัตว์	- ภาคีเครือข่ายมีความ ครอบคลุม และมีการ ดำเนินกิจกรรมร่วมกัน
นายพัฒนา ชาวเมือง (สัมภาษณ์, 5 กันยายน 2561)	อาสาสมัครสาธารณสุขประจำ หมู่บ้าน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ตำบลเขาสามสิบ องค์การบริหารส่วน ตำบลเขาสามสิบ	- ภาคีเครือข่ายมีความ ครอบคลุม และมีการ ดำเนินกิจกรรมร่วมกัน
นางแดง ก้อนคำ (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	ปศุสัตว์ สาธารณสุข โรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพตำบลเขาสามสิบ องค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามสิบ ปศุสัตว์ สาธารณสุข	- ภาคีเครือข่ายมีความ ครอบคลุม และมีการ ดำเนินกิจกรรมร่วมกัน
นางสว่างไวย พิมพวงษ์ (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	ผู้ใหญ่บ้าน องค์การบริหารส่วนตำบล เขาสามสิบ โรงพยาบาลส่งเสริม สุขภาพส่วนตำบลเขาสามสิบ สาธารณสุข ปศุสัตว์	- ภาคีเครือข่ายมีความ ครอบคลุม และมีการ ดำเนินกิจกรรมร่วมกัน
นายทองหยุ่น สวนไรสง (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	ปศุสัตว์ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ตำบลเขาสามสิบ องค์การบริหารส่วน ตำบลเขาสามสิบ ปศุสัตว์ สาธารณสุข	- ภาคีเครือข่ายมีความ ครอบคลุม และมีการ ดำเนินกิจกรรมร่วมกัน

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ผู้ให้สัมภาษณ์	ความคิดเห็น	สรุปประเด็น
นางสงกรานต์ สีตั้ง (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	อาสาสมัครสาธารณสุขประจำ หมู่บ้าน ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเขา สามสิบ องค์การบริหารส่วนตำบลเขา สามสิบ	- ภาคีเครือข่ายมีความ ครอบคลุม และมีการ ดำเนินกิจกรรมร่วมกัน
นายทองแดง สโมสร (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	สาธารณสุข ปศุสัตว์ โรงพยาบาล โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเขา สามสิบ องค์การบริหารส่วนตำบลเขา สามสิบ ผู้ใหญ่บ้าน	- ภาคีเครือข่ายมีความ ครอบคลุม และมีการ ดำเนินกิจกรรมร่วมกัน
นางรัตเกล้า อุดง (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	สาธารณสุข ปศุสัตว์ โรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพตำบลเขาสามสิบ องค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามสิบ ปศุสัตว์ สาธารณสุข	- ภาคีเครือข่ายมีความ ครอบคลุม และมีการ ดำเนินกิจกรรมร่วมกัน
นายทเวา อุ่นเคน (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเขา สามสิบ องค์การบริหารส่วนตำบลเขา สามสิบ อาสาสมัครสาธารณสุข ประจำหมู่บ้าน	- ภาคีเครือข่ายมีความ ครอบคลุม และมีการ ดำเนินกิจกรรมร่วมกัน
นางสมบุญ ไกลสิงห์ (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	อาสาสมัครสาธารณสุขประจำ หมู่บ้าน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ตำบลเขาสามสิบ องค์การบริหารส่วน ตำบลเขาสามสิบ ปศุสัตว์ สาธารณสุข	- ภาคีเครือข่ายมีความ ครอบคลุม และมีการ ดำเนินกิจกรรมร่วมกัน
นายศุภชัย สิมศิริวัฒน์ (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน องค์การบริหาร ส่วนตำบลเขาสามสิบ โรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพส่วนตำบลเขาสามสิบ ปศุสัตว์ สาธารณสุข	- ภาคีเครือข่ายมีความ ครอบคลุม และมีการ ดำเนินกิจกรรมร่วมกัน

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ผู้ให้สัมภาษณ์	ความคิดเห็น	สรุปประเด็น
นางบุญมี แสงสุด (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	องค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามลือ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำ หมู่บ้าน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ตำบลเขาสามลือ	- ภาติเครือข่ายมีความ ครอบคลุม และมีการ ดำเนินกิจกรรมร่วมกัน
นายศิริชาติ สุกโด่ง (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	ภาติโรงพยาบาล ปศุสัตว์ องค์การ บริหารส่วนตำบลเขาสามลือ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพส่วน ตำบล โรงเรียน วัด	- ภาติเครือข่ายมีความ ครอบคลุม และมีการ ดำเนินกิจกรรมร่วมกัน

จากข้อมูลการให้สัมภาษณ์ ผู้วิจัยสามารถสรุปประเด็นในเรื่อง ภาติเครือข่ายในตำบล
เขาสามลือ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า
ในชุมชน พบว่า ภาติเครือข่าย ประกอบไปด้วย สาธารณสุข ปศุสัตว์ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
ทั้งระดับจังหวัด ระดับอำเภอ ระดับตำบล ผู้นำชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อาสาสมัครสาธารณสุข
ประจำหมู่บ้าน วัด โรงเรียน ทุกคนตระหนักในหน้าที่ และช่วยกันดำเนินกิจกรรมจนเป็นภาติ
เครือข่ายที่แน่นเหนียว ทำให้การดำเนินกิจกรรมประสบผลสำเร็จที่ชัดเจนจนได้รับรางวัลพระราชทาน
สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี ด้านการป้องกันและควบคุมโรค

ตารางที่ 10 สรุปประเด็น ภาติเครือข่ายในตำบลเขาสามลือ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว
ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชน

ประเด็น	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ
ภาติเครือข่ายมีความครอบคลุม และมีการดำเนิน กิจกรรมร่วมกัน	28	100.00

จากการสรุปประเด็น ภาติเครือข่ายในตำบลเขาสามลือ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว
ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชน พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า

ภาคีเครือข่ายมีความครอบคลุม ทั้ง 3 หน่วยงานหลัก สาธารณสุข ปศุสัตว์ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมีการดำเนินกิจกรรมแบบบูรณาการร่วมกัน คิดเป็นร้อยละ 100.00

การสนับสนุนความรู้ ผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นในประเด็นตัวชี้วัด การสนับสนุนความรู้ให้ประชาชนในตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชน สรุปนำเสนอในตารางที่ 11 ดังนี้

ตารางที่ 11 ผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นในประเด็นตัวชี้วัด การสนับสนุนความรู้ให้ประชาชนในตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชน

ผู้ให้สัมภาษณ์	ความคิดเห็น	สรุปประเด็น
ระดับจังหวัด		
นายอภิรัต กตัญญูตานนท์ (สัมภาษณ์, 31 สิงหาคม 2561)	มีการให้ความรู้ตรงโดยเจ้าหน้าที่ และผ่านอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน มีทั้งการประชาม หมู่บ้าน และออกเสียงตามสาย	- หน่วยงานภาครัฐมีการอบรมให้ความรู้ที่ทั่วถึง และประชาชนสามารถเข้าถึงและรับรู้ได้
นายไทยวิวัฒน์ วรรณสุข (สัมภาษณ์, 5 กันยายน 2561)	ปศุสัตว์จะไปให้ความรู้แก่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ประชาชน และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในเรื่องการป้องกันสุนัข การดูแลสัตว์เบื้องต้น	- หน่วยงานภาครัฐมีการอบรมให้ความรู้ที่ทั่วถึง และประชาชนสามารถเข้าถึงและรับรู้ได้
ระดับอำเภอ		
นายศวีรพงศ์ เกียรติมงคล (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	ปศุสัตว์เราจะร่วมกับสาธารณสุขไปให้ความรู้แก่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ประชาชน	- หน่วยงานภาครัฐมีการอบรมให้ความรู้ที่ทั่วถึง และประชาชนสามารถเข้าถึงและรับรู้ได้
นายเสกสิทธิ์ บุญสิทธิพันธ์ (สัมภาษณ์, 4 กันยายน 2561)	การให้ความรู้ มีการอบรมในส่วนของวิชาการ และช่วยประสานวิทยากรจากสาธารณสุข และปศุสัตว์มาอบรมให้ความรู้ประชาชน	- หน่วยงานภาครัฐมีการอบรมให้ความรู้ที่ทั่วถึง และประชาชนสามารถเข้าถึงและรับรู้ได้

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ผู้ให้สัมภาษณ์	ความคิดเห็น	สรุปประเด็น
น.ส.วารีย์ วาสนารวยรุ่ง (สัมภาษณ์, 4 กันยายน 2561)	โรงพยาบาลจะสนับสนุนด้านความรู้ วิชาการให้กับอาสาสมัครสาธารณสุข ประจำหมู่บ้าน และประชาชนในเรื่อง การดูแลตัวเองเบื้องต้นเมื่อถูกสุนัขกัด และเรื่องอื่น ๆ เป็นต้น	- หน่วยงานภาครัฐมีการ อบรมให้ความรู้ที่ทั่วถึง และประชาชนสามารถ เข้าถึงและรับรู้ได้
ระดับตำบล		
นายจรัญ ขำสุขเลิศ (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	องค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามลิบ ขอรับการสนับสนุนวิทยากรจาก โรงพยาบาล สาธารณสุข โรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพส่วนตำบล ปศุสัตว์มา ให้การอบรมการฉีดวัคซีนป้องกัน โรคพิษสุนัขบ้าให้กับอาสาสมัคร สาธารณสุขประจำหมู่บ้าน และให้ ความรู้เรื่องโรคพิษสุนัขบ้าแก่ ประชาชน	- หน่วยงานภาครัฐมีการ อบรมให้ความรู้ที่ทั่วถึง และประชาชนสามารถ เข้าถึงและรับรู้ได้
นายสุคใจ ประกอบผล (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	องค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามลิบ เราจะประสานขอรับการสนับสนุน วิทยากรมาให้ความรู้เรื่อง โรคพิษ สุนัขบ้าให้กับอาสาสมัครสาธารณสุข ประจำหมู่บ้าน และประชาชน	- หน่วยงานภาครัฐมีการ อบรมให้ความรู้ที่ทั่วถึง และประชาชนสามารถ เข้าถึงและรับรู้ได้

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ผู้ให้สัมภาษณ์	ความคิดเห็น	สรุปประเด็น
นางพิศมร เพิ่มพูน (สัมภาษณ์, 5 กันยายน 2561)	องค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามสิบ ประสานปศุสัตว์มาอบรมอาสาสมัคร สาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ให้ผ่าน เกณฑ์ เพื่อให้สามารถฉีดวัคซีนได้ ถ้า ไม่ผ่านการอบรมจะไม่สามารถฉีด วัคซีนให้แก่สุนัขได้ และประสาน สาธารณสุขมาให้ความรู้การดูแล สุขภาพเบื้องต้นเมื่อโดนสุนัขกัด และ ความรู้วิชาการเรื่องอื่น ๆ เป็นต้น	- หน่วยงานภาครัฐมีการ อบรมให้ความรู้ที่ทั่วถึง และประชาชนสามารถ เข้าถึงและรับรู้ได้
นายสิทธิพงษ์ ยังกระโทก (สัมภาษณ์, 3 กันยายน 2561)	หน่วยงานภาครัฐให้ความรู้กับ ประชาชนในวันประชุมอาสาสมัคร สาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ประชุม หมู่บ้าน ประชุมส่วนราชการ ให้ ความรู้ในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง โดย ปศุสัตว์ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ส่วนตำบล และสาธารณสุข	- หน่วยงานภาครัฐมีการ อบรมให้ความรู้ที่ทั่วถึง และประชาชนสามารถ เข้าถึงและรับรู้ได้
นายบุญนอม ฉุนกระโทก (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	สาธารณสุข ปศุสัตว์ ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ ระดับตำบล มาให้ความรู้ แก่ประชาชน เจ้าหน้าที่ อาสาสมัคร สาธารณสุขอย่างสม่ำเสมอ	- หน่วยงานภาครัฐมีการ อบรมให้ความรู้ที่ทั่วถึง และประชาชนสามารถ เข้าถึงและรับรู้ได้
นายอนุสรณ์ ฉาวเกียรติ (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	มีการให้ความรู้ ในการประชุม ประจำเดือน ปศุสัตว์ โรงพยาบาลเขา ฉกรรจ์ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ตำบลเขาสามสิบ บอกวิธีการล้างแผล การดูแลรักษาเบื้องต้น	- หน่วยงานภาครัฐมีการ อบรมให้ความรู้ที่ทั่วถึง และประชาชนสามารถ เข้าถึงและรับรู้ได้

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ผู้ให้สัมภาษณ์	ความคิดเห็น	สรุปประเด็น
นายสมพงษ์ แสนหาร (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	ปศุสัตว์ สาธารณสุข โรงพยาบาล โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเขา สามีสบ มาให้ความรู้แก่ประชาชน อาสาสมัครสาธารณสุข และเจ้าหน้าที่	- หน่วยงานภาครัฐมีการ อบรมให้ความรู้ที่ทั่วถึง และประชาชนสามารถ เข้าถึงและรับรู้ได้
นายไสว แสงสุด (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	ปศุสัตว์ สาธารณสุข มาอบรม อาสาสมัครสาธารณสุขและประชาชน ให้ความรู้การฉีดวัคซีน ให้ความรู้โรค พิษสุนัขบ้า ไขเลือดออก มาลาเรีย และโรคติดต่อ ฯลฯ	- หน่วยงานภาครัฐมีการ อบรมให้ความรู้ที่ทั่วถึง และประชาชนสามารถ เข้าถึงและรับรู้ได้
นางวินัย คำคำ (สัมภาษณ์, 5 กันยายน 2561)	ปศุสัตว์ มาให้ความรู้แก่อาสาสมัคร สาธารณสุขในการฉีดวัคซีนให้ผ่าน การอบรม เพื่อให้สามารถฉีดวัคซีน แก่สุนัขได้ การเก็บรักษาวัคซีน สาธารณสุขมาให้ความรู้การดูแล ตัวเองเบื้องต้นเมื่อถูกสุนัขกัด และ เรื่องโรคอื่น ๆ	- หน่วยงานภาครัฐมีการ อบรมให้ความรู้ที่ทั่วถึง และประชาชนสามารถ เข้าถึงและรับรู้ได้
ประชาชน		
นางบุญล้อม กำเนิด (สัมภาษณ์, 5 กันยายน 2561)	ตอนที่เขามีประชามหมู่บ้าน ก็มีหมอ มีปศุสัตว์มาให้ความรู้ เรื่องโรคต่าง ๆ เสมอ	- หน่วยงานภาครัฐมีการ อบรมให้ความรู้ที่ทั่วถึง และประชาชนสามารถ เข้าถึงและรับรู้ได้
นายพัฒนา ชาวเมือง (สัมภาษณ์, 5 กันยายน 2561)	ผมเห็นหมอกับปศุสัตว์มาให้ความ รู้อยู่ศาลากลางบ้าน บางทีก็มีเสียง ประชาสัมพันธ์จากหอกระจายข่าว	- หน่วยงานภาครัฐมีการ อบรมให้ความรู้ที่ทั่วถึง และประชาชนสามารถ เข้าถึงและรับรู้ได้

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ผู้ให้สัมภาษณ์	ความคิดเห็น	สรุปประเด็น
นางแดง ก้อนคำ (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	เขามีมาอบรมให้ความรู้อยู่ศาลากลาง หมู่บ้านเสมอ กับตอนประชาม หมู่บ้านก็มีหมอกับปศุสัตว์มาให้ ความรู้เรื่องโรคพิษสุนัขบ้า	- หน่วยงานภาครัฐมีการ อบรมให้ความรู้ที่ทั่วถึง และประชาชนสามารถ เข้าถึงและรับรู้ได้
นางสว่างไวย พิมพังษ์ (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	หมอเขาให้ความรู้เขาก็จะสอนวิธี ดูแลตัวเองเบื้องต้นเมื่อโดนสุนัขกัด ตั้งแต่ขั้นตอนการล้างแผลให้สะอาด ด้วยน้ำสบู่ แล้วรีบไปฉีดวัคซีน	- หน่วยงานภาครัฐมีการ อบรมให้ความรู้ที่ทั่วถึง และประชาชนสามารถ เข้าถึงและรับรู้ได้
นายทองหย่น สวานไชสง (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	ไปเข้าร่วมประชามตลอด เพราะมี หมอ มีปศุสัตว์มาให้ความรู้เรื่องโรค พิษสุนัขบ้า ไข่เลือดออก มาลาเรีย เรา จะได้ป้องกันและดูแลตัวเองได้	- หน่วยงานภาครัฐมีการ อบรมให้ความรู้ที่ทั่วถึง และประชาชนสามารถ เข้าถึงและรับรู้ได้
นางสงกรานต์ สีตั้ง (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	หมอกับปศุสัตว์มาให้ความรู้เราตอน ประชามหมู่บ้าน ผู้ใหญ่บ้านก็ กระจายความรู้ทางหอกระจายข่าว หมู่บ้าน	- หน่วยงานภาครัฐมีการ อบรมให้ความรู้ที่ทั่วถึง และประชาชนสามารถ เข้าถึงและรับรู้ได้
นายทองแดง สโมสร (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	เขามีประชามที่ไร หมอกับปศุสัตว์ก็ เข้ามาให้ความรู้เสมอ มาสอนวิธี ป้องกันและดูแลตัวเองจากสุนัข และการดูแลและป้องกันโรคต่าง ๆ	- หน่วยงานภาครัฐมีการ อบรมให้ความรู้ที่ทั่วถึง และประชาชนสามารถ เข้าถึงและรับรู้ได้
นางรัตเกล้า อุดง (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	เข้าร่วมประชามบ้างไม่ได้ไปบ้าง แต่ทุกครั้งที่ไปจะมีหมอ มีปศุสัตว์มา ให้ความรู้เรื่องโรคพิษสุนัขบ้า ไข่เลือดออก มาลาเรีย เราจะได้ ป้องกันและดูแลตัวเองได้	- หน่วยงานภาครัฐมีการ อบรมให้ความรู้ที่ทั่วถึง และประชาชนสามารถ เข้าถึงและรับรู้ได้

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ผู้ให้สัมภาษณ์	ความคิดเห็น	สรุปประเด็น
นายทเวา อุ่นเคน (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	เขามีประชคมหมู่บ้าน ก็มีหมอ มีปศุสัตว์มาให้ความรู้เรื่อง โรคต่างๆ เสมอ เราก็ได้ไปเข้าร่วมบ้าง	- หน่วยงานภาครัฐมีการ อบรมให้ความรู้ที่ทั่วถึง และประชาชนสามารถ เข้าถึงและรับรู้ได้
นางสมบุญ ไกลสิงห์ (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	หมอกับปศุสัตว์ก็เข้ามาให้ความรู้ เสมอ มาสอนวิธีป้องกันและดูแล ตัวเองจากสุนัข และการดูแลและ ป้องกันโรคต่าง ๆ	- หน่วยงานภาครัฐมีการ อบรมให้ความรู้ที่ทั่วถึง และประชาชนสามารถ เข้าถึงและรับรู้ได้
นายศุภชัย สิมศิริวัฒน์ (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	หมอเขามาให้ความรู้ เขาก็จะสอนวิธี ดูแลตัวเองเบื้องต้นเมื่อโดนสุนัขกัด	- หน่วยงานภาครัฐมีการ อบรมให้ความรู้ที่ทั่วถึง และประชาชนสามารถ เข้าถึงและรับรู้ได้
นางบุญมี แสงสุด (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	หมอกับปศุสัตว์มาให้ความรู้ อยู่ศาลากลางบ้าน บางทีก็มีเสียง ประชาสัมพันธ์จากหอกระจายข่าว	- หน่วยงานภาครัฐมีการ อบรมให้ความรู้ที่ทั่วถึง และประชาชนสามารถ เข้าถึงและรับรู้ได้
นายศิริชาติ สุกโต้ง (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	มีการจัดอบรมให้ความรู้อยู่ศาลากลาง หมู่บ้านเสมอ และตอนประชคม หมู่บ้านก็มีหมอกับปศุสัตว์มาให้ ความรู้เรื่องโรคพิษสุนัขบ้า	- หน่วยงานภาครัฐมีการ ให้ความรู้ที่ทั่วถึง และ ประชาชนสามารถ เข้าถึงได้

จากข้อมูลการให้สัมภาษณ์ ผู้วิจัยสามารถสรุปประเด็นในเรื่อง การสนับสนุนความรู้ให้ประชาชนในตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชน พบว่า หน่วยงานภาครัฐ สาธารณสุข ปศุสัตว์ มีการเข้ามาให้ความรู้แก่ประชาชนในพื้นที่เสมอ เพื่อให้ประชาชนเกิดความตระหนักและได้รับความรู้ที่ถูกต้องในเรื่องการป้องกันและควบคุมโรค โดยเฉพาะการดำเนินกิจกรรมป้องกันและกำจัดโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชนให้หมดไป

ตารางที่ 12 สรุปประเด็น การสนับสนุนความรู้ให้ประชาชนในตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชน

ประเด็น	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ
หน่วยงานภาครัฐมีการอบรมให้ความรู้ที่ทั่วถึง และประชาชนสามารถเข้าถึงและรับรู้ได้	28	100.00

จากการสรุปประเด็น การสนับสนุนความรู้ให้ประชาชนในตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชน พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า หน่วยงานภาครัฐ ทั้ง 3 สาธารณสุข ภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการดำเนินกิจกรรมแบบบูรณาการการอบรมให้ความรู้ที่ทั่วถึงร่วมกัน และประชาชนสามารถเข้าถึงและรับรู้ได้ คิดเป็นร้อยละ 100.00

การสร้างมาตรฐานในชุมชน ผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นในประเด็นตัวชี้วัด การสร้างมาตรฐานในชุมชนของประชาชนในตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชน สรุปนำเสนอในตารางที่ 13 ดังนี้

ตารางที่ 13 ผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นในประเด็นตัวชี้วัด การสร้างมาตรฐานในชุมชนของประชาชนในตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชน

ผู้ให้สัมภาษณ์	ความคิดเห็น	สรุปประเด็น
ระดับจังหวัด		
นายอภิรัตน์ กตัญญูตานนท์ (สัมภาษณ์, 31 สิงหาคม 2561)	ชุมชนมีการควบคุมการย้ายสุนัข โดยใส่ป้ายห้อยคอ เพื่อป้องกันสุนัขพลัดถิ่น	- ใส่ป้ายห้อยคอ
นายไทยวิวัฒน์ วรรณสุข (สัมภาษณ์, 5 กันยายน 2561)	ชุมชนมีกระบวนการขึ้นทะเบียนสุนัขในพื้นที่ กำจัดจำนวน ป้ายห้อยคอ หรือเครื่องหมายสัตว์ที่เข้าออก	- ใส่ป้ายห้อยคอ - สมุดประจำตัวสุนัข - ขึ้นทะเบียนสุนัข

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ผู้ให้สัมภาษณ์	ความคิดเห็น	สรุปประเด็น
ระดับอำเภอ		
นายศวีรพงศ์ เกียรติามรงค์ (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	ชุมชนมีการลงทะเบียนสุนัขหรือการ สำรวจ และมีป้ายห้อยคอสุนัขที่มี เจ้าของ	- ใส่ป้ายห้อยคอ - สมุดประจำตัวสุนัข - ขึ้นทะเบียนสุนัข
นายเสกสิทธิ์ บุญสิทธิพันธ์ (สัมภาษณ์, 4 กันยายน 2561)	มีการลงทะเบียนสุนัข สำรวจสุนัข เป็นประจำ เพื่อจัดทำโครงการซื้อ วัคซีนและเครื่องหมายสัตว์ที่เข้าออก	- ขึ้นทะเบียนสุนัข - สมุดประจำตัวสุนัข
น.ส.วารีย์ วาสนารวยรุ่ง (สัมภาษณ์, 4 กันยายน 2561)	ชุมชนมีการสำรวจข้อมูลและมีสมุด ประจำตัวสุนัขทุกตัว และสุนัขที่ฉีด วัคซีนจะได้รับป้ายห้อยคอ	- ใส่ป้ายห้อยคอ - สมุดประจำตัวสุนัข - ขึ้นทะเบียนสุนัข
ระดับตำบล		
นายเจริญ ขำสุขเลิศ (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	ทางองค์การบริหารส่วนตำบลจะมี สมุดประจำตัวสุนัข ไปแจกตาม ครัวเรือนเพื่อสำรวจจำนวนสุนัขใน พื้นที่และจัดซื้อวัคซีน	- ใส่ป้ายห้อยคอ - สมุดประจำตัวสุนัข - ขึ้นทะเบียนสุนัข
นายสุคใจ ประกอบผล (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	ทุกครัวเรือนจะมีสมุดประจำตัวสุนัข เพื่อใช้สำรวจและจัดซื้อวัคซีน และ สุนัขที่ฉีดวัคซีนแล้วจะมีป้ายห้อยคอ	- ใส่ป้ายห้อยคอ - สมุดประจำตัวสุนัข - ขึ้นทะเบียนสุนัข
นางพิศมร เพิ่มพูน (สัมภาษณ์, 5 กันยายน 2561)	ทางองค์การบริหารส่วนตำบลจะแจก สมุดประจำตัวสุนัขให้ทุกครัวเรือน เพื่อใช้สำรวจและจัดซื้อวัคซีน และ สุนัขที่ฉีดวัคซีนแล้วจะมีป้ายห้อยคอ	- ใส่ป้ายห้อยคอ - สมุดประจำตัวสุนัข - ขึ้นทะเบียนสุนัข
นายสิทธิพงษ์ ชังกระโทก (สัมภาษณ์, 3 กันยายน 2561)	มีการสำรวจสุนัขในพื้นที่ทุก ครัวเรือน เพื่อขึ้นทะเบียน และสุนัขที่ ฉีดวัคซีนแล้วจะมีป้ายห้อยคอ	- ใส่ป้ายห้อยคอ - สมุดประจำตัวสุนัข - ขึ้นทะเบียนสุนัข

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ผู้ให้สัมภาษณ์	ความคิดเห็น	สรุปประเด็น
นายบุญนอม ฉุนกระโทก (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	มีการสำรวจข้อมูลและมีสมุด ประจำตัวสุนัขทุกตัว และสุนัขที่ฉีด วัคซีนจะได้รับป้ายห้อยคอ	- ใส่ป้ายห้อยคอ - สมุดประจำตัวสุนัข - ขึ้นทะเบียนสุนัข
นายอนุสรณ์ ฉาวเกียรติ (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	สุนัขที่เราฉีดวัคซีน เราจะมีป้ายห้อย คอ สุนัขที่อื่นมาเราจะรู้ว่าจะไม่ใช่สุนัข ในพื้นที่เรา และมีสมุดประจำตัวสุนัข	- ใส่ป้ายห้อยคอ - สมุดประจำตัวสุนัข - ขึ้นทะเบียนสุนัข
นายสมพงษ์ แสนหาร (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	หมู่บ้านเรามีการสำรวจสุนัขในพื้นที่ ทุกครัวเรือน เพื่อขึ้นทะเบียน และ สุนัขที่ฉีดวัคซีนแล้วจะมีป้ายห้อยคอ	- ใส่ป้ายห้อยคอ - สมุดประจำตัวสุนัข - ขึ้นทะเบียนสุนัข
นายไสว แสงสุด (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	สุนัขทุกตัวที่ฉีดวัคซีนแล้วจะมีการ เอาป้ายห้อยขอมานำห้อยไว้ และ มาตรการที่สำคัญคือทุกครัวเรือนต้อง มีสมุดคู่มือประจำตัวสุนัข แต่ก่อน ไม่มีทำให้วัคซีนขาด เพราะขาดการ สำรวจ	- ใส่ป้ายห้อยคอ - สมุดประจำตัวสุนัข - ขึ้นทะเบียนสุนัข
นางวินัย คำคำ (สัมภาษณ์, 5 กันยายน 2561)	ทางอาสาสมัครสาธารณสุขประจำ หมู่บ้าน จะนำสมุดประจำตัวสุนัขไป แจกทุกครัวเรือน เพื่อใช้บันทึกข้อมูล สุนัขในหมู่บ้าน และเป็นข้อมูลในการ จัดซื้อวัคซีนให้เพียงพอ สุนัขที่ได้รับ วัคซีนแล้วจะมีป้ายห้อยขอ เพื่อ ป้องกันสุนัขพลัดถิ่นจากที่อื่น	- ใส่ป้ายห้อยคอ - สมุดประจำตัวสุนัข - ขึ้นทะเบียนสุนัข
ประชาชน		
นางบุญล้อม กำเนิด (สัมภาษณ์, 5 กันยายน 2561)	อาสาสมัครสาธารณสุขจะนำสมุด ประจำตัวสุนัขมาสำรวจข้อมูล สุนัขที่ ได้รับวัคซีนแล้วจะมีป้ายห้อยคอ	- ใส่ป้ายห้อยคอ - สมุดประจำตัวสุนัข - ขึ้นทะเบียนสุนัข

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ผู้ให้สัมภาษณ์	ความคิดเห็น	สรุปประเด็น
นายพัฒนา ชาวเมือง (สัมภาษณ์, 5 กันยายน 2561)	สุนัขทุกตัวที่ฉีดวัคซีนแล้วจะมีการ เอาป้ายห้อยขอมานำป้ายไว้ และ มาตรการที่สำคัญคือทุกครัวเรือนต้อง มีสมุดคู่มือประจำตัวสุนัข	- ใส่ป้ายห้อยคอ - สมุดประจำตัวสุนัข - ขึ้นทะเบียนสุนัข
นางแดง ก้อนคำ (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	อาสาสมัครสาธารณสุขจะประจำ หมู่บ้านสำรวจสุนัขในพื้นที่ทุก ครัวเรือน เพื่อขึ้นทะเบียน และสุนัขที่ ฉีดวัคซีนแล้วจะมีป้ายห้อยคอ	- ใส่ป้ายห้อยคอ - สมุดประจำตัวสุนัข - ขึ้นทะเบียนสุนัข
นางสว่างไวย พิมพิวงษ์ (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	ผู้ใหญ่บ้านจะนำสมุดประจำตัวสุนัข มาสำรวจข้อมูล สุนัขและแมวที่ได้รับ วัคซีนแล้วจะมีป้ายห้อยคอ	- ใส่ป้ายห้อยคอ - สมุดประจำตัวสุนัข - ขึ้นทะเบียนสุนัข
นายทองหุ่ย สวนไรสง (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	ที่ครัวเรือนจะมีสมุดประจำตัวสุนัข และสุนัขที่ฉีดวัคซีนแล้วจะมีป้าย ห้อยคอ	- ใส่ป้ายห้อยคอ - สมุดประจำตัวสุนัข - ขึ้นทะเบียนสุนัข
นางสงกรานต์ สีตั้ง (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	อาสาสมัครสาธารณสุข มีการสำรวจ ข้อมูลและมีสมุดประจำตัวสุนัข สุนัขที่ฉีดวัคซีนจะได้รับป้ายห้อยคอ	- ใส่ป้ายห้อยคอ - สมุดประจำตัวสุนัข - ขึ้นทะเบียนสุนัข
นายทองแดง สโมสร (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	สุนัขที่ได้รับวัคซีนแล้วจะมีป้ายห้อย คอ เพื่อป้องกันสุนัขพลัดถิ่น	- ใส่ป้ายห้อยคอ
นางรัตเกล้า อุดง (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	อาสาสมัครสาธารณสุขประจำ หมู่บ้าน มีการสำรวจข้อมูล มีสมุด ประจำตัวสุนัขทุกตัว สุนัขที่ฉีดวัคซีน แล้วจะได้รับป้ายห้อยคอ	- ใส่ป้ายห้อยคอ - สมุดประจำตัวสุนัข - ขึ้นทะเบียนสุนัข
นายเทวา อุ่นเคน (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	มาตรการที่สำคัญคือทุกครัวเรือนต้อง มีสมุดคู่มือประจำตัวสุนัข สุนัขทุกตัว ที่ฉีดวัคซีน จะมีการเอาป้ายห้อยคอ	- ใส่ป้ายห้อยคอ - สมุดประจำตัวสุนัข - ขึ้นทะเบียนสุนัข

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ผู้ให้สัมภาษณ์	ความคิดเห็น	สรุปประเด็น
นางสมบุญ ไกลสิงห์ (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	มีสมุดประจำตัวสุนัข และสุนัขที่ฉีด วัคซีนแล้วจะมีป้ายห้อยคอ	- ใส่ป้ายห้อยคอ - สมุดประจำตัวสุนัข - ขึ้นทะเบียนสุนัข
นายศุภชัย สิมศิริวัฒน์ (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	อาสาสมัครสาธารณสุขประจำ หมู่บ้าน จะนำสมุดประจำตัวสุนัขมา สำรวจข้อมูล สุนัขที่ได้รับวัคซีนแล้ว จะมีป้ายห้อยคอ	- ใส่ป้ายห้อยคอ - สมุดประจำตัวสุนัข - ขึ้นทะเบียนสุนัข
นางบุญมี แสงสุด (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	ผู้ใหญ่บ้านจะนำสมุดประจำตัวสุนัข มาสำรวจข้อมูลร่วมกับอาสาสมัคร สาธารณสุขประจำหมู่บ้าน สุนัขที่ ได้รับวัคซีนแล้วจะมีป้ายห้อยคอ	- ใส่ป้ายห้อยคอ - สมุดประจำตัวสุนัข - ขึ้นทะเบียนสุนัข
นายศิริชาติ สุกโค้ง (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	สุนัขที่ได้รับวัคซีนแล้วจะมีป้ายห้อย คอ มีสมุดประจำตัวสุนัข	- ใส่ป้ายห้อยคอ - สมุดประจำตัวสุนัข - ขึ้นทะเบียนสุนัข

จากข้อมูลการให้สัมภาษณ์ ผู้วิจัยสามารถสรุปประเด็นในเรื่อง การสร้างมาตรฐาน
ในชุมชนของประชาชนในตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว ในการป้องกัน
และแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชน พบว่า ชุมชนตำบลเขาสามสิบ มีการสร้างมาตรฐาน
ที่ชัดเจน ตั้งแต่ขั้นตอนแรกการสำรวจข้อมูลสุนัข โดยสมุดประจำตัวสุนัขให้ทุกครัวเรือน เพื่อเป็น
ข้อมูลในการจัดซื้อวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าให้ครอบคลุมจำนวนสุนัขในพื้นที่ และสุนัข
ที่ได้รับการฉีดวัคซีนแล้วจะมีป้ายห้อยคอ เพื่อระบุว่าเป็นสุนัขในพื้นที่เพื่อป้องกันสุนัขจรจัด
และสุนัขพลัดถิ่น

ตารางที่ 14 สรุปประเด็น การสร้างมาตรฐานในชุมชนของประชาชนในตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชน

ประเด็น	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ
1. ใส่ป้ายห้อยคอ	26	92.85
2. สมุดประจำตัวสุนัข	25	89.28
3. ขึ้นทะเบียนสุนัข	25	89.28

จากการสรุปประเด็น การสร้างมาตรฐานในชุมชนของประชาชนในตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชน พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า การใส่ป้ายห้อยคอให้แก่สุนัขที่ได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าแล้ว จะเป็นการระบุสุนัขมีเจ้าของ และเพื่อป้องกันสุนัขพลัดถิ่น คิดเป็นร้อยละ 92.85 รองลงมา คือ ทุกครัวเรือนต้องมีการขึ้นทะเบียนสุนัข โดยมีสมุดประจำตัวสุนัขในการขึ้นทะเบียนในชุมชน คิดเป็นร้อยละ 89.28 ตามลำดับ

การเข้าถึงบริการทางการแพทย์ ผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นในประเด็นตัวชี้วัด การเข้าถึงบริการทางการแพทย์ของประชาชนในตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว ในการป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า สรุปนำเสนอในตารางที่ 15 ดังนี้

ตารางที่ 15 ผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นในประเด็นตัวชี้วัด การเข้าถึงบริการทางการแพทย์ของประชาชน ในตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว ในการป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า

ผู้ให้สัมภาษณ์	ความคิดเห็น	สรุปประเด็น
ระดับจังหวัด		
นายอภิรัตน์ กัตัญญานันท์ (สัมภาษณ์, 31 สิงหาคม 2561)	ประชาชนเข้าถึงการให้บริการรักษาได้ทุกคนตามระบบและสิทธิ	ประชาชนเข้าถึงการให้บริการรักษาได้ทุกคนตามระบบและสิทธิอย่างเหมาะสม

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ผู้ให้สัมภาษณ์	ความคิดเห็น	สรุปประเด็น
นายไทยวิวัฒน์ วรรณสุข (สัมภาษณ์, 5 กันยายน 2561)	โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล อาสาสมัครสาธารณสุขในพื้นที่ เป็น ตัวเชื่อม สังกัดโรงพยาบาล และ ประชาชนได้รับการบริการที่ เหมาะสม	ประชาชนเข้าถึงการ ให้บริการรักษาได้ทุกคน ตามระบบและสิทธิอย่าง เหมาะสม
ระดับอำเภอ		
นายศวีรพงศ์ เกียรติามรงค์ (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการทาง โรงพยาบาลตามสิทธิ และได้รับการ บริการอย่างเหมาะสม โดยเฉพาะเรื่อง โรคพิษสุนัขบ้า เป็นความตระหนัก ของทุกฝ่ายที่ต้องดูแลอย่างใกล้ชิด	ประชาชนเข้าถึงการ ให้บริการรักษาได้ทุกคน ตามระบบและสิทธิอย่าง เหมาะสม
นายเสกสิทธิ์ บุญสิทธิพันธ์ (สัมภาษณ์, 4 กันยายน 2561)	เมื่อถูกสุนัขกัด ประชาชนทุกคนมี สิทธิได้รับการฉีดวัคซีน และสามารถ เข้ารับการรักษาตามระบบและสิทธิ ของตัวเองได้ทุกโรงพยาบาล	ประชาชนเข้าถึงการ ให้บริการรักษาได้ทุกคน ตามระบบและสิทธิอย่าง เหมาะสม
น.ส.วารีย์ วาสนารวยรุ่ง (สัมภาษณ์, 4 กันยายน 2561)	ประชาชนสามารถรับบริการการ รักษาได้ทุกคนตามระบบและสิทธิ โดยเฉพาะโรคพิษสุนัขบ้า ทุกคน จะต้องได้รับการฉีดวัคซีนเมื่อถูกสุนัข กัด	- ประชาชนได้รับบริการ การรักษาได้ทุกคนตาม ระบบและสิทธิ
ระดับตำบล		
นายเจริญ ขำสุขเลิศ (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	เมื่อถูกสุนัขกัดชาวบ้านจะไป โรงพยาบาล ชาวบ้านให้ข้อมูลว่า ไป แล้วได้ฉีดยาเลย เพราะทุกคน ตระหนักถึงอันตรายจากโรคพิษสุนัข บ้า โรงพยาบาลตระหนักในหน้าที่ และบทบาทที่จะให้การรักษาผู้ป่วย	- ประชาชนได้รับบริการ การรักษาได้ทุกคนตาม ระบบและสิทธิ

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ผู้ให้สัมภาษณ์	ความคิดเห็น	สรุปประเด็น
นายสุคใจ ประกอบผล (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	ประชาชนทุกคนมีสิทธิได้รับการฉีด วัคซีน และสามารถเข้ารับการรักษา ตามระบบและสิทธิของตัวเองได้ทุก โรงพยาบาลอย่างเหมาะสม	- ประชาชนได้รับบริการ การรักษาได้ทุกคนตาม ระบบและสิทธิ
นางพิศมร เพิ่มพูน (สัมภาษณ์, 5 กันยายน 2561)	เมื่อถูกสุนัขกัดชาวบ้านจะไป โรงพยาบาล เพราะทุกคนตระหนักถึง อันตรายจากโรคพิษสุนัขบ้า ชาวบ้าน ไปโรงพยาบาลได้ฉีดทุกราย	- ประชาชนได้รับบริการ การรักษาได้ทุกคนตาม ระบบและสิทธิ
นายสิทธิพงษ์ ยังกระโทก (สัมภาษณ์, 3 กันยายน 2561)	ประชาชนเข้าถึงบริการได้อย่าง เหมาะสม ถ้าโดนสุนัขหรือแมวข่วนก็ สามารถไปฉีดวัคซีนที่โรงพยาบาลได้ ทุกคน	- ประชาชนได้รับบริการ การรักษาได้ทุกคนตาม ระบบและสิทธิ
นายบุญนอม ฉุนกระโทก (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	ชาวบ้านมีความตระหนัก เมื่อโดน สุนัขกัดหรือโดนข่วน ชาวบ้านเขาจะ ไปโรงพยาบาลเองเลย ใครโดนกัด ชาวบ้านก็จะมาบอกผู้ใหญ่บ้าน บอก อาสาสมัครสาธารณสุข พวกเราก็จะ ติดตามดูแล ให้ไปฉีดวัคซีน บางทีก็ จะพากันไปส่งโรงพยาบาล	- ประชาชนได้รับบริการ การรักษาได้ทุกคนตาม ระบบและสิทธิ
นายอนุสรณ์ ฉาวเกียรติ (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	ชาวบ้านไปหาหมอที่โรงพยาบาลเพื่อ ฉีดวัคซีน กลับมาเราก็จะไปติดตาม เขา เขาก็จะบอกว่าได้รับการฉีดวัคซีน จากโรงพยาบาลแล้ว และได้รับการ ฉีดวัคซีนอย่างรวดเร็วมาก	- ประชาชนได้รับบริการ การรักษาได้ทุกคนตาม ระบบและสิทธิ

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ผู้ให้สัมภาษณ์	ความคิดเห็น	สรุปประเด็น
นายสมพงษ์ แสนหาร (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	ส่วนมากไม่มีปัญหาเรื่องการได้รับ การฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า ทุกคนไปและกลับมาบอกในทาง เดียวกันว่าได้รับการดูแลเอาใจใส่ อย่างดี	- ประชาชนได้รับการ การรักษาได้ทุกคนตาม ระบบและสิทธิ
นายไสว แสงสุด (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	เมื่อชาวบ้านโดนสุนัขกัด เขาจะทำ ความสะอาดแผลให้สะอาด แล้วไป ฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าที่ โรงพยาบาลทันที	- ประชาชนได้รับการ การรักษาได้ทุกคนตาม ระบบและสิทธิ
นางวินัย คำคำ (สัมภาษณ์, 5 กันยายน 2561)	คนที่โดนหมาแมวกัด ให้ทำความ สะอาดแผลด้วยสบู่หรือแอลกอฮอล์ ให้สะอาด แล้วไปฉีดวัคซีนที่ โรงพยาบาล บางรายอาสาสมัคร สาธารณสุข เราจะติดตาม ดูแล และพาไปฉีดวัคซีนถึงโรงพยาบาล	- ประชาชนได้รับการ การรักษาได้ทุกคนตาม ระบบและสิทธิ
ประชาชน		
นางบุญล้อม กำเนิด (สัมภาษณ์, 5 กันยายน 2561)	เห็นข้างบ้านโดนสุนัขกัด เขาก็ไปฉีด วัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าที่ โรงพยาบาล เขาบอกว่าไปถึงหมอซัก ประวัติแล้วก็ทำการฉีดวัคซีนให้เลย	- ประชาชนได้รับการ การรักษาได้ทุกคนตาม ระบบและสิทธิ
นายพัฒนา ชาวเมือง (สัมภาษณ์, 5 กันยายน 2561)	ผมก็ไม่เคยโดนกัด แต่เพื่อนบ้านบอก ว่าถ้าโดนสุนัขกัดให้ไปฉีดวัคซีนที่ โรงบาล ได้รับการฉีดวัคซีนทุกราย	- ประชาชนได้รับการ การรักษาได้ทุกคนตาม ระบบและสิทธิ

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ผู้ให้สัมภาษณ์	ความคิดเห็น	สรุปประเด็น
นางแดง ก้อนคำ (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	ดูข่าวจากโทรทัศน์และข่าวสารใน เรื่องโรคพิษสุนัขบ้า รู้สึกตระหนก และกลัวในอันตราย หลานที่โดนกัดก็ พาไปโรงพยาบาลเพื่อรับการฉีด วัคซีนทันที	- ประชาชนได้รับบริการ การรักษาได้ทุกคนตาม ระบบและสิทธิ
นางสว่างไว พิณพวงษ์ (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	ถ้าโดนสุนัขกัด ก็ไปฉีดวัคซีน ป้องกันที่โรงพยาบาลได้ทันที แต่ต้อง ทำความสะอาดแผลให้สะอาดก่อนนะ แต่เราก็ยังไม่เคยโดนกัดสักทีนะ	- ประชาชนได้รับบริการ การรักษาได้ทุกคนตาม ระบบและสิทธิ
นายทองหุ่ย สวนไชสง (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	ถ้าเราโดนกัดต้องไปฉีดวัคซีน ผมไม่ เคยโดนสุนัขกัด เห็นเพื่อนบ้านโดน กัดเขาก็ออกไปโรงพยาบาลได้ฉีด วัคซีนทันที	- ประชาชนได้รับบริการ การรักษาได้ทุกคนตาม ระบบและสิทธิ
นางสงกรานต์ สีตั้ง (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	เมื่อโดนสุนัขกัดให้ทำความสะอาด แผลให้สะอาด แล้วไปฉีดวัคซีนที่ โรงพยาบาลอันนี้ ประชาชนใน หมู่บ้านทราบทุกคน	- ประชาชนได้รับบริการ การรักษาได้ทุกคนตาม ระบบและสิทธิ
นายทองแดง สโมสร (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	ก็ไม่เคยโดนสุนัขกัด แต่คนที่โดน สุนัขกัด ก็พากันไปฉีดวัคซีนที่ โรงพยาบาล	- ประชาชนได้รับบริการ การรักษาได้ทุกคนตาม ระบบและสิทธิ
นางรัตเกล้า อุดง (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	เคยโดนสุนัขตัวเองกัด ก็ไปฉีดวัคซีน ที่โรงพยาบาลได้เลยทันที	- ประชาชนได้รับบริการ การรักษาได้ทุกคนตาม ระบบและสิทธิ
นายท้าว อุ่นเคน (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	สุนัขที่บ้านคุณ มันชอบกัดคน เพื่อน บ้านที่โดนกัด ผมก็ดูแลพาไปฉีด วัคซีนที่โรงพยาบาลอยู่เรื่อย	- ประชาชนได้รับบริการ การรักษาได้ทุกคนตาม ระบบและสิทธิ

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ผู้ให้สัมภาษณ์	ความคิดเห็น	สรุปประเด็น
นางสมบุญ ไกลสิงห์ (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	เคยโดนสุนัขข้างบ้านกัด เขาก็พาไป ฉีดวัคซีนที่โรงพยาบาล พยาบาลก็ ดูแลและฉีดวัคซีนและดูแลอย่างดี	- ประชาชนได้รับบริการ การรักษาได้ทุกคนตาม ระบบและสิทธิ
นายศุภชัย สิมศิริวัฒน์ (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	พาภรรยาไปฉีดวัคซีนที่โรงพยาบาล พยาบาลเขาดูแลและรักษาอย่าง เหมาะสม	- ประชาชนได้รับบริการ การรักษาได้ทุกคนตาม ระบบและสิทธิ
นางบุญมี แสงสุด (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	เห็นข้างบ้านเขาโดนสุนัขกัด เขาก็พา กันไปฉีดวัคซีนที่โรงพยาบาล	- ประชาชนได้รับบริการ การรักษาได้ทุกคนตาม ระบบและสิทธิ
นายศิริชาติ สุกโด่ง (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)	ผมไม่เคยโดนกัด แต่เห็นคนที่เขาโดน สุนัขกัด ก็พากันไปฉีดวัคซีนที่ โรงพยาบาล ได้รับการดูแลทุกคน	- ประชาชนได้รับบริการ การรักษาได้ทุกคนตาม ระบบและสิทธิ

จากข้อมูลการให้สัมภาษณ์ ผู้วิจัยสามารถสรุปประเด็นในเรื่อง การเข้าถึงบริการทาง
การรักษาของประชาชนในตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว ในการป้องกันโรค
พิษสุนัขบ้า พบว่า ประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงการให้บริการรักษาได้ทุกคนตามระบบและสิทธิ
อย่างเหมาะสม ทั้งโรคพิษสุนัขบ้า เป็นโรคที่เป็นปัญหาสำคัญของประเทศไทย จึงเป็นโรค
ที่ทุกหน่วยงานโดยเฉพาะกระทรวงสาธารณสุขให้ความสำคัญแก่โรคนี้นมากในเรื่องการรักษา
ผู้ป่วยให้ได้รับการรักษาที่เหมาะสมที่สุด

ตารางที่ 16 สรุปประเด็น การเข้าถึงบริการทางการรักษาของประชาชนในตำบลเขาสามสิบ
อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชน

ประเด็น	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ
ประชาชนได้รับบริการการรักษาได้ทุกคน ตามระบบและสิทธิ	28	100.00

จากการสรุปประเด็น การเข้าถึงบริการทางการแพทย์ของประชาชนในตำบลเขาสามลือบ อำเภอเขาคกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชน พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ประชาชนสามารถได้รับสิทธิบริการการรักษาได้ทุกคน ตามระบบและสิทธิของตัวเอง คิดเป็นร้อยละ 100.00

สรุปผลการวิเคราะห์

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้สัมภาษณ์ ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของการนำกลยุทธ์ One health ไปปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า (Rabies free zone) ตำบลเขาสามลือบ อำเภอเขาคกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว ตามข้อคำถามสัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ สามารถสรุปประเด็นได้ ดังนี้

ตารางที่ 17 สรุปประเด็น ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของการนำกลยุทธ์ One health ไปปฏิบัติ เพื่อแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า (Rabies free zone) ตำบลเขาสามลือบ อำเภอเขาคกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว

ปัจจัยด้าน	สรุปประเด็นความสำเร็จ
1. ความเข้มแข็ง	<ol style="list-style-type: none"> 1. อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านตำบลเขาสามลือบ มีความเข้มแข็งและมีจิตอาสา มุ่งมั่นที่จะทำเพื่อประโยชน์ส่วนร่วมของพี่น้องในตำบล 2. ผู้นำชุมชนตำบลเขาสามลือบมีความเข้มแข็งในเรื่องการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชน 3. องค์กรบริหารส่วนตำบลเขาสามลือบมีความเข้มแข็ง มีนโยบายในการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชน 4. ภาครีเครือข่ายตั้งแต่ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ ระดับตำบล อาทิ ปศุสัตว์ สาธารณสุข องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ความสำคัญและช่วยกันดำเนินกิจกรรมและแก้ไขปัญหาในพื้นที่ 5. ประชาชนมีความร่วมมือ มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม และรับฟังพร้อมปฏิบัติตามด้วยความยินดี

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ปัจจัยด้าน	สรุปประเด็นความสำเร็จ
2. การมีส่วนร่วมของประชาชน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ประชาชนมีความร่วมมือ และตระหนักในเรื่องของโรคพิษสุนัขบ้า และโรคระบาด ทำให้เกิดการขับเคลื่อนกิจกรรมที่ดี 2. ประชาชนมีความร่วมมือ ว่าไงว่าตามกัน มีความรักใคร่สามัคคีกัน
3. ทรัพยากร	<ol style="list-style-type: none"> 1. การสนับสนุนทรัพยากร โดยเฉพาะวัคซีน ได้รับการสนับสนุนด้วยงบประมาณองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเขาสามสิบทำหนังสือขอสนับสนุนวัคซีนขึ้นมาให้องค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามสิบสนับสนุน 3. การดำเนินการกิจกรรมและความร่วมมือระหว่างหน่วยงานทำให้เกิดการประสานและขอรับการสนับสนุนวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าได้อย่างเพียงพอ 4. ตำบลมีการทำการสำรวจจำนวนสุนัขในพื้นที่ที่ชัดเจน ทำให้ไม่มีการตกหล่นสุนัขที่ไม่ได้รับการฉีดวัคซีนครบ
4. การสื่อสารและการประชาสัมพันธ์	<ol style="list-style-type: none"> 1. การสื่อสารประชาสัมพันธ์ทำให้เกิดการรับรู้ในชุมชนมีหลากหลายช่องทาง เช่น ประชาคมหมู่บ้าน หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน กระจกเสียงอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ประชาชน ผู้นำชุมชน 2. จัดหมายข่าว 3. ป้ายประชาสัมพันธ์ 4. สื่อสังคม 5. การเดินรณรงค์ ทำให้ประชาชนเกิดการรับรู้ ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ง่าย และหลากหลาย
5. ภาครีเครือข่าย	<ol style="list-style-type: none"> 1. สาธารณสุขจังหวัด สาธารณสุขอำเภอ 2. ปศุสัตว์จังหวัด ปศุสัตว์อำเภอ

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ปัจจัยด้าน	สรุปประเด็นความสำเร็จ
6. การสนับสนุนความรู้	<ol style="list-style-type: none"> 3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ ระดับตำบล 4. ผู้นำชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน 5. อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน <ol style="list-style-type: none"> 1. หน่วยงานภาครัฐ สาธารณสุข ปศุสัตว์ มีการเข้ามาให้ความรู้แก่ประชาชนในพื้นที่เสมอ เพื่อให้ประชาชนเกิดความตระหนัก และได้รับความรู้ที่ถูกต้องในเรื่องการป้องกันและควบคุมโรค โดยเฉพาะการดำเนินกิจกรรมป้องกันและกำจัด โรคพิษสุนัขบ้าในชุมชนให้หมดไป 2. หน่วยงานภาครัฐ สาธารณสุข ปศุสัตว์ มีการสนับสนุน สื่อต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสาร และการป้องกันตัวเองจากโรคพิษสุนัขบ้า 3. หน่วยงานภาครัฐร่วมกับชุมชน สร้างความตระหนักรู้ให้แก่ประชาชนเข้าใจถึงภัยจากโรคพิษสุนัขบ้า
7. การสร้างมาตรฐานในชุมชน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ชุมชนตำบลเขาสามสิบ มีการสร้างมาตรฐานที่ชัดเจน ตั้งแต่ขั้นตอนแรกการสำรวจข้อมูลสุนัข โดยสมุดประจำตัว สุนัขให้ทุกครัวเรือน เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดซื้อวัคซีน ป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าให้ครอบคลุมจำนวนสุนัขในพื้นที่ 2. สุนัขที่ได้รับการฉีดวัคซีนแล้วจะมีป้ายห้อยคอ เพื่อระบุว่า เป็นสุนัขในพื้นที่เพื่อป้องกันสุนัขจรจัดและสุนัขพลัดถิ่น
8. การเข้าถึงการบริหารทางการรักษา	<ol style="list-style-type: none"> 1. ประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงการให้บริการรักษา ได้ทุกคน ตามระบบและสิทธิอย่างเหมาะสม 2. โรคพิษสุนัขบ้า เป็นโรคที่เป็นปัญหาสำคัญของประเทศไทย จึงเป็นโรคที่ทุกหน่วยงาน โดยเฉพาะกระทรวงสาธารณสุข ที่ให้ความสำคัญแก่โรคนี้มากในเรื่องการรักษาผู้ป่วย ให้ได้รับการรักษาที่เหมาะสมที่สุด

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของการนำกลยุทธ์ One health ไปปฏิบัติ เพื่อแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า (Rabies free zone) ตำบลเขาสามลือ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดสระแก้ว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของการนำกลยุทธ์ One health ไปปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า (Rabies free zone) ตำบลเขาสามลือ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดสระแก้ว และเพื่อถอดบทเรียนการดำเนินงานไปปฏิบัติและพัฒนาเป็นต้นแบบ ในด้านการเฝ้าระวังและป้องกันโรคในคนและสัตว์กับชุมชนอื่นต่อไป โดยใช้เครื่องมือในการวิจัย คือ การสัมภาษณ์เชิงลึก โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ส่วนราชการจังหวัดสระแก้ว ประกอบด้วยผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 3 ระดับ คือ ระดับจังหวัด ประกอบด้วย นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดสระแก้ว ปศุสัตว์จังหวัดสระแก้ว ระดับอำเภอ ประกอบด้วย ปศุสัตว์อำเภอลำทะเมนชัย สาธารณสุขอำเภอลำทะเมนชัย ผู้อำนวยการโรงพยาบาลลำทะเมนชัย ระดับตำบล ประกอบด้วย นายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามลือ รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามลือ ผู้รับผิดชอบงานควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า ตำบลเขาสามลือ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเขาสามลือ ผู้ใหญ่บ้าน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน จำนวน 14 ท่าน และประชาชน 4 หมู่บ้าน จำนวน 13 คน โดยผู้วิจัยนำเสนอสรุปผลการวิจัยการอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

จากการลงพื้นที่สัมภาษณ์ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ตามวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของการนำกลยุทธ์ One health ไปปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า (Rabies free zone) ตำบลเขาสามลือ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดสระแก้ว และ 2) เพื่อถอดบทเรียนการดำเนินงานไปปฏิบัติและพัฒนาเป็นต้นแบบ ในด้านการเฝ้าระวังและป้องกันโรคในคนและสัตว์กับชุมชนอื่นต่อไป นำเสนอตามลำดับ ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของการนำกลยุทธ์ One health ไปปฏิบัติ เพื่อแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า (Rabies free zone) ตำบลเขาสามลือ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดสระแก้ว

ปัจจัยแรก คือ ความเข้มแข็ง ผลการวิจัย สรุปประเด็นสำคัญเกี่ยวกับความเข้มแข็ง พบว่าชุมชนในตำบลเขาสามลือ มีความเข้มแข็งในการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชน

อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านตำบลเขาสามสิบ มีความเข้มแข็งและมีจิตอาสา มุ่งมั่นที่จะทำเพื่อประโยชน์ส่วนร่วมของพี่น้องประชาชนในตำบล ประชาชนมีความร่วมมือกัน ปฏิบัติตามกัน มีความรักความสามัคคีของคนในชุมชน ประชาชนให้ความตระหนักในเรื่องของโรคพิษสุนัขบ้า ทำให้เกิดการขับเคลื่อนกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชนได้เป็นอย่างดี อีกทั้งองค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามสิบมีนโยบายในการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในตำบลชัดเจน และภาคีเครือข่ายของชุมชนตำบลเขาสามสิบมีตั้งแต่ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ ระดับตำบล อาทิ ปศุสัตว์ สาธารณสุข องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ความสำคัญทั้งยังช่วยกันดำเนินกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชน

ปัจจัยที่ 2 คือ การมีส่วนร่วมของประชาชน ผลการวิจัย สรุปประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน พบว่า ประชาชนในชุมชนตำบลเขาสามสิบ มีการแสดงความคิดเห็น เช่น การเดินรณรงค์ในชุมชน การเข้าร่วมกิจกรรมประชามหมู่บ้านเพิ่มร่วมแสดงความคิดเห็น การจับสุนัขและแมวให้กับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านฉีดวัคซีน และอื่น ๆ ประชาชนมีความรักใคร่สามัคคี และทุกคนตระหนักในเรื่องของโรคพิษสุนัขบ้า ทำให้ประชาชนทุกคนช่วยกันดำเนินการขับเคลื่อนกิจกรรมอย่างเข้มแข็ง

ปัจจัยที่ 3 คือ ทรัพยากร ผลการวิจัย สรุปประเด็นสำคัญเกี่ยวกับทรัพยากร พบว่า การสนับสนุนทรัพยากรในเรื่องของสื่อต่าง ๆ ได้รับการสนับสนุนที่เหมาะสม โดยเฉพาะวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า ได้รับการสนับสนุนด้วยงบประมาณองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเขาสามสิบได้มอบหมายให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในชุมชนดำเนินการสำรวจสุนัขและแมวในครัวเรือน เพื่อให้ได้จำนวนสุนัขและแมวในพื้นที่ที่ครอบคลุม เสนอขอรับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามสิบ

ปัจจัยที่ 4 คือ การสื่อสารและประชาสัมพันธ์ ผลการวิจัย สรุปประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ พบว่า การสื่อสารและประชาสัมพันธ์ในชุมชนตำบลเขาสามสิบ ที่ทำให้เกิดการรับรู้ในชุมชนมีหลากหลายช่องทาง เช่น ประชาคมหมู่บ้าน หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน กระบอกเสียงอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ประชาชน ผู้นำชุมชน จดหมายข่าว ป้ายประชาสัมพันธ์ สื่อสังคม และการเดินรณรงค์ทำให้ประชาชนเกิดการรับรู้และสามารถเข้าถึงได้ง่ายและหลากหลาย

ปัจจัยที่ 5 คือ ภาคีเครือข่าย ผลการวิจัย สรุปประเด็นสำคัญเกี่ยวกับภาคีเครือข่าย พบว่า ภาคีเครือข่ายในชุมชนตำบลเขาสามสิบ ประกอบไปด้วย สาธารณสุข ปศุสัตว์ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และระดับตำบล ผู้นำชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน วัด โรงเรียน ทุกคนตระหนักในหน้าที่ และช่วยกันดำเนิน

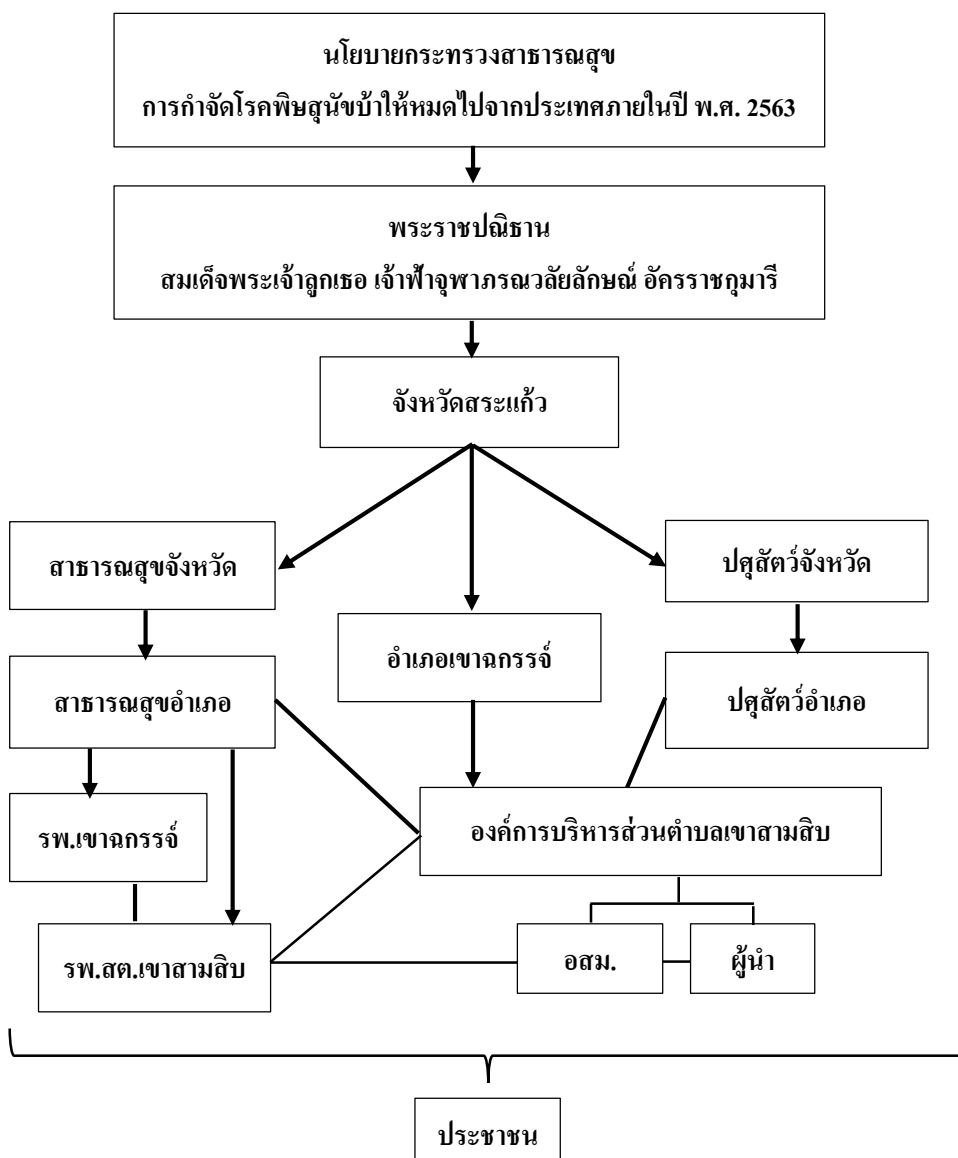
กิจกรรมจนเป็นภาคีเครือข่ายที่แนบแน่น ทำให้การดำเนินกิจกรรมประสบผลสำเร็จที่ชัดเจน จนได้รับรางวัลพระราชทานสมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี ด้านการป้องกันและควบคุมโรค

ปัจจัยที่ 6 คือ การสนับสนุนความรู้ ผลการวิจัย สรุปประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการสนับสนุนความรู้ พบว่า หน่วยงานภาครัฐ สาธารณสุข ปศุสัตว์ มีการเข้ามาให้ความรู้แก่ประชาชนในพื้นที่เสมอ เพื่อให้ประชาชนเกิดความตระหนักและได้รับความรู้ที่ถูกต้องในเรื่องการป้องกันและควบคุมโรค โดยเฉพาะการดำเนินกิจกรรมป้องกันและกำจัดโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชนให้หมดไป

ปัจจัยที่ 7 คือ การสร้างมาตรฐานในชุมชน ผลการวิจัย สรุปประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการสร้างมาตรฐานในชุมชน พบว่า ประชาชนในชุมชนตำบลเขาสามสิบ มีการสร้างมาตรฐานที่ชัดเจน ตั้งแต่ขั้นตอนแรกการสำรวจข้อมูลสุนัขและแมวโดยมีสมุดประจำตัวสุนัขให้ทุกครัวเรือน เพื่อเป็นการสำรวจข้อมูลในการจัดซื้อวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าให้ครอบคลุมจำนวนสุนัขในพื้นที่ และสุนัขที่ได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าแล้วจะมีป้ายห้อยคอ เพื่อระบุว่า เป็นสุนัขในพื้นที่ และป้องกันสุนัขจรจัดและสุนัขพลัดถิ่น

และปัจจัยข้อสุดท้าย คือ การเข้าถึงบริการทางการแพทย์ ผลการวิจัย สรุปประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการเข้าถึงบริการทางการแพทย์ พบว่า ประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงการให้บริการรักษา ได้ทุกคนตามระบบและสิทธิอย่างเหมาะสม อีกทั้งโรคพิษสุนัขบ้า เป็นโรคที่เป็นปัญหาสำคัญของประเทศไทย จึงเป็นโรคที่ทุกหน่วยงาน โดยเฉพาะกระทรวงสาธารณสุขที่เป็นหน่วยงานในการให้การรับผิดชอบเกี่ยวกับสุขภาพคนจึงให้ความสำคัญแก่โรคนี้นมากในเรื่องการรักษาผู้ป่วย ให้ได้รับการรักษาที่เหมาะสมที่สุด

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 การถอดบทเรียนรูปแบบความสำเร็จของการนำกลยุทธ์ One health ไปปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า (Rabies free zone) ตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว

ภาพที่ 3 วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อแสดงผลการถอดบทเรียนรูปแบบความสำเร็จของการนำกลยุทธ์ One health ไปปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า (Rabies free zone) ตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว

ผลการวิจัย ผู้วิจัยสามารถถอดบทเรียนปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของการนำกลยุทธ์ One health ไปปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า (Rabies free zone) ตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว ประกอบด้วย 10 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาบริบทของชุมชน โดยการสำรวจสุนัขและแมวในพื้นที่ของตำบลเขาสามสิบ เพื่อให้ทราบจำนวนสุนัขและแมวในพื้นที่ที่แท้จริง 2) การประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมทั้งในระดับตำบล และระดับภาคีเครือข่าย 3) การวางแผนการดำเนินงาน ร่วมทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานในตำบลเขาสามสิบ 4) การเฝ้าระวังโรคพิษสุนัขบ้าในคนและในสัตว์ในพื้นที่ของตำบลเองอย่างสม่ำเสมอ 5) การสำรวจสัตว์พาหะนำโรคพิษสุนัขบ้าที่เข้าออกในพื้นที่ โดยเฉพาะตำบลเขาสามสิบเอง เป็นแหล่งเลี้ยงสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมขนาดใหญ่ เช่น วัว กระบือ การนำเข้าและนำออกจึงต้องตรวจสอบให้ละเอียดเสมอ 6) การฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ สุนัขและแมวในพื้นที่ทุกปี 7) การควบคุมจำนวนสุนัขในพื้นที่ด้วยการทำหมัน โดยการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่เข้าใจและตระหนักในปัญหาของจำนวนสุนัขที่มีมากเกินไปในพื้นที่ 8) การประชาสัมพันธ์ส่งเสริมความรู้ และการสร้างความตระหนักให้ประชาชนในพื้นที่เกิดการรับรู้ และการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ 9) การติดตามผลและประเมินผลสม่ำเสมอ เพื่อหาจุดบกพร่องและปรับปรุงแก้ไขต่อไป

ตำบลเขาสามสิบ มีเครือข่ายการบูรณาการความร่วมมืออย่างมีส่วนร่วม ทั้ง 3 หน่วยงานหลัก หน่วยงานปศุสัตว์ สาธารณสุข และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้การดำเนินงานในรูปแบบกลยุทธ์ One health ในการแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า (Rabies free zone) ที่ประสบความสำเร็จ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 จนถึงปัจจุบันยังไม่พบการระบาดของโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชน อีกทั้งยังได้รับเชิญให้ถวายผลการดำเนินงานในชุมชนตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว ต่อองค์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ. 2558 ในวโรกาสทรงนำคณะกรมการรางวัลนานาชาติ มูลนิธิรางวัลสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ และได้รับรางวัลการประกวดตำบลควบคุมโรค รองชนะเลิศอันดับ 2 จากสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของการนำกลยุทธ์ One health ไปปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า (Rabies free zone) ตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว ตามวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของการนำกลยุทธ์ One health ไปปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า (Rabies free zone) ตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์

จังหวัดสระแก้ว และ 2) เพื่อถอดบทเรียนการดำเนินงานไปปฏิบัติและพัฒนาเป็นต้นแบบ ในด้านการเฝ้าระวังและป้องกันโรคในคนและสัตว์กับชุมชนอื่นต่อไป อภิปรายผลตามลำดับ ดังนี้

ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของการนำกลยุทธ์ One health ไปปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า (Rabies free zone) ตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว

ปัจจัยแรก คือ ความเข้มแข็ง ชุมชนในตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว มีความเข้มแข็งในการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านตำบลเขาสามสิบ มีความเข้มแข็งและมีจิตอาสา มุ่งมั่นที่จะทำเพื่อประโยชน์ส่วนร่วมของพี่น้องประชาชนในตำบล ประชาชนมีความร่วมมือกัน ปฏิบัติตามกัน มีความรักความสามัคคีของคนในชุมชน ประชาชนให้ความตระหนักในเรื่องของโรคพิษสุนัขบ้า ทำให้เกิดการขับเคลื่อนกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชนได้เป็นอย่างดี อีกทั้งองค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามสิบมีนโยบายในการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในตำบลชัดเจน และภาคีเครือข่ายของชุมชนตำบลเขาสามสิบ ตั้งแต่ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ ระดับตำบล อาทิสัตว์ สาธารณสุข องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ความสำคัญทั้งยังช่วยกันดำเนินกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชน ชาญยุทธ ศรีภวงษ์ และคณะ (2560) การพัฒนาการดำเนินงานเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าทั้งในคนและสัตว์ โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนทำให้เกิดมาตรการในการดำเนินงานด้วยชุมชนที่เข้มแข็ง

ปัจจัยที่ 2 คือ การมีส่วนร่วมของประชาชน ประชาชนในชุมชนตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชน ประชาชนในชุมชนตำบลเขาสามสิบ มีการแสดงความคิดเห็น เช่น การเดินรณรงค์ในชุมชน การเข้าร่วมกิจกรรมประชามหมู่บ้านเพิ่มร่วมแสดงความคิดเห็น การจับสุนัขและแมวให้กับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านจิตวิเศษ และอื่น ๆ ประชาชนมีความรักใคร่สามัคคี และทุกคนตระหนักในเรื่องของโรคพิษสุนัขบ้า ทำให้ประชาชนทุกคนช่วยกันดำเนินการขับเคลื่อนกิจกรรมอย่างเข้มแข็ง คณัฐพงษ์ โชคสิทธิ์ชัย (2559) การมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านการดำเนินกิจกรรมป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าภาพรวมอยู่ในระดับมาก เป็นเพราะประชาชนให้ความตระหนักในเรื่องของการควบคุมและป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชน สร้อยนภา กรองสะอาด และคณะ (2556) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า เป็นหนทางหนึ่งในการช่วยชุมชน สังคม ให้อยู่อย่างปกติสุข ประชาชนควรตระหนักถึงอันตรายของโรคพิษสุนัขบ้า และวิธีการปฏิบัติตนให้ถูกต้อง เพื่อป้องกันจากโรคพิษสุนัขบ้าอย่างรู้เท่าทัน

ปัจจัยที่ 3 คือ ทรัพยากร การสนับสนุนทรัพยากรในเรื่องของสื่อต่าง ๆ ได้รับการสนับสนุนที่เหมาะสม โดยเฉพาะวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า ได้รับการสนับสนุนด้วยงบประมาณองค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่น โดยโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเขาสามสิบได้มอบหมายให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในชุมชนดำเนินการสำรวจสุนัขและแมวในครัวเรือน เพื่อให้ได้จำนวนสุนัขและแมวในพื้นที่ที่ครอบคลุม เสนอขอรับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามสิบ อภิรมย์ พวงหัตถ์ และวิรงรอง หุ่นสุวรรณ (2552) บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อการป้องกันควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต้องสำรวจประชากรสุนัข มีกิจกรรมแผนงาน โครงการป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า ทั้งการดำเนินงานเองและร่วมมือกับภาคีเครือข่าย จัดตั้งงบประมาณเพื่อซื้อวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า และยาคุมกำเนิดสุนัข และการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าให้สุนัขและแมวให้บริการฟรีและครอบคลุมมากที่สุด

ปัจจัยที่ 4 คือ การสื่อสารและประชาสัมพันธ์ ตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชน มีวิธีการการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ในชุมชนตำบลเขาสามสิบที่ทำให้เกิดการรับรู้ในชุมชนหลากหลายช่องทาง เช่น ประชาคมหมู่บ้าน หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน กระจบออกเสียงอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ประชาชน ผู้นำชุมชน จดหมายข่าว ป้ายประชาสัมพันธ์ สื่อสังคม และการเดินรณรงค์ ทำให้ประชาชนเกิดการรับรู้ และสามารถเข้าถึงได้ง่ายและหลากหลาย ชาญยุทธ ศรีภูวงษ์ และคณะ (2560) การสื่อสารประชาสัมพันธ์เชิงรุก ทั้งวัด บ้าน โรงเรียน สื่อต่าง ๆ การสร้างความตระหนักในการเลี้ยงสัตว์ การสร้างความรู้ ความเข้าใจ จะทำให้ประชาชนตระหนักเกิดพลังเครือข่ายในการพัฒนาการดำเนินงาน และสุรัสนันท์ กัลยวรรณนะ (2557) การพัฒนาการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า การประชาสัมพันธ์ให้เข้าถึงประชาชน จะทำให้ประชาชนมีความรู้ และมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

ปัจจัยที่ 5 คือ ภาคีเครือข่าย ในชุมชนตำบลเขาสามสิบ ประกอบไปด้วยภาคีเครือข่ายสาธารณสุข ปศุสัตว์ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และระดับตำบล ผู้นำชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน วัด โรงเรียน ทุกคนตระหนักในหน้าที่ และช่วยกันดำเนินกิจกรรมจนเป็นภาคีเครือข่ายที่แนบแน่น ทำให้การดำเนินกิจกรรมประสบผลสำเร็จที่ชัดเจนจนได้รับรางวัลพระราชทานสมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี ด้านการป้องกันและควบคุมโรค หทัยกาญจน์ ยางศรี (2560) เครือข่ายมีการบูรณาการความร่วมมืออย่างมีส่วนร่วม ทั้ง 3 หน่วยงานหลัก ได้แก่ หน่วยงานปศุสัตว์ สาธารณสุข และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้ได้รูปแบบการดำเนินใหม่ที่เรียกว่า รูปแบบของการดำเนินงานและการเฝ้าระวังโรคพิษสุนัขบ้า แบบไตรภพ และธีรศักดิ์ ชักนา (2557) แนวทางการจัดระบบเฝ้าระวังโรคพิษสุนัขบ้าในประเทศไทยต้องบูรณาการระบบการเฝ้าระวังทั้งสามระบบเข้าด้วยกัน คือ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ควรเข้าร่วมในกิจกรรมการเฝ้าระวัง

โรคพิษสุนัขบ้าทั้งในคน (สาธารณสุข) และในสัตว์ (ปศุสัตว์) มากยิ่งขึ้น และนโยบายการเฝ้าระวังโรคพิษสุนัขบ้าต้องควบคู่ไปกับการบังคับใช้กฎหมาย

ปัจจัยที่ 6 คือ การสนับสนุนความรู้ การให้บริการความรู้ในเรื่องการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าแก่ประชาชน หน่วยงานภาครัฐ สาธารณสุข ปศุสัตว์ มีการเข้ามาให้ความรู้แก่ประชาชนในพื้นที่เสมอ เพื่อให้ประชาชนเกิดความตระหนักและได้รับความรู้ที่ถูกต้องในเรื่องการป้องกันและควบคุมโรค โดยเฉพาะการดำเนินกิจกรรมป้องกันและกำจัดโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชน ชาญยุทธ ศรีภูงษ์ และคณะ (2560) การพัฒนาการดำเนินงานเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าทั้งในคนและในสัตว์ ควรมีการสร้างความรู้ความตระหนักในการเลี้ยงสัตว์ ความรู้ความเข้าใจในพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2535 แก่ประชาชน คณัฐพงษ์ โชคลือชัย (2559) ด้านการให้ความรู้ในการป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า จะทำให้ประชาชนเกิดการมีส่วนร่วมและตระหนักในเรื่องของการป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า และสุรสนันท์ กัลยวรรณนะ (2557) ภาศิเครือข่ายความรู้และความเข้าใจจะทำให้เกิดการปฏิบัติงานตามหน้าที่และตามบทบาทความรับผิดชอบของประชาชนในชุมชนในการดำเนินงานป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า

ปัจจัยที่ 7 คือ การสร้างมาตรฐานในชุมชน ประชาชนในชุมชนตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว มีการสร้างมาตรฐานที่ชัดเจน ตั้งแต่ขั้นตอนแรกการสำรวจข้อมูลสุนัขและแมวโดยมีสมุดประจำตัวสุนัขให้ทุกครัวเรือน เพื่อเป็นการสำรวจข้อมูลในการจัดซื้อวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าให้ครอบคลุมจำนวนสุนัขในพื้นที่และสุนัขที่ได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าแล้วจะมีป้ายห้อยคอ เพื่อระบุว่าเป็นสุนัขในพื้นที่ และป้องกันสุนัขจรจัดและสุนัขพลัดถิ่น สุรสนันท์ กัลยวรรณนะ (2557) ชุมชนต้องจัดทำทะเบียนสุนัขและแมวมีเจ้าของและไม่มีเจ้าของ และสร้อยย่นภา กรองสะอาด และวนิดา แจ่มประจักษ์ (2556) พบว่า ประชาชนควรตระหนักถึงอันตรายของโรคพิษสุนัขบ้า การเลี้ยงสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมชนิดใดก็ตาม ควรให้ความใส่ใจ ดูแลไม่ปล่อยปละละเลยให้เป็นภาระแก่สังคม หากผู้เลี้ยงไม่สามารถรับภาระในการเลี้ยงดูสัตว์เลี้ยงได้ ก็ควรที่จะรู้วิธีการลดจำนวนประชากรสัตว์เลี้ยงลง ด้วยการทำหมัน

และปัจจัยที่ 8 คือ การเข้าถึงบริการทางการแพทย์ ประชาชนในชุมชนตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว สามารถเข้าถึงบริการทางการแพทย์ได้ทุกคนตามระบบและสิทธิอย่างเหมาะสม อีกทั้งโรคพิษสุนัขบ้า เป็นโรคที่เป็นปัญหาสำคัญของประเทศไทย จึงเป็นโรคที่ทุกหน่วยงาน โดยเฉพาะกระทรวงสาธารณสุขที่เป็นหน่วยงานในการให้การรับผิดชอบเกี่ยวกับสุขภาพคนจึงให้ความสำคัญแก่โรคนี้นมากในเรื่องการรักษาผู้ป่วยให้ได้รับการรักษาที่เหมาะสมที่สุด คณัฐพงษ์ โชคลือชัย (2559) ด้านการปฏิบัติตน เมื่อถูกสุนัขกัด ควรทำความสะอาดแผลให้สะอาดแล้วไปรับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าที่โรงพยาบาลที่ผู้สัมผัสมีสิทธิการรักษาอยู่

การถอดบทเรียนรูปแบบความสำเร็จของการนำกลยุทธ์ One health ไปปฏิบัติเพื่อแก้ไข ปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า (Rabies free zone) ตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว

ผลการวิจัย ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของการนำกลยุทธ์ One health ไปปฏิบัติเพื่อแก้ไข
ปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า (Rabies free zone) ตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว ประกอบด้วย 9 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาบริบทของชุมชน โดยการสำรวจสุนัขและแมวในพื้นที่ของตำบล
เขาสามสิบ เพื่อให้ทราบจำนวนสุนัขและแมวในพื้นที่ที่แท้จริง 2) การประชุมเชิงปฏิบัติการแบบ
มีส่วนร่วมทั้งในระดับตำบล และระดับภาคีเครือข่าย 3) การวางแผนการดำเนินงาน ร่วมทั้งเปิดโอกาส
ให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานในตำบลเขาสามสิบ 4) การเฝ้า
ระวังโรคพิษสุนัขบ้าในคนและในสัตว์ ในพื้นที่ของตำบลเองอย่างสม่ำเสมอ 5) การสำรวจสัตว์
พาหะนำโรคพิษสุนัขบ้าที่เข้าออกในพื้นที่ โดยเฉพาะตำบลเขาสามสิบเอง เป็นแหล่งเลี้ยงสัตว์เลี้ยง
ลูกด้วยนมขนาดใหญ่ เช่น วัว กระบือ การนำเข้าและนำออกจึงต้องตรวจสอบให้ละเอียดเสมอ
6) การฉีดวัคซีนป้องกัน โรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ สุนัขและแมวในพื้นที่ทุกปี 7) การควบคุมจำนวน
สุนัขในพื้นที่ด้วยการทำหมัน โดยการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่เข้าใจและตระหนัก
ในปัญหาของจำนวนสุนัขที่มีมากเกินไปในพื้นที่ 8) การประชาสัมพันธ์ส่งเสริมความรู้ และการ
สร้างความตระหนักให้ประชาชนในพื้นที่เกิดการรับรู้ และการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม
อย่างสม่ำเสมอ 9) การติดตามผลและประเมินผลสม่ำเสมอ เพื่อหาจุดบกพร่องและปรับปรุงแก้ไข
ต่อไป ชาญยุทธ ศรีภูงษ์ และคณะ (2560) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการดำเนินงานเฝ้าระวังป้องกัน
และควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าทั้งในคนและในสัตว์โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน อำเภอกันทรวิชัย
จังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนเกิดมาตรการในการดำเนินงาน
ด้วยชุมชนที่เข้มแข็ง รูปแบบ Spark model ดังนี้ 1) Surveillance เฝ้าระวัง สอบสวน ค้นหาคน
และสัตว์ที่สัมผัสโรคพิษสุนัขบ้า ประสานศูนย์เฉพาะกิจควบคุมโรค 2) Public relation
ประชาสัมพันธ์เชิงรุก ทั้งวัด บ้าน โรงเรียน สื่อต่าง ๆ คาถา 5 ย. หมอลำประยุกต์ 3) Arrangement
การเตรียมการวัสดุ อุปกรณ์ วัคซีน บุคลากร และความพร้อม 4) Raising ระดมเครือข่ายเฝ้าระวัง
โรคอย่างต่อเนื่อง 5) Knowledge สร้างความรู้ ความตระหนักในการเลี้ยงสัตว์ ความรู้ ความเข้าใจ
พ.ร.บ. โรคติดต่อ พ.ศ. 2535 โดยสรุป การประสานทำให้เกิดพลังเครือข่ายในการพัฒนาการดำเนินงาน
การทำงานที่ไม่แยกส่วน ทำให้เกิดประสิทธิภาพในการเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า
ในคนและสัตว์ได้ สามารถเชื่อมโยงสู่ระดับอำเภอและระดับ จังหวัดนำไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่บริบท
ใกล้เคียงได้ และหทัยกาญจน์ ยางศรี (2560) ศึกษาเรื่อง รูปแบบการดำเนินงานและการเฝ้าระวังโรค
พิษสุนัขบ้าในชุมชน เพื่อให้เป็นเขตพื้นที่ปลอดโรค อำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ ผลการวิจัย
ดำเนินงานและการเฝ้าระวังโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชน เพื่อให้เป็นเขตพื้นที่ปลอดโรค อำเภอเมือง

บึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ ประกอบด้วย 10 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาบริบทของชุมชน 2) ประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม 3) การวางแผนการดำเนินงาน 4) การเฝ้าระวังโรคพิษสุนัขบ้าในคน 5) การเฝ้าระวังโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ 6) การสำรวจสัตว์พาหะนำโรคพิษสุนัขบ้า 7) การฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ 8) การควบคุมจำนวนสุนัข 9) ติดตามผลในพื้นที่ และ 10) ประเมินผลหลังการพัฒนา ผลการศึกษาพบว่า เครือข่ายมีการบูรณาการความร่วมมืออย่างมีส่วนร่วม ทั้ง 3 หน่วยงานหลัก ได้แก่ หน่วยงานปศุสัตว์ สาธารณสุข และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้ได้รูปแบบการดำเนินงานใหม่ที่เรียกว่า รูปแบบของการดำเนินงานและการเฝ้าระวังโรคพิษสุนัขบ้าแบบไตรภาคี Rabies free zone

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งนี้

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. ความสำเร็จที่จะเกิดได้ควรได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการปฏิบัติงานและดำเนินกิจกรรม นอกเหนือจากหน่วยงานหลัก 3 หน่วยงาน คือ ปศุสัตว์ สาธารณสุข องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐส่วนอื่น ๆ และประชาชนที่เลี้ยงสุนัข ควรเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าอย่างจริงจัง
2. ควรสร้างความตระหนักให้ประชาชนในการเลี้ยงสุนัขและแมว เช่น ประชาชนควรดูแลสุนัขและแมวให้เหมาะสมกับกำลังความสามารถในการเลี้ยงดู โดยไม่ปล่อยให้ไปก่อความเดือนร้อนเสียหายแก่ผู้อื่น ควบคุมการกำเนิดของสุนัขและแมว เพื่อป้องกันการแพร่เชื้อและระบาดของโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชน
3. ควรให้ความรู้กับประชาชน เช่น การอบรมให้ความรู้ การเดินรณรงค์ เพราะประชาชนเป็นเจ้าของสัตว์ จึงต้องมีการสร้างความรู้ และความตระหนักให้ประชาชน รวมถึงการรับรู้ข้อมูลข่าวสารในการเฝ้าระวังโรคพิษสุนัขบ้าอย่างต่อเนื่อง
4. ควรเพิ่มการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ความรู้โรคพิษสุนัขบ้าทางหอกระจายข่าวในหมู่บ้านอย่างต่อเนื่อง เป็นช่องทางการสื่อสารที่สามารถกระตุ้นและสร้างความตระหนักให้กับประชาชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่ได้เป็นอย่างดี
5. การจัดให้มีสถานให้บริการสำหรับสัตว์ในเรื่องการควบคุมการกำเนิด จะทำให้เกิดการป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชนได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. หน่วยงานภาครัฐควรมีนโยบายในการจัดการสร้างความรู้ด้านสุขภาพให้แก่ประชาชนในชุมชน เช่น ในเรื่องการป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า โรคติดต่อ และสร้างความตระหนักให้ประชาชนมีส่วนร่วมเพื่อให้ประชาชนได้รอบรู้เรื่องสุขภาพและสามารถดูแลและป้องกันสุขภาพตัวเอง ชุมชน สังคม
2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องจัดทำแผนปฏิบัติการให้สอดคล้องกับนโยบายในการสนับสนุนวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชนให้เพียงพอ นอกเหนือจากสุนัขและแมวมุมีเจ้าของแล้วต้องครอบคลุมทั้งสุนัขและแมวที่ไม่มีเจ้าของในชุมชน วัด โรงเรียน
3. ภาครัฐต้องดำเนินการตามนโยบายในควบคุมจำนวนสุนัขและแมวในพื้นที่ให้ลดลง โดยการสร้างความตระหนักให้ประชาชน และการลงพื้นที่กิจกรรมควบคุมกำเนิดสุนัขและแมวในชุมชน เพื่อลดจำนวนสุนัขและแมว
4. รูปแบบความสำเร็จของการนำกลยุทธ์ One health ไปปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า (Rabies free zone) ตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว ควรนำไปเป็นแนวทางในการดำเนินงานเพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า (Rabies free zone) ในชุมชน ตำบล อำเภอ และจังหวัดอื่น ๆ ต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

1. ในงานวิจัยครั้งต่อไป ควรขยายพื้นที่การศึกษาจากระดับตำบลเป็นระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับเขตสุขภาพ และระดับประเทศต่อไป
2. ในงานวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยจะมีการเพิ่มตัวแปรที่ระดับนโยบาย ระดับยุทธศาสตร์ของประเทศในการศึกษาเพื่อผลลัพธ์ในการวิจัยที่จะนำไปซึ่งผลการวิจัยที่จะช่วยป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในระดับประเทศต่อไป
3. ควรประเมินผลการนำนโยบายไปปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาและป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าในระดับจังหวัด เขตสุขภาพ และระดับประเทศต่อไป

บรรณานุกรม

- กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. (2560). *แนวทางการดำเนินงานป้องกันควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า*. กรุงเทพฯ: อักษรกราฟฟิค แอนคัลไซน์.
- กฤตยาวิที เกตุวงศา และคณะ. (2555). การสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลง ด้วยวิถีวิทยาของการสร้างทฤษฎีฐานราก: กรณีศึกษา โรงเรียนชุมชนชวาวนา. *จุดสารมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพปัง*, 1(1), 12-24.
- กองยุทธศาสตร์และแผนงาน. (2560). *ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี*. นนทบุรี: กองยุทธศาสตร์และแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข.
- กองยุทธศาสตร์และแผนงาน. (2560). *แผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564)*. นนทบุรี: กองยุทธศาสตร์และแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข.
- เกียรติจักร วัจนะสวัสดิ์. (2550). *การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินนโยบายของรัฐบาล ด้านการบริหารจัดหางาน*. กรุงเทพฯ: กองแผนงานและสารสนเทศ กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน.
- คณัฐพงศ์ โชคลือชัย. (2559). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า ในเขตเทศบาลตำบลนาจอมเทียน อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี*. ชลบุรี: สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดชลบุรี.
- คะเนิงนิจ ศรีบัวเอี่ยม, ถวัลย์รัฐ วรเทพพุดิพงษ์, พิสิฐ สุกรีพงษ์, พัชรี สีโรรส, ถวัลดิ บุรีกุล และโสภารัตน์ จารุสมบัติ. (2545). *แนวทางการเสริมสร้างประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540: ปัญหา อุปสรรค และทางออก*. กรุงเทพฯ: ธรรมดาเพลส.
- จิราภรณ์ เกตุบุรณะ. (2561). *กรมปศุสัตว์ตั้งเป้ากำจัดโรคพิษสุนัขบ้าให้หมดไปจากประเทศไทย ภายในปี 2563*. กรุงเทพฯ: สำนักควบคุม ป้องกัน และบำบัดโรคสัตว์.
- เจมส์ แอล. เกรย์ตัน. (2551). *คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชน การตัดสินใจที่ดีกว่าโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วม*. วันชัย วัฒนศัพท์, ถวัลดิ บุรีกุล และเมธิศา พงษ์ศักดิ์ศรี (แปล). ขอนแก่น: ศิริภัณฑ์ ออฟเซ็ท.
- ชมภูนุช หุ่นนาค, ศิริวัฒน์ เปลียนบางยาง และวรรณรัตน์ อัสวเดชาชาญยุทธ. (2560). การสร้างชุมชนเข้มแข็งด้วยกระบวนการจัดการความรู้ ในการทำเกษตรอินทรีย์ ในจังหวัดนครปฐม. *วารสารวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*, 28(2), 158-166.
- ชาญยุทธ ศรีภูวงษ์, วรางคณา ศรีภูวงษ์, ภาคภูมิ อินทร์ม่วง, มยุรา นาสิเคน, วิไลพร หาญชัย,

- ศุภจิตา ภิเศก และเอมอร สุทธิสา. (2560). การพัฒนาการดำเนินงานเฝ้าระวังป้องกัน และควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า ทั้งในคนและในสัตว์ โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม. *วารสารวิชาการสาธารณสุข*, 26(2), 299-309.
- ถวิลวดี บุรีกุล. (2552). *พลวัตการมีส่วนร่วมของประชาชน: จากอดีตจนถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550*. กรุงเทพฯ: เอ.พี.กราฟฟิค ดีไซน์ และการพิมพ์.
- ชวีชัย กมลธรรม. (2555). รูปแบบและยุทธศาสตร์การกำจัดโรคพิษสุนัขบ้า ในระดับชุมชน โดยภาคีเครือข่ายและประชาชน ตามกระบวนการแผนที่ทางเดินยุทธศาสตร์. *วารสารวิชาการสาธารณสุข*, 21(3), 459-466.
- ธีรพงศ์ ยืนยงโอฬาร. (2554). *ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตรวจพบโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ โดยการวิเคราะห์ข้อมูลผลการตรวจโรคพิษสุนัขบ้าจากห้องปฏิบัติการตรวจชันสูตรโรคพิษสุนัขบ้าทั่วประเทศ*. กรุงเทพฯ: สำนักควบคุมป้องกันและบำบัดโรคสัตว์ กรมปศุสัตว์.
- ธีรศักดิ์ ชักนำ. (2557). *แนวทางการจัดระบบการเฝ้าระวังโรคพิษสุนัขบ้าในประเทศไทย: การพัฒนาเครือข่ายโรคติดต่อระหว่างสัตว์และคน และสร้างบรรยากาศแห่งการแลกเปลี่ยนเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: อีซี.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ และถวิลวดี บุรีกุล. (2554). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ*. กรุงเทพฯ: เอ.พี.กราฟฟิค ดีไซน์และการพิมพ์.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ และถวิลวดี บุรีกุล. (2545). *การมีส่วนร่วมในระบบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: เอ.พี.กราฟฟิค ดีไซน์และการพิมพ์.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ และถวิลวดี บุรีกุล. (2548) *ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม (Participatory democracy)*. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ และถวิลวดี บุรีกุล. (2552). *ระดับชั้นการมีส่วนร่วมของประชาชน (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: เอ.พี.กราฟฟิค ดีไซน์และการพิมพ์.
- พันธินัย ธิติชัย. (2555). *สรุปรายงานการเฝ้าระวังโรค ประจำปี 2555*. นนทบุรี: สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค.
- ปานเทพ รัตนากร. (2558). ความสำคัญของสัตว์เลี้ยงเป็นเพื่อนตามแนวทาง One health. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยมหิดล*, 5(1), 9-16.
- วาสนา ตันติรัตนานนท์. (2551). *พฤติกรรมการป้องกันตนเองจากโรคพิษสุนัขบ้าของประชาชน อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์*. วิทยานิพนธ์สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- สร้อยอนภา กรองสะอาด และวนิดา แจ่มประจักษ์. (2556). *การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า*. ชัยนาท: สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดชัยนาท.
- สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสระแก้ว. (2561). *สถานการณ์โรคพิษสุนัขบ้าจังหวัดสระแก้ว*. รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปี 2560. สระแก้ว: สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสระแก้ว.
- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสระแก้ว. (2560). *สถานการณ์โรคพิษสุนัขบ้าในจังหวัดสระแก้ว*. สระแก้ว: สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสระแก้ว.
- สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเขาฉกรรจ์. (2561). *กลยุทธ์ One health ในการแก้ไขโรคพิษสุนัขบ้า อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว*. สระแก้ว: สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสระแก้ว.
- สำนักกระบวนวิชา กรมควบคุมโรค. (2561). *สถานการณ์โรคพิษสุนัขบ้า*. นนทบุรี: กรมควบคุมโรค.
- สำนักโรคติดต่อทั่วไป กรมควบคุมโรค. (2560). *โครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้า*. นนทบุรี: กรมควบคุมโรค.
- สุรสีนนท์ กัลยวรรณะ. (2557). *การพัฒนาการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า ในเขตเทศบาลตำบลร่องคำ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์*. กาฬสินธุ์: เทศบาลตำบลร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์.
- หทัยกาญจน์ ยางศรี. (2560). *รูปแบบการดำเนินงานและการเฝ้าระวังโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชน เพื่อให้เป็นเขตพื้นที่ปลอดโรค อำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ*. *วารสารสาธารณสุข มหาวิทยาลัยบูรพา*, 12(2), 86-95.
- อภิรมย์ พวงหัตถ์ และวิรงรอน หุ่นสุวรรณ. (2552). *บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต่อการป้องกันควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า*. นนทบุรี: กรมควบคุมโรค.
- Supaporn Wacharapluesadee, S., & Hemachudha, T. (2005). Rabies Diagnosis in Human. *J Med Assoc Thai*, 88(6), 859-864.

ภาคผนวก

3040986764

BUU iThesis 59710059 independent study / recv: 19122561 13:39:01 / seq: 71

ภาคผนวก ก
แบบสัมภาษณ์

วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

Graduate school of Commerce Burapha University

169 ถนนลงหาดบางแสน ตำบลแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของการนำกลยุทธ์ One health ไปปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหา
โรคพิษสุนัขบ้า (Rabies free zone) ตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว

แบบสัมภาษณ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา รวบรวมข้อมูล ที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาปัจจัย
ที่นำไปสู่ความสำเร็จของการนำกลยุทธ์ One health ไปปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า
(Rabies free zone) ตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง
ในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

คำชี้แจงผู้ตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้จัดทำเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ข้อมูลของท่านในแบบสอบถาม
ทั้งหมดจะไม่ถือเป็นความลับ แบบสอบถามทั้งหมด มี 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ ตำแหน่ง สังกัด

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยอะไรที่นำไปสู่ความสำเร็จของการนำกลยุทธ์ One health ไปปฏิบัติ
เพื่อแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า (Rabies free zone) ตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัด
สระแก้ว

1. ท่านคิดว่าเพราะเหตุใดชุมชนในตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว
จึงมีความเข้มแข็งในการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชน และมีตัวชี้วัดความ
เข้มแข็งอย่างไร

2. ท่านคิดว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์
จังหวัดสระแก้ว ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชนเป็นอย่างไรบ้าง
และผลเป็นอย่างไร

3. ชุมชนในตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว ได้รับการสนับสนุนทรัพยากรเหมาะสมหรือไม่ อาทิ วัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า เพียงพอหรือไม่ และหากไม่พอ มีวิธีการแก้ปัญหาอย่างไร

4. การสื่อสารและประชาสัมพันธ์ของตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชน มีวิธีการอย่างไร และแนวทางอย่างไร

5. ภาศึเครือข่ายตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว มีหน่วยงานอะไรบ้าง ใครบ้าง และดำเนินการอย่างไร ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชน

6. หน่วยงานภาครัฐมีการให้ความรู้ถึงประชาชนอย่างไร และประชาชนสามารถเข้าถึงความรู้ได้อย่างไร ในเรื่องการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า

7. ประชาชนในชุมชนตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว มีการสร้างมาตรฐานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชนอย่างไร

8. ประชาชนในชุมชนตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว สามารถเข้าถึงบริการทางการแพทย์ และการดูแลอย่างเหมาะสม

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้ให้สัมภาษณ์

.....
 .....
 .....

ภาคผนวก ข
สรุปผลการวิเคราะห์ IOC

ผลการวิเคราะห์การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญ

ชื่อเรื่องงานนิพนธ์ : ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของการนำกลยุทธ์ One health ไปปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า (Rabies free zone) ตำบลเขาสามลือ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดสระแก้ว

แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยได้ส่งแบบสัมภาษณ์ให้ผู้เชี่ยวชาญดังรายนามต่อไปนี้

- ชื่อ ผศ.ดร.บรรพต วิรุณราช
ตำแหน่งทางวิชาการ อาจารย์ สถาบัน วิทยาลัยพาณิชศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
- ชื่อ ดร.ทักษญา สง่าโยธิน
ตำแหน่งทางวิชาการ อาจารย์ สถาบัน วิทยาลัยพาณิชศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
- ชื่อ ดร.อัครกิตต์ พัฒนสัมพันธ์
ตำแหน่งทางวิชาการ อาจารย์ สถาบัน มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตสระแก้ว

ผู้วิจัยได้กำหนดค่าดัชนีความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ (IOC) ของแต่ละข้อไม่น้อยกว่า 0.5 (อ้างอิง) ดังตารางสรุปคะแนนแบบทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบสอบถาม ดังนี้

-1 หมายถึง ไม่สอดคล้อง   0 หมายถึง ไม่แน่ใจ   1 หมายถึง สอดคล้อง

ข้อคำถาม/ ประเด็นคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญท่านที่			คะแนน IOC	แปล
	1	2	3		
1. ท่านคิดว่าเพราะเหตุใดชุมชนในตำบลเขาสามลือ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดสระแก้ว จึงมีความเข้มแข็งในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชน	1	0	1	0.67	สอดคล้อง
2. ท่านคิดว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนตำบลเขาสามลือ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดสระแก้ว ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชนเป็นอย่างไร	1	1	1	1	สอดคล้อง

ข้อคำถาม/ประเด็นคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญท่านที่			คะแนน IOC	แปล
	1	2	3		
3. ชุมชนในตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว ได้รับการสนับสนุนทรัพยากรเหมาะสมหรือไม่ อาทิ วัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า เพียงพอหรือไม่ และหากไม่พอ มีวิธีการแก้ปัญหาอย่างไร	1	1	1	1	สอดคล้อง
4. การสื่อสารและประชาสัมพันธ์ของตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชน มีวิธีการอย่างไร และแนวทางอย่างไร	1	1	1	1	สอดคล้อง
5. ภาควิชาหรือฝ่ายตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว มีหน่วยงานอะไรบ้าง และดำเนินการอย่างไร ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชน	1	1	1	1	สอดคล้อง
6. หน่วยงานภาครัฐมีการให้ความรู้ถึงประชาชนอย่างไร และประชาชนสามารถเข้าถึงความรู้ได้อย่างไร ในเรื่องการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า	1	1	1	1	สอดคล้อง
7. ประชาชนในชุมชนตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว มีการสร้างมาตรฐานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าในชุมชนอย่างไร	1	1	1	1	สอดคล้อง
8. ประชาชนในชุมชนตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้วสามารถเข้าถึงบริการทางการแพทย์ และการดูแลอย่างเหมาะสม	1	1	1	1	สอดคล้อง

แบบสอบถามนี้สามารถใช้เป็น
เครื่องมือในการวิจัย(วิจัยเชิงคุณภาพ)

ได้

ได้ แต่ต้องปรับปรุงบางส่วน

ไม่ได้ทั้งฉบับ

ลงชื่อ.....
VIMPA VIMPA
(ผู้เชี่ยวชาญ/ ผู้ทรงคุณวุฒิ)
สิงหาคม พ.ศ. 2561

แบบทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา IOC ของแบบสอบถาม (วิจัยเชิงคุณภาพ)

ชื่อเรื่องงานนิพนธ์ บัณฑิตที่นำไปสู่ความสำเร็จของการนำกลยุทธ์ ONE HEALTH ไปปฏิบัติ
เพื่อแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า (RABIES FREE ZONE)
ตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว

ชื่อผู้วิจัย นายปิยะ จำรัส

รหัสประจำตัว 59710059

นิสิตหลักสูตร สาขาวิชาการจัดการสาธารณะ (PM 28)

หมายเลขโทรศัพท์ 085-432-9534

E-mail tskpjyz@hotmail.com

อาจารย์ที่ปรึกษา ดร.นงนุช ศรีสุข

ข้อมูลเบื้องต้น

1 วัตถุประสงค์ในการศึกษา

- 1.1 เพื่อศึกษาปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของการนำกลยุทธ์ One Health ไปปฏิบัติเพื่อการแก้ไข
ปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า (Rabies Free Zone) ตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว
- 1.2 เพื่อถอดบทเรียนการดำเนินงาน ไปปฏิบัติและพัฒนาเป็นต้นแบบ ในด้านการเฝ้าระวัง
และป้องกันโรคในคนและสัตว์ กับชุมชนอื่นต่อไป

แบบสอบถามนี้สามารถใช้เป็น
เครื่องมือในการวิจัย(วิจัยเชิงคุณภาพ)

ได้

ได้ แต่ต้องปรับปรุงบางส่วน

ไม่ได้ทั้งฉบับ

ลงชื่อ.....

ดร. อัครกิตต์ พัฒนสัมพันธ์
(ผู้เชี่ยวชาญ/ ผู้ทรงคุณวุฒิ)
๒๐ สิงหาคม พ.ศ. 2561

แบบทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา IOC ของแบบสอบถาม (วิจัยเชิงคุณภาพ)

ชื่อเรื่องงานนิพนธ์   ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของการนำกลยุทธ์ ONE HEALTH ไปปฏิบัติ
เพื่อแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า (RABIES FREE ZONE)
ตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว

ชื่อผู้วิจัย   นายปิยะ จำรัส

รหัสประจำตัว   59710059

นิสิตหลักสูตร   สาขาวิชาการจัดการสาธารณสุข (PM 28)

หมายเลขโทรศัพท์   085-432-9534

E-mail   tskpjyz@hotmail.com

อาจารย์ที่ปรึกษา   ดร. นงนุช ศรีสุข

ข้อมูลเบื้องต้น

1 วัตถุประสงค์ในการศึกษา

1.1 เพื่อศึกษาปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของการนำกลยุทธ์ One Health ไปปฏิบัติเพื่อการแก้ไข
ปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า (Rabies Free Zone) ตำบลเขาสามสิบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว

1.2 เพื่อถอดบทเรียนการดำเนินงานไปปฏิบัติและพัฒนาเป็นต้นแบบ ในด้านการเฝ้าระวัง
และป้องกันโรคในคนและสัตว์ กับชุมชนอื่นต่อไป

แบบสอบถามนี้สามารถใช้เป็น
เครื่องมือในการวิจัย(วิจัยเชิงคุณภาพ)

- ได้
- ได้ แต่ต้องปรับปรุงบางส่วน
- ไม่ได้ทั้งฉบับ

ลงชื่อ..... ดร. ทักษิณา สุกโขทัย

16 สิงหาคม 2561

(ผู้เชี่ยวชาญ/ ผู้ทรงคุณวุฒิ)

..... สิงหาคม พ.ศ. 2561

แบบทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา IOC ของแบบสอบถาม (วิจัยเชิงคุณภาพ)

ชื่อเรื่องงานนิพนธ์ บัณฑิตที่นำไปสู่ความสำเร็จของการนำกลยุทธ์ ONE HEALTH ไปปฏิบัติ
เพื่อแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า (RABIES FREE ZONE)
ตำบลเขาสามสืบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว

ชื่อผู้วิจัย นายปิยะ จำรัส

รหัสประจำตัว 59710059

นิสิตหลักสูตร สาขาวิชาการจัดการสาธารณะ (PM 28)

หมายเลขโทรศัพท์ 085-432-9534

E-mail tskpjyz@hotmail.com

อาจารย์ที่ปรึกษา คร.นงนุช ศรีสุข

ข้อมูลเบื้องต้น

1 วัตถุประสงค์ในการศึกษา

1.1 เพื่อศึกษาบัณฑิตที่นำไปสู่ความสำเร็จของการนำกลยุทธ์ One Health ไปปฏิบัติเพื่อการแก้ไข
ปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า (Rabies Free Zone) ตำบลเขาสามสืบ อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว

1.2 เพื่อถอดบทเรียนการดำเนินงานไปปฏิบัติและพัฒนาเป็นต้นแบบ ในด้านการเฝ้าระวัง
และป้องกันโรคในคนและสัตว์ กับชุมชนอื่นต่อไป

ภาคผนวก ค
ผลการตรวจสอบอักษรวิสุทธิ

 3040986764
BUU iThesis 59710059 independent study / recv: 19122561 13:39:01 / seq: 71

Plagiarism Checking Report

Created on Dec 6, 2018 at 23:15 PM

Submission Information

ID	SUBMISSION DATE	APPLICATION	FILENAME	STATUS	SIMILARITY INDEX
1065094	Dec 6, 2018 at 23:15 PM	ithesis-buu	59710059.pdf	Completed	0.00 %

Match Overview

NO.	TITLE	AUTHOR(S)	SOURCE	SIMILARITY INDEX
No data available in table				

3040986764

BUU iThesis 59710059 independent study / recv: 19122561 13:39:01 / seq: 71

ภาคผนวก ง
ภาพประกอบการสัมภาษณ์ข้อมูล

3040986764

BUU iThesis 59710059 independent study / recv: 19122561 13:39:01 / seq: 71

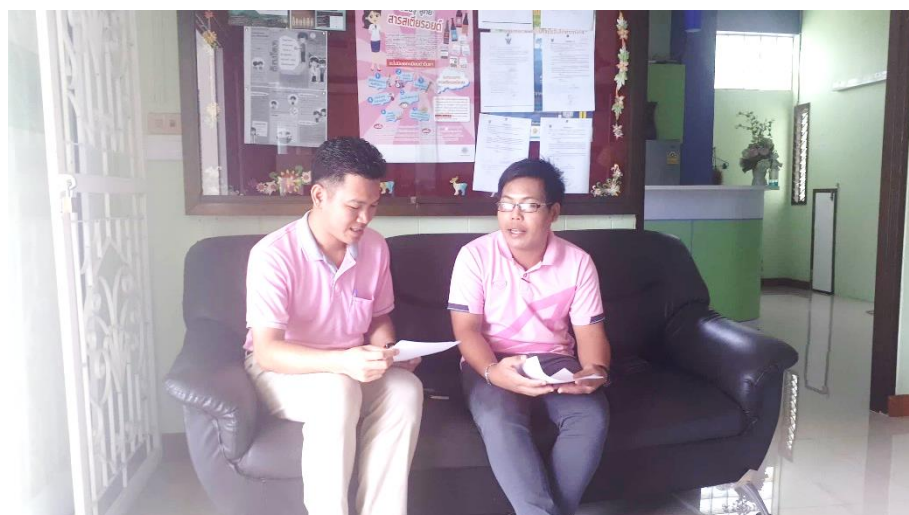
นายอภิรัตน์ กตัญญูตานนท์
สาธารณสุขจังหวัดสระแก้ว (สัมภาษณ์, 31 สิงหาคม 2561)

นายไทยวิวัฒน์ วรรณสุข
ปศุสัตว์จังหวัดสระแก้ว (สัมภาษณ์, 5 กันยายน 2561)

นายศวีรพงศ์ เกตุรชามรงค์
ปศุสัตว์อำเภอ (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)

นายเสกสิทธิ์ บุญสิทธิพันธ์
สาธารณสุขอำเภอ (สัมภาษณ์, 4 กันยายน 2561)

นางพิศมร เพิ่มพูน ผู้รับผิดชอบงานป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า
องค์การบริหารส่วนตำบลเขาสามสิบ (สัมภาษณ์, 5 กันยายน 2561)

นายสิทธิพงษ์ ชังกระโทก
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเขาสามสิบ (สัมภาษณ์, 3 กันยายน 2561)

นายบุญนอม จุนกระโทก
ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 3 (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)

นายไสว แสงสุด
ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 14 (สัมภาษณ์, 7 กันยายน 2561)

นางวินัย คำคำ

ประธานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (สัมภาษณ์, 5 กันยายน 2561)

สัมภาษณ์ประชาชน